

Interreg

Polska-Saksonia

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Święta i tradycje
w Polsce i w Niemczech

Feste und Traditionen
in Polen und Deutschland

**Święta i tradycje
w Polsce i w Niemczech**

**Feste und Traditionen
in Polen und Deutschland**

Impressum

Publikacja powstała w ramach projektu „Groß für Klein – Duzi dla małych: Transgraniczna współpraca dla wspierania edukacji przedszkolnej w zakresie kultury i języka sąsiada”, i została sfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska-Saksonia 2014-2020 oraz ze środków Samorządu Województwa Dolnośląskiego i Powiatu Görlitz.

Die Publikation ist im Rahmen des Projektes „Groß für Klein – Duzi dla małych: Grenzüberschreitende Zusammenarbeit zur Förderung der interkulturellen und nachbarsprachigen Bildung im Bereich der Vorschulerziehung“ entstanden. Sie wurde finanziert aus Mitteln des Europäischen Fonds für Regionale Entwicklung im Rahmen des Kooperationsprogramms INTERREG Polen-Sachsen 2014-2020 sowie aus Mitteln der Selbstverwaltung der Woiwodschaft Niederschlesien und des Landkreises Görlitz.

Koncepcja:

Sabina Czajkowska-Prokop (Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu)
Dr Regina Gellrich (Saksońska Placówka ds. Wczesnej Nauki Języków Krajów Sąsiedzkich / Powiat Görlitz).

Scenariusze zostały opracowane przez nauczycielki i nauczycieli wychowania przedszkolnego, uczestniczących w 1. kursie pilotażowym polsko-niemieckiego doskonalenia „Groß für Klein – Duzi dla małych”.

Autorki i Autorzy:

Adriana Ataryk, Małgorzata Bartecka, Dana Beilschmidt, Monika Bicka, Verena Bradacz, Heike Brix, Krzysztof Bugajny, Kinga Dul, Ewa Duziak, Aleksandra Fila, Cindy Franzke, Ewelina Gadzina, Bonnie Hubatsch, Małgorzata Janasz, Sylwia Januszkiewicz, Joanna Konopka, Bożena Kulesa, Marta Kwiatkowska, Arletta Łapacz, Barbara Meier, Anastazja Małkiewicz, Barbara Mandrak, Antje Müller, Dominika Namaczyńska, Iwona Nowak, Renata Oleksa, Una Pabst, Grażyna Popera, Grażyna Rodziewicz, Elwira Rudy-Zubrzycka, Josephine Schär, Mirosława Schenk, Joanna Skoczek, Violetta Sługocka, Anna Socha, Anna Stalica, Katarzyna Śpiewak, Aneta Taranek, Melina Topa, Izabela Wojtuń, Bożena Woś, Jadwiga Lidia Wójcik, Steffi Zura

Redakcja:

Sabina Czajkowska-Prokop, dr Regina Gellrich, Ewa Engel

Tłumaczenie wierszy i piosenek:

Sabina Czajkowska-Prokop

Layout:

Noemi Nikończuk-Kowalczyk
(Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu, Filia w Legnicy)

ISBN 978-83-941331-0-8

Wydawca:

Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu, 53-025 Wrocław, ul. Skarbowców 8a

Nakład: 120 egzemplarzy

Druk:

Wydawnictwo Poligrafia Ad Rem
58-500 Jelenia Góra, Al. Wojska Polskiego 91

Egzemplarz bezpłatny

Wrocław / Görlitz 2018

Konzept:

Sabina Czajkowska-Prokop (Niederschlesisches Lehrerfortbildungsinstitut in Wrocław)
Dr. Regina Gellrich (Sächsische Landesstelle für frühe nachbarsprachige Bildung / Landkreis Görlitz)

Die Bausteine wurden von Kita-Pädagoginnen und -Pädagogen erarbeitet, die am 1. Pilotkurs der deutsch-polnischen Fortbildung „Groß für Klein – Duzi dla małych” teilgenommen haben.

Autorinnen und Autoren:

Adriana Ataryk, Małgorzata Bartecka, Dana Beilschmidt, Monika Bicka, Verena Bradacz, Heike Brix, Krzysztof Bugajny, Kinga Dul, Ewa Duziak, Aleksandra Fila, Cindy Franzke, Ewelina Gadzina, Bonnie Hubatsch, Małgorzata Janasz, Sylwia Januszkiewicz, Joanna Konopka, Bożena Kulesa, Marta Kwiatkowska, Arletta Łapacz, Barbara Meier, Anastazja Małkiewicz, Barbara Mandrak, Antje Müller, Dominika Namaczyńska, Iwona Nowak, Renata Oleksa, Una Pabst, Grażyna Popera, Grażyna Rodziewicz, Elwira Rudy-Zubrzycka, Josephine Schär, Mirosława Schenk, Joanna Skoczek, Violetta Sługocka, Anna Socha, Anna Stalica, Katarzyna Śpiewak, Aneta Taranek, Melina Topa, Izabela Wojtuń, Bożena Woś, Jadwiga Lidia Wójcik, Steffi Zura

Redaktion:

Sabina Czajkowska-Prokop, Dr. Regina Gellrich, Ewa Engel

Übersetzung von Gedichten und Liedern:

Sabina Czajkowska-Prokop

Layout:

Noemi Nikończuk-Kowalczyk
(Niederschlesisches Lehrerfortbildungsinstitut in Wrocław, Filiale in Legnica)

ISBN 978-83-941331-0-8

Herausgeber:

Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu, 53-025 Wrocław, ul. Skarbowców 8a

Auflagenhöhe: 120 Exemplare

Druck:

Wydawnictwo Poligrafia Ad Rem
58-500 Jelenia Góra, Al. Wojska Polskiego 91

Kostenfreies Exemplar

Wrocław / Görlitz 2018

Spis treści

Przedmowa – Vorwort	5
Święta i tradycje w Niemczech	7
1. Neues Jahr – Nowy Rok (Małgorzata Bartecka)	9
2. Karneval – Karnawał (Dominika Namaczyńska)	13
3. Karnevalsball im Takt des „Fliegerliedes” – Bal karnawałowy w takt „Piosenki samolotowej” (Joanna Konopka)	17
4. Osterstrauch – Bukiet wielkanocny (Monika Bicka)	19
5. Osterlamm – Baranek wielkanocny (Anna Socha)	21
6. Besuch des Osterhasen – Wizyta wielkanocnego zajączka (Katarzyna Śpiewak)	25
7. Osterhase – Zajązek wielkanocny (Ewelina Gadzina)	31
8. „Has, Has, Osterhas” (Iwona Nowak)	33
9. Ostereiersuche – Szukanie pisanek (Anastazja Małkiewicz)	35
10. Osterei – Pisanka (Arleta Łapacz)	37
11. Ostern in Deutschland – Wielkanoc w Niemczech (Ewa Duziak)	39
12. April, April! – Prima Aprilis! (Barbara Mandrak)	41
13. Muttertag – Dzień Matki (Miroslawa Schenk)	43
14. „Meine Mama ist die beste” (Renata Oleksa)	47
15. Kindertag – Dzień Dziecka (Grażyna Rodziewicz)	49
16. „Mein Papa ist der Champion” (Bożena Kulesa)	55
17. Zuckertüte – Rożek obfitości (Kinga Dul)	59
18. Drachenfest – Święto latawca (Elwira Rudy-Zubrzycka)	61
19. Martinstag – Dzień Świętego Marcina (Lidia Wójcik)	65
20. Sankt Martin – Święty Marcin (Anna Stalica)	67
21. Adventskalender – Kalendarz adwentowy (Aneta Taranek)	69
22. Adventskranz – Wieniec adwentowy (Aleksandra Fila)	71
23. Nikolaus – Święty Mikołaj (Adriana Ataryk)	73
24. Nikolaustag – Mikołajki (Marta Kwiatkowska)	77
25. Weihnachtsplätzchen – Bożonarodzeniowe ciasteczka (Bożena Woś)	81
26. Weihnachten in Deutschland – Boże Narodzenie w Niemczech (Sylwia Januszkiewicz)	85
27. Kolęda – Weihnachtslied „O Tannenbaum” (Małgorzata Janasz)	89
28. „O Tannenbaum” (Grażyna Popera)	93
29. „Kling, Glöckchen, klingelingeling” (Violetta Sługocka)	95
30. „Stille Nacht” – „Cicha noc” (Krzysztof Bugajny)	97
31. “Ho, Ho, Ho, wer klopft an uns’re Tür” (Joanna Skoczek)	99
Feste und Traditionen in Polen	101
32. Dzień Babci, Dzień Dziadka w Polsce – Oma- und Opa-Tag in Polen (Josephine Schär)	103
33. Tłusty Czwartek – „Fetter Donnerstag” (Bonnie Hubatsch)	107
34. Marzanna – Frühlingsfest in Polen (Una Pabst)	113
35. Pisanek – Ostereier (Heike Brix)	117
36. Koszyczek wielkanocny – Osterkörbchen (Barbara Meier)	119
37. Mazurek – Ein polnischer Osterkuchen (Steffi Zura)	123
38. „Śmigus Dyngus” – Tag des Wassergießens (Cindy Franzke)	125
39. Dzień Dziecka w Polsce – Kindertag in Polen (Antje Müller)	127
40. Mikołaj – Nikolaus (Izabela Wojtuń)	129
41. Szopka bożonarodzeniowa – Weihnachtskrippe (Melina Topa)	133
42. Boże Narodzenie w Polsce – Die Weihnachtszeit in Polen (Dana Beilschmidt)	135
43. Pierogi: tradycyjna potrawa wigilijna – Maultaschen: Ein traditionelles Weihnachtsgericht (Verena Bradacz)	139
Sylwety/Stabfiguren „Biedronka”, „Maus”	142

Przedmowa

Szanowne Czytelniczki, Szanowni Czytelnicy,

możliwość poznawania języka i kultury kraju sąsiada od najmłodszych lat stanowi dla dzieci na dolnośląsko-saksońskim pograniczu, ich przyszłości oraz dla przyszłości regionu niezwykle wartości. Wspieranie wczesnego nauczania języków sąsiadów w przedszkolach, wyposażenie nauczycielek i nauczycieli w niezbędną do tego wiedzę i umiejętności – taki właśnie cel przyświeca projektowi „Groß für Klein – Duży dla małych: Transgraniczna współpraca dla wspierania edukacji przedszkolnej w zakresie kultury i języka sąsiada”.

W roku szkolnym 2017/2018 polscy i niemieccy nauczyciele i nauczycielki wychowania przedszkolnego uczestniczyli wspólnie w kursie doskonalącym w zakresie języka sąsiada, metodyki i dydaktyki oraz realizowania. Kluczowa była przy tym wymiana wiedzy i doświadczeń oraz wzajemne poznanie codziennej praktyki przedszkolnej w kraju sąsiada. Polscy i niemieccy uczestnicy i uczestniczki doskonalenia poznawali także święta i zwyczaje w obu krajach i wspólnie zastanawiali się, jak mogą je przybliżyć dzieciom przedszkolnym, uwrażliwiając je przy tym na język ich sąsiadów.

W efekcie opracowana została polsko-niemiecka publikacja metodyczna dla przedszkoli. Zawiera ona różnorodne propozycje i materiały – od kolorowanek, poprzez piosenki i wiersze, aż do przepisów kulinarnych – które można wykorzystać, by przybliżyć dzieciom język i kulturę kraju sąsiada. Integralną częścią publikacji jest płyta CD, zawierająca nagrania tekstów czytanych przez natywnych użytkowników języka. Publikację udostępniamy także wszystkim zainteresowanym w wersji elektronicznej (do pobrania na <http://dodn.dolnyslask.pl/interreg/> oraz <https://www.nachbarsprachen-sachsen.eu/de/gross-fuer-klein-duzi-dla-maych.html>), aby mogła być wykorzystywana w wielu placówkach przedszkolnych naszego regionu.

Składamy uczestniczkom i uczestnikom naszego projektu podziękowania za ogromne zaangażowanie, i życzymy Państwu, aby efekty tej pracy włączyli Państwo trwale w swoją codzienną pracę w przedszkolu, i aby wywarły one wpływ na inne placówki przedszkolne na dolnośląsko-saksońskim pograniczu. Niniejsza polsko-niemiecka publikacja metodyczna może się do tego przyczynić.

Dziękujemy także paniom: Małgorzacie Barteckiej, Beacie Sobiesiak oraz Hannie Prokop za kolorowanki, które mogliśmy zamieścić w naszej publikacji.

Małgorzata Matusiak
Dyrektor
Dolnośląskiego Ośrodka Doskonalenia
Nauczycieli we Wrocławiu

Bernd Lange
Starosta
Powiatu Görlitz

Sabina Czajkowska-Prokop
Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia
Nauczycieli we Wrocławiu

Dr Regina Gellrich
Saksońska Placówka ds. Wczesnej Nauki
Języków Krajów Sąsiedzkich

Vorwort

Sehr geehrte Leserinnen und Leser,

Kinder in der sächsisch-niederschlesischen Grenzregion von klein auf an Sprache und Kultur ihrer Nachbarländer heranzuführen ist ein großer Schatz für die Zukunft der Kinder und der Region. Frühe nachbarsprachige Bildung in den Kindertageseinrichtungen zu stärken und den Pädagoginnen und Pädagogen das dafür erforderliche Wissen und fachliche Handwerkszeug zu vermitteln – dieses Ziel hat sich das Projekt „Groß für Klein – Duzi dla małych: Grenzüberschreitende Zusammenarbeit zur Förderung der interkulturellen und nachbarsprachigen Bildung im Bereich der Vorschulerziehung“ gesetzt.

Im Schuljahr 2017/18 wurde dazu erstmalig deutsches und polnisches Kita-Personal gemeinsam in einem Fortbildungskurs in den Bereichen Nachbarsprache, Methodik-Didaktik und Landeskunde des Nachbarlandes qualifiziert. Im Zentrum standen dabei der grenzüberschreitende Wissens- und Erfahrungsaustausch und das gegenseitige Kennenlernen der Kita-Praxis im Nachbarland. So haben sich die deutschen und polnischen Kursteilnehmenden u. a. auch gemeinsam mit Festen und Bräuchen in beiden Ländern beschäftigt und überlegt, wie sie die Traditionen der Kinder in ihrer Kita-Praxis methodisch nahebringen und sie dabei auch an die Sprache ihrer Nachbarn heranführen können.

Entstanden ist daraus die vorliegende deutsch-polnische Handreichung für die Kita-Praxis – geschrieben von PädagogInnen für Pädagogen. Sie enthält vielfältige Anregungen und Materialien – vom Ausmalbild über Lieder, Gedichte bis hin zu Kochrezepten – für die Durchführung von Lernangeboten oder Projekten rund um Feste und Bräuche im jeweiligen Nachbarland. Komplettiert wird sie durch eine CD, auf der die Texte von MuttersprachlerInnen vorgesprochen werden. Ab sofort steht das Material allen Interessierten auch zum Herunterladen auf <http://dodn.dolnyslask.pl/interreg/> und <https://www.nachbarsprachen-sachsen.eu/de/gross-fuer-klein-duzi-dla-maych.html> frei zur Verfügung und kann so in vielen Kindereinrichtungen in unserer Region genutzt werden.

Wir bedanken uns an dieser Stelle für das große Engagement der an unserem Projekt teilnehmenden Pädagoginnen und Pädagogen und verbinden dies mit dem Wunsch, dass die Ergebnisse nachhaltig in ihre Arbeit in den Kitas einfließen und auf viele weitere Kitas der sächsisch-niederschlesischen Grenzregion ausstrahlen. Unsere deutsch-polnische methodische Handreichung für die Kita-Praxis kann hierfür einen wichtigen Beitrag leisten.

Unser Dank geht insbesondere an Frau Małgorzata Bartecka, Frau Beata Sobiesiak und Hanna Prokop für die vielen Ausmalbilder, die in die Publikation aufgenommen werden durften.

Małgorzata Matusiak
Leiterin
des Niederschlesischen Lehrerfortbildungsinstituts
in Wrocław

Bernd Lange
Landrat
Landkreis Görlitz

Sabina Czajkowska-Prokop
Niederschlesisches Lehrerfortbildungsinstitut
in Wrocław

Dr. Regina Gellrich
Sächsische Landesstelle für frühe
nachbarsprachige Bildung

Święta i tradycje w Niemczech

Neues Jahr – Nowy Rok

1

Autorka: Małgorzata Bartecka

1. Cele:

- Dzieci rozumieją życzenia noworoczne w języku niemieckim.
- Dzieci poznają symbole, które przynoszą szczęście w Polsce i w Niemczech.
- Dzieci utrwalają przymiotniki oznaczające kolory.
- Dzieci rozumieją ogólnie treść piosenki „Wer den Regenbogen sieht”.

2. Grupa docelowa: Dzieci w wieku 6 lat.

3. Czas trwania: 3 kolejne dni po 30 – 60 minut.

4. Słownictwo:

- Życzenia noworoczne: *Frohes neues Jahr!* (Szczęśliwego Nowego Roku!).
- Przymiotniki oznaczające kolory: *rot, orange, gelb, grün, blau, indigo, violett*.

5. Materiały dydaktyczne:

- Obrazki przedstawiające: tęczę, czterolistną koniczynę, biedronkę, muchomorka, świnkę i kominiarza.
- Niemieckie kartki okolicznościowe z okazji Nowego Roku.
- Kolorowe kartki w kolorach tęczy, kredki, szablony kartek okolicznościowych.
- Chusta animacyjna.
- Piosenka „Wer den Regenbogen sieht”.

6. Przebieg:

Dzień 1

- Dzieci słuchają wiersza Rafała Lasoty „Skrzat i dukaty” oraz opowiadają o swoich marzeniach. Nauczyciel(ka) zwraca uwagę dzieci na słowa „Za siódmą górą, za łukiem tęczy / Skrzat mały ukrył garniec pieniędzy” i opowiada dzieciom, że według dawnych legend tęcza przynosi szczęście, ponieważ na jej końcu zakopany jest garnek ze złotem. Kto dotrze na koniec tęczy, ten go znajdzie i będzie bardzo bogaty, dlatego tęcza to w wielu krajach symbol szczęścia. Następnie nauczyciel(ka) pyta dzieci, czy wiedzą, jak wygląda tęcza.
- Nauczyciel(ka) odtwarza animację z piosenką „Wer den Regenbogen sieht” oraz rozmawia z dziećmi o ich przypuszczeniach na temat treści piosenki, a następnie wyjaśnia dzieciom jej treść.
- Nauczyciel(ka) pyta, czy dzieci zapamiętały kolory występujące w tekście. Następnie odtwarza ponownie piosenkę, układając na podłodze z pasków bibuły tęczę (*rot, orange, gelb, grün, blau, indigo, violett*). Prosi, aby dzieci policzyły kolory tęczy. Jest ich siedem – chętne dziecko powtarza cyfry 1 – 7 w języku niemieckim.
- Praca plastyczna – dzieci malują, rysują lub wykonują inną techniką tęczę. W trakcie pracy dzieci słuchają piosenki „Wer den Regenbogen sieht”. Prezentacja prac.

Dzień 2

- Nauczyciel(ka) pyta dzieci, czy pamiętają, o czym była mowa poprzedniego dnia. Zachęca je, aby wymienili kolory tęczy w języku polskim i niemieckim.
- Nauczyciel(ka) pyta dzieci, czy wiedzą, co to są symbole szczęścia. Dzieci spontanicznie odpowiadają wymieniając prawdopodobnie: podkowę, czterolistną koniczynę, kominiarza.
- Nauczyciel(ka) prezentuje dzieciom niemieckie kartki okolicznościowe z okazji Nowego Roku. Odczytuje i tłumaczy życzenia, a następnie prosi dzieci o odnalezienie symboli szczęścia. Rozmowa na temat symboli szczęścia w Niemczech.
- Zabawa z chustą animacyjną: Nauczyciel(ka) określa zasady: *grün* (zielony) to czterolistna koniczyna, *rot* (czerwony) to biedronka, *blau* (niebieski) to kominiarz (bo kominy, które czyści,

są wysoko, najbliżej niebieskiego nieba), gelb (żółty) to świnka (bo w śwince skarbonce zbieramy złote monety). Dzieci stoją wokół chusty i trzymają za jeden kolor. Nauczyciel(ka) nazywa kolor na przemian w języku polskim i niemieckim. Te dzieci, które trzymają dany kolor, przebiegają pod chustą na drugą stronę, a pozostałe unoszą ją wysoko do góry.

Dzień 3

- Dzieci wykonują kartkę okolicznościową. Otrzymują szablon kartki, a nauczyciel(ka) zachęca do narysowania kredkami pastelowymi symbolu szczęścia. Dzieci losują symbol, który mają narysować. W trakcie pracy dzieci słuchają piosenki „Wer den Regenbogen sieht”. Podczas wystawy prac dzieci przypominają sobie, które symbole oznaczają szczęście w Polsce i w Niemczech, a które tylko w Niemczech.

7. Tekst piosenki

„Wer den Regenbogen sieht“
(Reinhard Lakomy)

Wer den Regenbogen sieht
durch die bunte Brücke zieht
Für den ist der Tag so schön und voller Wunder.
Wer die sieben Farben kennt
und sie recht beim Namen nennt
für den kommt der Regenbogen bisschen runter.
Rot, orange, gelb und grün
sind im Regenbogen drin
blau und indigo geht's weiter auf der
Regenbogenleiter
und zum Schluss das Violett
sieben Farben sind komplett.

„Ten, kto widzi tęczę“

Ten, kto widzi tęczę,
przechodzi przez kolorowy most
dla niego dzień jest piękny i pełen cudów.
Kto jej siedem barw zna
i potrafi je prawidłowo nazwać,
dla niego tęcza spłynie trochę w dół.
Czerwony, pomarańczowy, żółty i zielony
są w tęczy.
Niebieski, granatowy też pojawiają się
na tęczowej drabinie.
A na koniec też i fiolet,
kolorów mamy komplet.

Animacja dostępna jest na: <https://www.youtube.com/watch?v=1y4aN5TyWv0>.

8. Podstawowe informacje realizacyjne:

Symbole szczęścia zamieszcza się na kartkach okolicznościowych, znaczkach pocztowych czy ozdobach, są też obecne np. w literaturze. Niektóre z nich znane są w wielu kulturach, inne – typowe dla danego kraju.

Do symboli szczęścia zalicza się w Niemczech, podobnie jak w Polsce, czterolistną koniczynę (*Vierblättriges Kleeblatt*), kominiarza (*Schornsteinfeger*), podkowę (*Hufeisen*), złoty pieniążek (*Münze*, *Goldmünze*) oraz tęczę (*Regenbogen*). Inne symbole szczęścia, nieznanne w Polsce, to: biedronka (*Marienkäfer*), muchomor (*Fliegenpilz*), świnka (*Glücksschwein*).

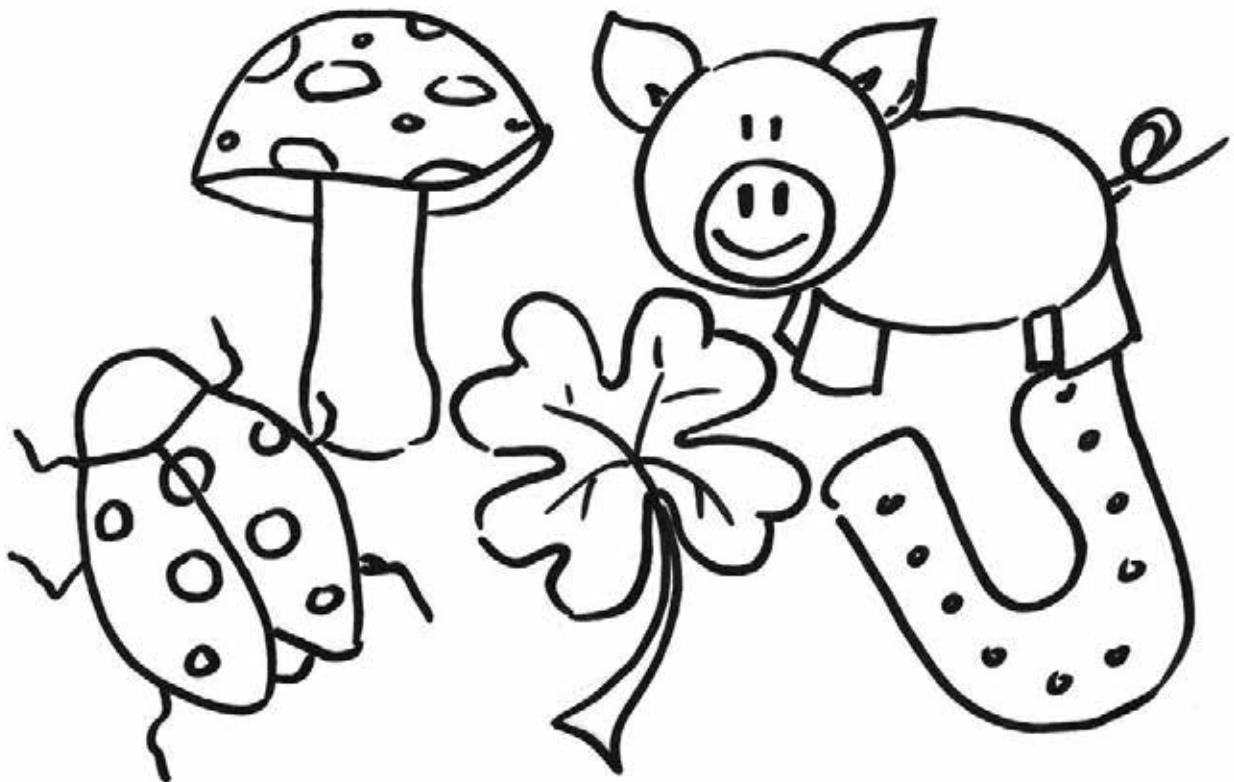
9. Załączniki:

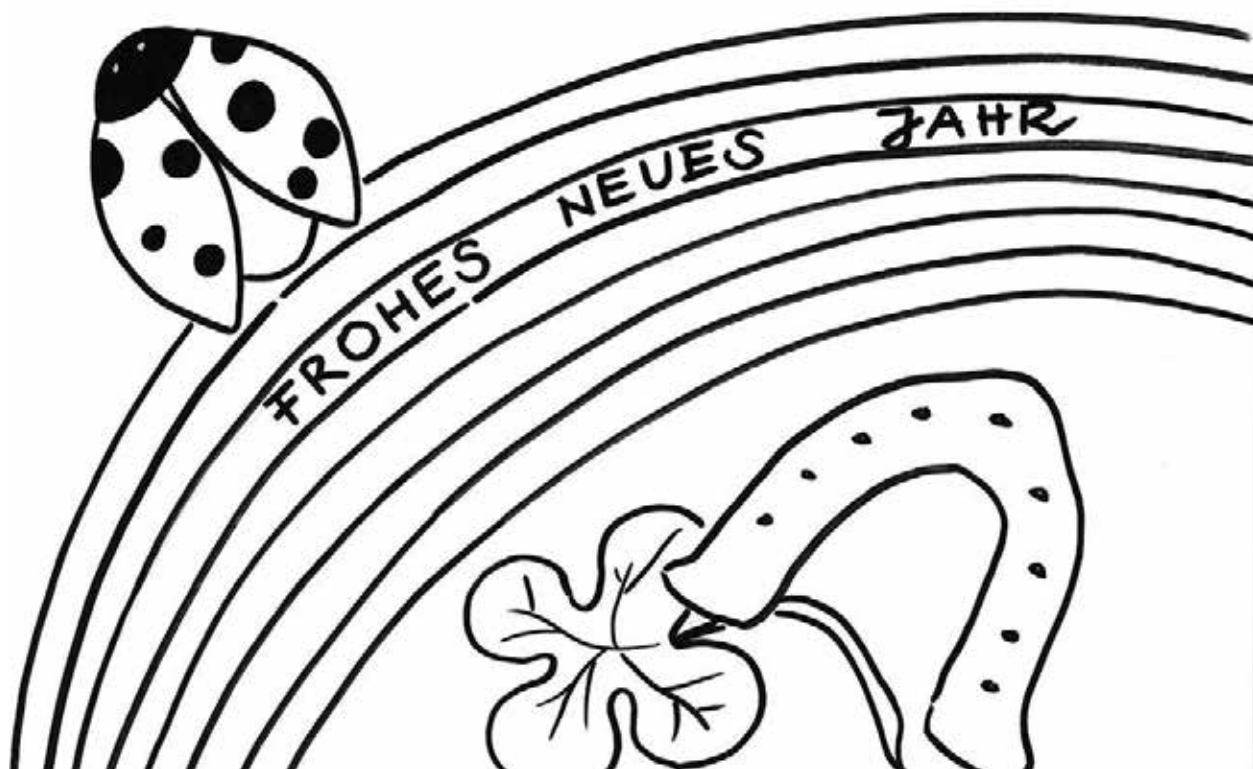
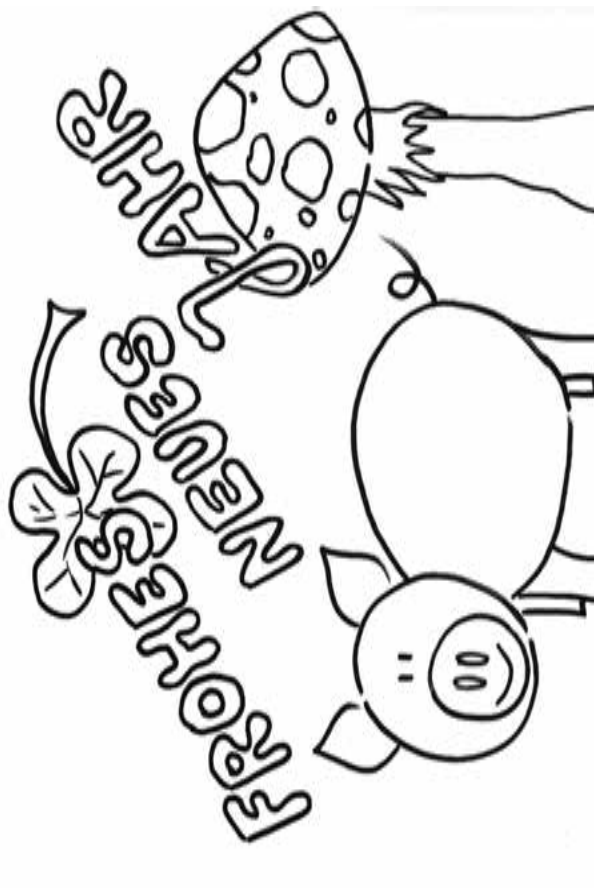
- Szablon na kartkę okolicznościową.
- Kartki okolicznościowe (rys. Małgorzata Bartecka).

10. Wskazówka:

- Wiele materiałów dydaktycznych na temat Sylwestra i Nowego Roku znajduje się na stronie http://www.kidsweb.de/silvester_spezial/silvester_spezial.html.
- Aby znaleźć autentyczne kartki okolicznościowe, należy wpisać w wyszukiwarce: Grußkarten Neujahr Schornsteinfeger, Grußkarten Neujahr Glücksschwein, Grußkarten Neujahr Kleeblatt, Grußkarten Neujahr Marienkäfer, Grußkarten Neujahr Münze, Grußkarten Neujahr Fliegenpilz, Grußkarten Neujahr Hufeisen, Grußkarten Neujahr Fliegenpilz, Grußkarten Neujahr Regenbogen.

FROHES
NEUES JAHR!

Karneval – Karnawał

2

Autorka: Dominika Namaczyńska

1. Cele:

- Dzieci poznają tradycje związane z karnawałem w kraju sąsiada.
- Dzieci słuchają i rozumieją treść piosenki „Karneval im Kindergarten”.
- Dzieci rozumieją wybrane słowa występujące w piosence.

2. Grupa docelowa: Dzieci w wieku 5 – 6 lat.

3. Czas trwania: 1,5 godziny.

4. Słownictwo:

- Zwroty: *in die Hände klatschen* (klaskać w dłonie), *auf die Knie klatschen* (klepać się po kolanach); *sich im Kreis drehen* (kręcić się w kółko); *mit den Füßen stampfen* (tupać nogami), *Hände hoch strecken* (wyciągać ręce do góry), *in die Höhe springen* (skakać do góry), *in die Hocke gehen* (kucać).
- Wyrazy dźwiękonaśladowcze: *klatsch, klatsch* (klask, klask), *stampf, stampf* (tup, tup).

5. Materiały dydaktyczne: rzutnik, laptop, tekst piosenki, kartki, farby, balony, flamastry.

6. Przebieg:

- Nauczyciel(ka) prosi dzieci, aby odgadły temat zajęć, oglądając animację z piosenką „Karneval im Kindergarten” („Karnawał w przedszkolu”). Następnie dzieci oglądają animację ponownie – ich zadaniem jest zapamiętanie ruchów występujących w piosence (klaskać w dłonie, klepać się po kolanach, kręcić się w kółko, tupać nogami, wyciągać ręce do góry, skakać do góry, kucać).
- Nauczyciel(ka) tłumaczy dzieciom treść piosenki. Dzieci słuchają jej ponownie i naśladują odpowiednie ruchy.
- Zabawa ruchowa: Dzieci stoją w kole. Nauczyciel(ka) kolejno wymienia czynności i wykonuje odpowiedni ruch, zachęcając dzieci do naśladowania:
 - *Wir klatschen in die Hände.*
 - *Wir klatschen auf die Knie.*
 - *Wir drehen uns im Kreis.*
 - *Wir stampfen mit den Füßen.*
 - *Wir springen in die Höhe.*
 - *Wir strecken unsere Hände hoch.*
 - *Wir gehen in die Hocke.*
- Nauczyciel(ka) pokazuje dzieciom zdjęcia z pochodów karnawałowych w Niemczech i opowiada o tej tradycji.
- Zajęcia plastyczne – kolorowanki.
- Zabawa ruchowa – „Balonikowe koła”. Każde dziecko otrzymuje po jednym balonie. Nauczyciel(ka) odtwarza piosenkę „Karneval im Kindergarten”, a dzieci tańczą odbijając balony. Gdy nauczyciel(ka) zatrzymuje nagranie, dzieci liczą, ile balonów trzyma w ręku, i tworzą koło składające się z tylu osób, np. jeżeli nauczyciel(ka) ma cztery balony, dzieci dobierają się czwórkami.
- „Ja i mój balonik” dzieci flamastrem rysują na balonie minę, odpowiadającą na pytanie, czy podobały się im dzisiejsze zabawy w przedszkolu, czy są wesołe czy smutne. Dzieci zabierają baloniki do domu.

7. Tekst piosenki:

„Karneval im Kindergarten“

Refrain:

Karneval im Kindergarten,
alle Kinder machen mit.
Mia, Luis, Paul und Hanna,
Emma und der kleine Nick.
Wir klatschen in die Hände
und drehen uns im Kreis.
Wir stampfen mit den Füßen,
das tut gut, wie jeder weiß.
Stampf, stampf, klatsch, klatsch,
stampf, stampf, stampf,
klatsch, klatsch, klatsch. (2 x)

Wir springen in die Höhe
und machen uns ganz groß.
Wir strecken uns`re Hände hoch,
ja heute ist was los.
Wir gehen in die Hocke
und klatschen auf die Knie,
denn heute ist es lustig wie noch nie.

Refrain

Karneval im Kindergarten:
„Woll`n wir heute leise sein?“
Die Erzieher sagen ja,
doch wir Kinder sagen nein.
Wir wollen heute singen,
klatschen und laut schrei`n
und morgen können wir dafür
ganz brav und artig sein.

Text, Musik, Gesang: Claudia Kisslinger

Animacja dostępna jest na: https://www.youtube.com/watch?v=VylojevWO_M

„Karnawał w przedszkolu“

Refren:

Karnawał w przedszkolu,
wszystkie dzieci biorą w nim udział.
Mia, Luis, Paul i Hanna,
Emma i mały Nick.
Klaszczemy w dłonie
i kręcimy się w kółko.
Tupiemy nogami,
jak każdy wie, to nam dobrze robi.
Tup, tup, klask, klask,
tup, tup, tup,
klask, klask, klask. (2 x)

Skaczymy do góry
i robimy się duzi.
Wyciągamy ręce do góry,
tak, dzisiaj dużo się dzieje.
Kucamy
i klepiemy się po kolanach,
bo dzisiaj jest wesoło jak nigdy.

Refren

Karnawał w przedszkolu:
„Czy chcemy być dzisiaj cicho?“
Wychowawcy mówią: tak,
ale my – dzieci – mówimy: nie.
Chcemy dzisiaj śpiewać,
klaskać i głośno krzyczeć.
Za to jutro możemy
być grzeczni.

8. Podstawowe informacje realioznawcze:

Karnawał w Niemczech ma długą tradycję. W Kolonii, gdzie najhuczniej obchodzi się początek karnawału (ten czas nazywa się tam piątą porą roku), rozpoczyna się on 11 listopada o godzinie 11:11. Jednak w czasie między 12 listopada a 5 stycznia nie organizuje się zwykle balów karnawałowych ani innych głośnych imprez – te odbywają się począwszy od święta Trzech Króli do dnia poprzedzającego Środę Popielcową.

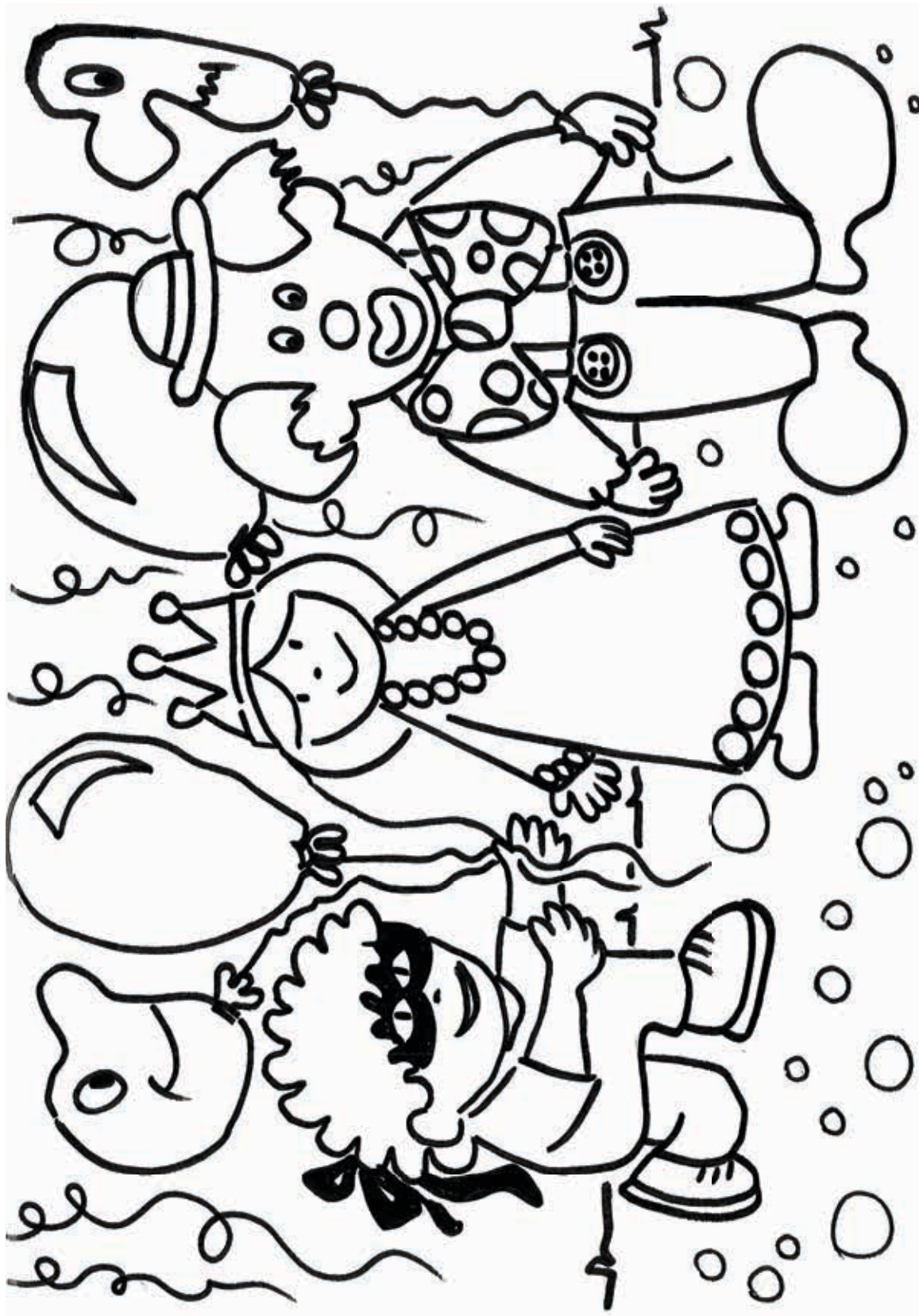
W niektórych regionach Niemiec w ostatni czwartek karnawału (Weiberfastnacht) kobiety obcinają mężczyznom krawaty. Natomiast w ostatni poniedziałek karnawału (Rosenmontag) odbywają się w wielu miastach karnawałowe parady.

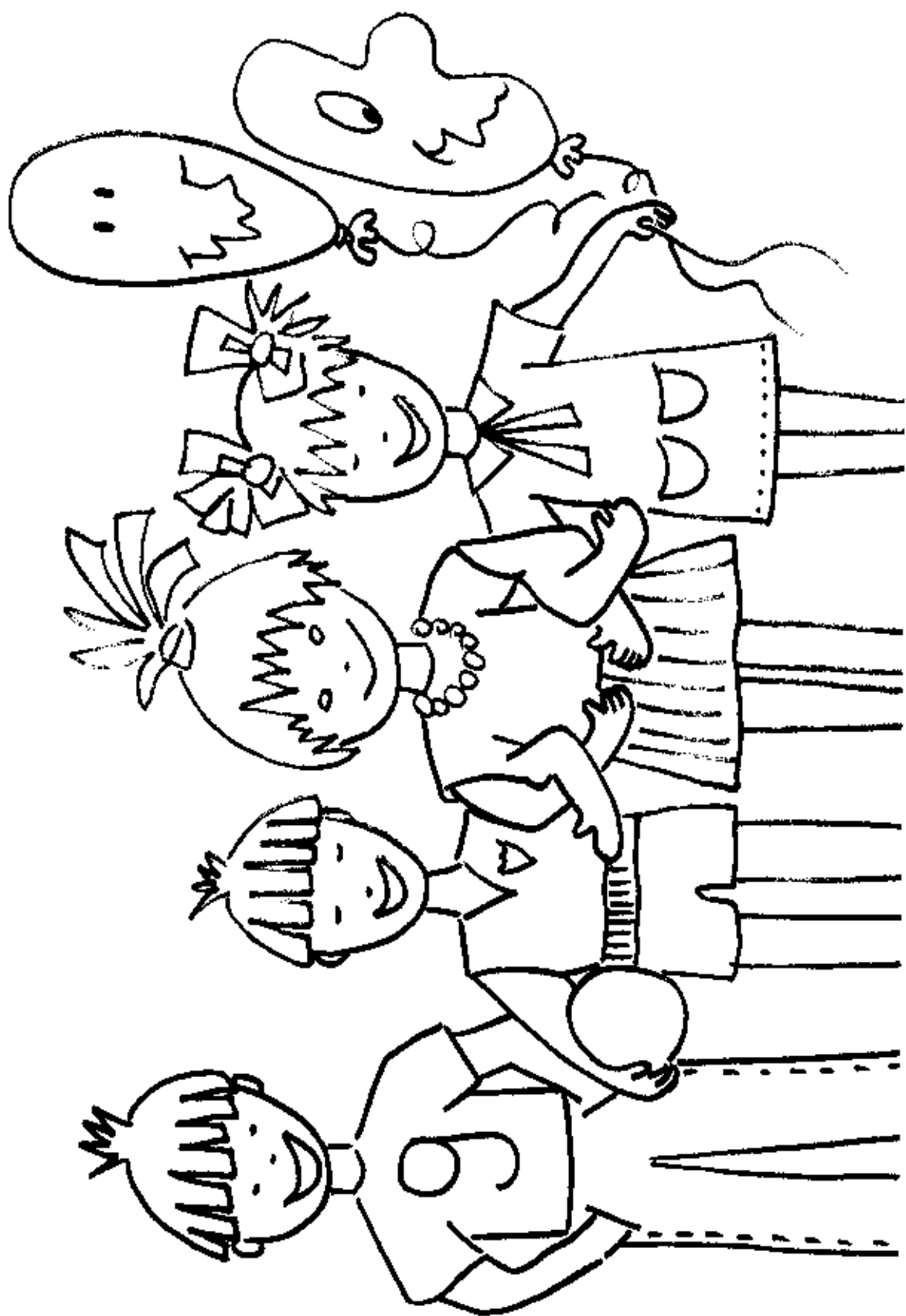
9. Załączniki:

- Kolorowanki: Karnawał w przedszkolu (rys. Małgorzata Bartecka).

10. Wskazówka:

- Wiele materiałów dydaktycznych na temat karnawału znajduje się na stronie http://www.kidsweb.de/schule/kidsweb_spezial/fasching_spezial/fasching_spezial.html.

Karnevalsball im Takt des „Fliegerliedes” – Bal karnawałowy w takt „Piosenki samolotowej“

3

Autorka: Joanna Konopka

1. Cele:

- Dzieci słuchają piosenki „So ein schöner Tag”.
- Dzieci rozumieją niektóre wyrazy występujące w tekście, potrafią dopasować ruch i słowa.
- Dzieci określają początek i koniec karnawału.

2. Grupa wiekowa: Dzieci w wieku 5 – 6 lat.

3. Czas trwania: 60 minut.

4. Słownictwo:

- Czasowniki: *schwimmen* (pływać), *fliegen* (latać), *springen* (skakać).
- *Ich nehme dich bei der Hand.* (Wezmę cię za rękę.) *Heute ist so ein schöner Tag.* (Dzisiaj jest tak piękny dzień.)
- Zwroty: *stark wie ein Tiger* (silny jak tygrys), *groß* (duży), *hoch wie eine Giraffe* (wysoki jak żyrafa).

5. Materiały dydaktyczne:

- Fotografie parady karnawałowej.
- Stroje karnawałowe.
- Instrumenty muzyczne.
- Piosenka „So ein schöner Tag”.

6. Przebieg:

- Rozmowa na temat karnawału, zmiany czasu i kalendarza; określanie daty, przeliczanie miesięcy i dni.
- Oglądanie fotografii z parad karnawałowych w Niemczech; początek karnawału w Niemczech: 11 listopada, w Polsce: 6 stycznia. Zakończenie karnawału w tym samym czasie w obu krajach (kotyliny w Polsce. kwiaty i słodycze w Niemczech).
- Zabawa „Szafa” – dobieranie i nazywanie strojów karnawałowych i postaci, przebieranie się w stroje.
- „Parada Karnawałowa” – zabawa muzyczno-ruchowa z instrumentami. Rytmiczne maszerowanie z jednoczesnym graniem na instrumencie.
- Zabawa muzyczna do piosenki „So ein schöner Tag”, naśladowanie ruchów zgodnie z tekstem i muzyką.
- Zabawa plastyczna – wykonywanie kwiatów z bibuły na pamiątkę wspólnej zabawy.
- Zabawa muzyczna do piosenki na zakończenie.

7. Podstawowe informacje realizacyjne:

Piosenka „So ein schöner Tag”, znana także jako „Das Fliegerlied” jest obecnie jedną z najbardziej popularnych niemieckich piosenek dziecięcych, śpiewanych zarówno przez dzieci, jak i przez dorosłych. Nie może się bez niej obejść żadna zabawa, także karnawałowa.

Autorem piosenki jest Andreas Donauer (pseudonim DONIKKL) – pedagog, muzyk, autor tekstów i kompozytor, założyciel grupy *Donikkl und die Weißwürschtl* (od 2013: *Donikkl Mitmach-Konzert-Show*). Grupa tworzy dziecięce piosenki w stylu rockowym.

Piosenka „So ein schöner Tag” powstała w 2002 roku i jest największym hitem grupy; otrzymała wiele nagród, jest śpiewana w wielu językach.

DONIKKL jest Bawarczykiem, więc oryginalny tekst został napisany w dialekcie bawarskim. Oficjalny teledysk dostępny jest na https://www.youtube.com/watch?v=Z7_cxljH7Rs.

Animacja w standardowej wersji języka dostępna jest na <https://www.youtube.com/watch?v=DDu5n9-ZkRE>.

Piosenka w wykonaniu grupy muzycznej *Simone Sommerland, Karsten Glück und die Kita-Frösche*, również bardzo znanej w Niemczech, dostępna jest na <https://www.youtube.com/watch?v=WjQhHvw1obU>.

8. Tekst piosenki:

„So ein schöner Tag“ („Das Fliegerlied“)

Ich lieg gern im Gras
und schau' zum Himmel rauf,
schau'n die ganzen Wolken
nicht lustig aus?
Und fliegt ein Flieger vorbei,
dann wink ich zu ihm rauf: „Hallo Flieger!“
Und bist du auch noch dabei,
dann bin ich super drauf!

Und ich flieg, flieg, flieg, wie ein Flieger,
bin so stark, stark, stark wie ein Tiger,
bin so groß, groß, groß
wie 'ne Giraffe so hoch.
Und ich spring, spring, spring
immer wieder,
und ich schwimm, schwimm, schwimm
zu dir rüber,
und ich nehm', nehm', nehm'
dich bei der Hand,
weil ich dich mag und ich sag:
Heut ist so ein schöner Tag!
Lalalalal

Autor: Andreas Donauer / DONIKKL

„Taki piękny dzień“ („Piosenka samolotowa“)

Chętnie leżę w trawie
i patrzę w niebo,
Czy te wszystkie chmury
nie wyglądają zabawnie?
A kiedy przelatuje samolot,
macham do niego: „Cześć samolocie!“
A kiedy jeszcze ty tutaj jesteś,
jestem w super dobrym humorze!

I latam, latam, latam jak samolot.
Jestem silny, silny, silny jak tygrys,
jestem taki duży, duży, duży,
wysoki jak żyrafa.
I skaczę, skaczę, skaczę
znów i znów,
i płynę, płynę, płynę
do ciebie,
I biorę, biorę, biorę
cię za rękę,
bo cię lubię i mówię:
Dzisiaj jest taki piękny dzień!

Osterstrauch – Bukiet wielkanocny

4

Autorka: Monika Bicka

1. Cele:

- Dzieci znają tradycyjne dekoracje wielkanocne z kraju sąsiada.
- Dzieci powtarzają nazwy zwierząt i kolorów w języku niemieckim.
- Dzieci znają zwrot: *Frohe Ostern!*

2. Grupa docelowa: Dzieci w wieku 5 lat, maks. 25 uczestników.

3. Czas trwania: 2 godziny.

4. Słownictwo:

- Nazwy kolorów, np.: *blau, rot, grün, gelb, weiß*.
- Nazwy zwierząt domowych, np.: *Ente, Huhn, Kuh, Katze, Hund, Pferd*.
- Życzenia: *Frohe Ostern!*

5. Materiały dydaktyczne:

- Jajka z kolorowego papieru i stemple ze zwierzętami domowymi.
- Gałązki brzozy, wiśni, leszczyny, wierzby lub forsycji, duży wazon, materiały do ozdobienia bukietu.
- Znane dzieciom piosenki w języku niemieckim.

6. Przebieg:

- Nauczyciel(ka) pyta dzieci, czy przygotowują dekoracje wielkanocne, oraz w jaki sposób można udekorować dom lub mieszkanie na Wielkanoc.
- Na dywanie leżą wycięte z papieru wielkanocne kurczaczki, z dużymi numerami od 1 do 12. Nauczyciel(ka) prosi dzieci o ułożenie kurczaczek w prawidłowej kolejności, a następnie odwrócenie ich na drugą stronę. Na odwrocie są litery (po jednej na każdym kurczaczku), tworzące słowo OSTERSTRAUCH. Dzieci próbują odczytać słowo, a nauczyciel(ka) wyjaśnia, że oznacza ono pewną dekorację wielkanocną popularną w Niemczech.
- Nauczyciel(ka) prezentuje różne zdjęcia bukietów wielkanocnych lub krzaczków i drzewek ozdobionych jajkami (dostępne w Internecie, w wyszukiwarce należy wpisać słowo *Osterstrauch*) i prowadzi na ten temat rozmowę z dziećmi (Czy podobają im się te dekoracje? Którą uważają za najładniejszą? Czy widziały takie dekoracje w Polsce? itp.). Następnie nauczyciel(ka) opowiada dzieciom o zwyczaju dekorowania mieszkań i domów na Wielkanoc w Niemczech.
- Jajka wielkanocne – praca plastyczna – stemplowanie jajek z kolorowego papieru. Nauczyciel(ka) pokazuje dzieciom obrazki lub maskotki zwierząt domowych i prosi je o nazywanie ich, lub w inny sposób powtarza nazwy zwierząt, np. nazywa zwierzę w języku niemieckim, a dzieci pokazują zwierzęta za pomocą gestów lub odgłosów. Następnie dzieci dostają szablony jajek w różnych kolorach (z dziurką na sznurek) i stemplują je w dowolny sposób oraz samodzielnie przewiązują sznurkiem lub wstążeczką, aby można je było zawiesić. W trakcie pracy słuchają znanych już niemieckich piosenek dla dzieci.
- Nauczyciel(ka) pokazuje dzieciom swoją ozdobę i mówi: *Mein Ei ist grün*. Następnie pyta wybrane dziecko: *Wie ist dein Ei?* I zachęca do udzielenia odpowiedzi: *Mein Ei ist ...*
- Osterstrauch – stworzenie bukietu wielkanocnego. Dzieci wspólnie dekorują gałązki wykonanymi przez siebie ozdobami. Bukiet zostaje ustawiony w widocznym miejscu w przedszkolu jako dekoracja.
- Na koniec nauczyciel(ka) życzy każdemu dziecku *Frohe Ostern!*, zachęcając je do powtórzenia życzeń.

7. Podstawowe informacje realizacyjne:

Zwyczaj dekorowania domu czy mieszkania bukietem z gałązek jest znany w Niemczech od kilkuset lat. Zgodnie z tradycją przynosi się do domu kilka dni przed Wielkanocą (często w Wielki Czwartek, tzw. *Gründonnerstag*) gałązki brzozy, wiśni, leszczyny, wierzby lub forsycji. Ozdabia się je pisankami i innymi motywami wielkanocnymi. Rozwijające się na gałązkach listki symbolizują nadzieję, przebudzenie się natury na wiosnę, a także nowe życie. W ostatnich dziesięcioleciach zaczęto dekorować drzewka

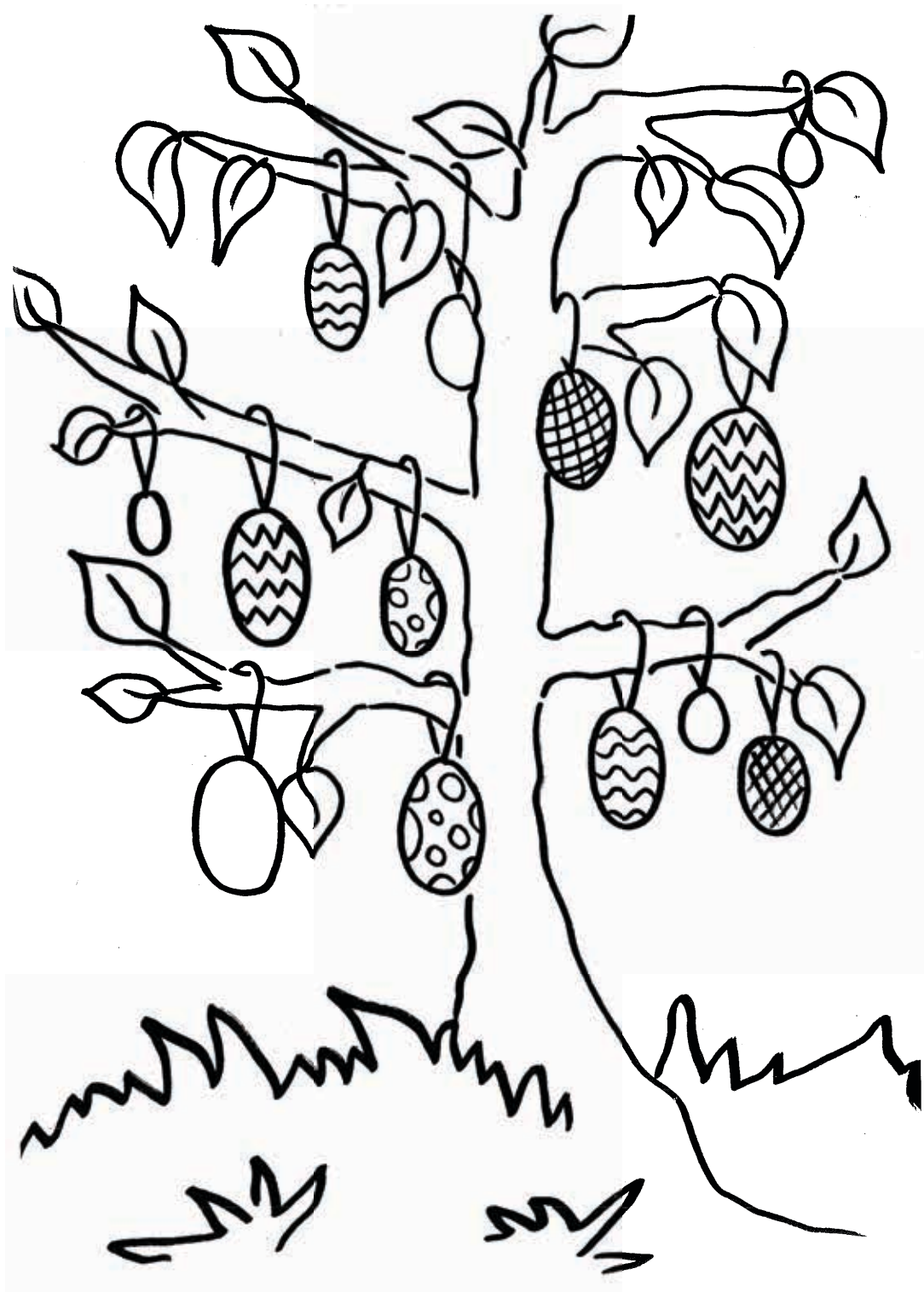
i krzewy w ogrodach plastikowymi, kolorowymi jajkami. Na drzwiach wielu domów i mieszkań można zobaczyć wieniec wielkanocny (*Osterkranz*), zrobiony np. z gałązek bukszpanu i ozdobiony pisankami, wstążkami i innymi motywami wielkanocnymi (zając, kurczak i in.).

8. Wskazówka:

- Na kanale 4Kids Kinder Lernvideos dostępny jest film z kilkoma słowami związanymi z Wielkanocą (<https://www.youtube.com/watch?v=ZYhM7XA-zX0>).

9. Załączniki:

- Kolorowanka: Osterbaum (rys. Małgorzata Bartecka).

Baranek wielkanocny – Osterlamm

5

Autorka: Anna Socha

1. Cele:

- Dzieci poznają zwyczaj wielkanocny popularny w kraju sąsiada – pieczenie baranków wielkanocnych z ciasta.
- Dzieci rozumieją tytuł i treść wiersza „Das Osterlamm”.
- Dzieci rozumieją nazwy produktów występujących w wierszu.
- Dzieci rozumieją nazwy części ciała baranka.
- Dzieci rozwijają sprawność manualną.

2. Grupa docelowa: Dzieci w wieku 4 i 5 lat.

3. Czas trwania: 2,5 godziny.

4. Słownictwo:

- Nazwa baranka wielkanocnego: *das Osterlamm*.
- Nazwy produktów: *das Wasser* (woda), *das Mehl* (mąka), *die Milch* (mleko).
- Nazwy części ciała baranka: *der Po* (pupa, tutaj: zadek), *der Schwanz* (ogon), *die Beine* (nogi), *das Fell* (tutaj: wełna), *die Hörner* (rogi).
- Nazwa Świąt Wielkanocnych: *das Ostern*.

5. Materiały dydaktyczne:

- Obrazek baranka formatu A-3, obrazki baranka do kolorowania, kredki.
- Ciasto do formowania baranków, foremki, tacki, papier do pieczenia, lukier do ozdabiania baranków, fartuszki i czepki na głowę.
- Płyta z odgłosami zwierząt gospodarskich.

6. Przebieg:

- Nauczyciel(ka) mówi dzieciom, że przygotowała obrazkową zagadkę i dzieci muszą odgadnąć, co znajduje się na zastoniętym obrazku.
- Nauczyciel(ka) odkrywa kolejne części obrazka – dzieci podają swoje propozycje oraz nazywają odsłonięte części ciała zwierzęcia w języku polskim, a nauczyciel(ka) nazywa je w języku niemieckim: *der Po*, *der Schwanz*, *die Beine*, *das Fell*, *die Hörner*. Dzieci odgadują, że obrazek przedstawia baranka.
- Zabawa ruchowa z reakcją na sygnał „Baranki na łąkę”. Dzieci słuchają nagrania z odgłosami różnych zwierząt gospodarskich, a gdy usłyszą głos baranka, wychodzą na dywan – „łąkę” i naśladują sposób poruszania się i głos zwierzęcia. Czynności są powtarzane 3 – 4 razy.
- Nauczyciel(ka) stawia na stoliku przed dziećmi baranka z ciasta, opowiada o tradycji wypiekania ciasta w takim kształcie w Niemczech. Często dzieci pomagają przy tych wypiekach. Jest on piękną dekoracją na świątecznym stole i chętnie jest jedzony zwłaszcza przez dzieci. Baranek (*das Osterlamm*) to jeden z kilku symboli Wielkanocy (*das Ostern*) w kraju sąsiada.
- Nauczyciel(ka) czyta dzieciom wiersz „*Das Osterlamm*”, tłumacząc tytuł („Baranek wielkanocny”) i demonstrując składniki występujące w wierszu: *das Wasser*, *das Mehl*, *die Milch*. Tłumaczy dzieciom treść wiersza i ponownie demonstruje składniki: wodę, mleko i mąkę, potrzebne do upieczenia baranka.
- Nauczyciel(ka) mówi, że poprosiła wcześniej panią kucharkę z przedszkola, żeby przygotowała ciasto drożdżowe, aby każde dziecko mogło upiec i ozdobić baranka.
- Dzieci myją ręce, zakładają fartuszki i czepki na głowę. Każde po kolei dostaje swój kawałek ciasta, formuje placuszek i wykrawa foremką baranka. W miejsce oka wkłada rodzynekę. Dzieci z pomocą osoby dorosłej układają baranki z surowego ciasta na blaszce. Następnie pani kucharka zabiera baranki do przedszkolnej kuchni, by upiekły się w piecu.

- Podczas oczekiwania na wypieki, dzieci kolorują baranka i słuchają ponownie wiersza „*Das Osterlamm*”. Po upieczeniu figurek baranka dzieci dziękują pani kucharce za pomoc. Po wystudzeniu wypieków ozdabiają je kolorowym lukrem i pakują w ozdobny papier, by dotrwały do świąt. Degustują część wypieków, słuchając wiersza „*Das Osterlamm*” recytowanego przez nauczycielkę.

7. Tekst wiersza:

Das Osterlamm

Wasser, Mehl und Milch zugeben,
schon erwache ich zum Leben.
Als Osterlamm man mich erwecke,
in dem nur Gutes innen stecke.

Nun schneidet ab und beißt herein,
ihr sollt nur nicht sparsam sein.
Mir tut's nicht weh, das ist gewiss,
weil mein Po aus Teig nur ist.

Baranek wielkanocny

Dodać wodę, mąkę i mleko,
i już budzę się do życia.
Budzę się jako baranek wielkanocny,
w którym ukryte jest dobro.

Odkrójcie i ugryźcie kawałek,
nie bądźcie przy tym oszczędni.
Mnie to nie boli, to jest pewne,
bo mój zadek jest z ciasta.

8. Podstawowe informacje realizacyjne:

W Niemczech jagnię, czyli baranek, jest jednym z kilku symboli świąt wielkanocnych obchodzonych przez chrześcijan. Symbolizuje samego Chrystusa – jest Barankiem Bożym, od którego wszyscy ludzie oczekują pomocy. W Niemczech gości on na stołach pod postacią baranka z ciasta drożdżowego. Podczas Wielkanocy Niemcy spożywają również dania przygotowane z jagnięciny.

9. Załączniki:

- Obrazek i kolorowanka baranka (rys. Anna Socha).
- Kolorowanka z barankiem: https://babyduda.com/oster-ausmalbilder-osterhase-ostereier-osterkuecken-kunterbunt/#Klassische_Osterbilder_Ausmalen.
- Przepis na drożdżowego baranka wielkanocnego:

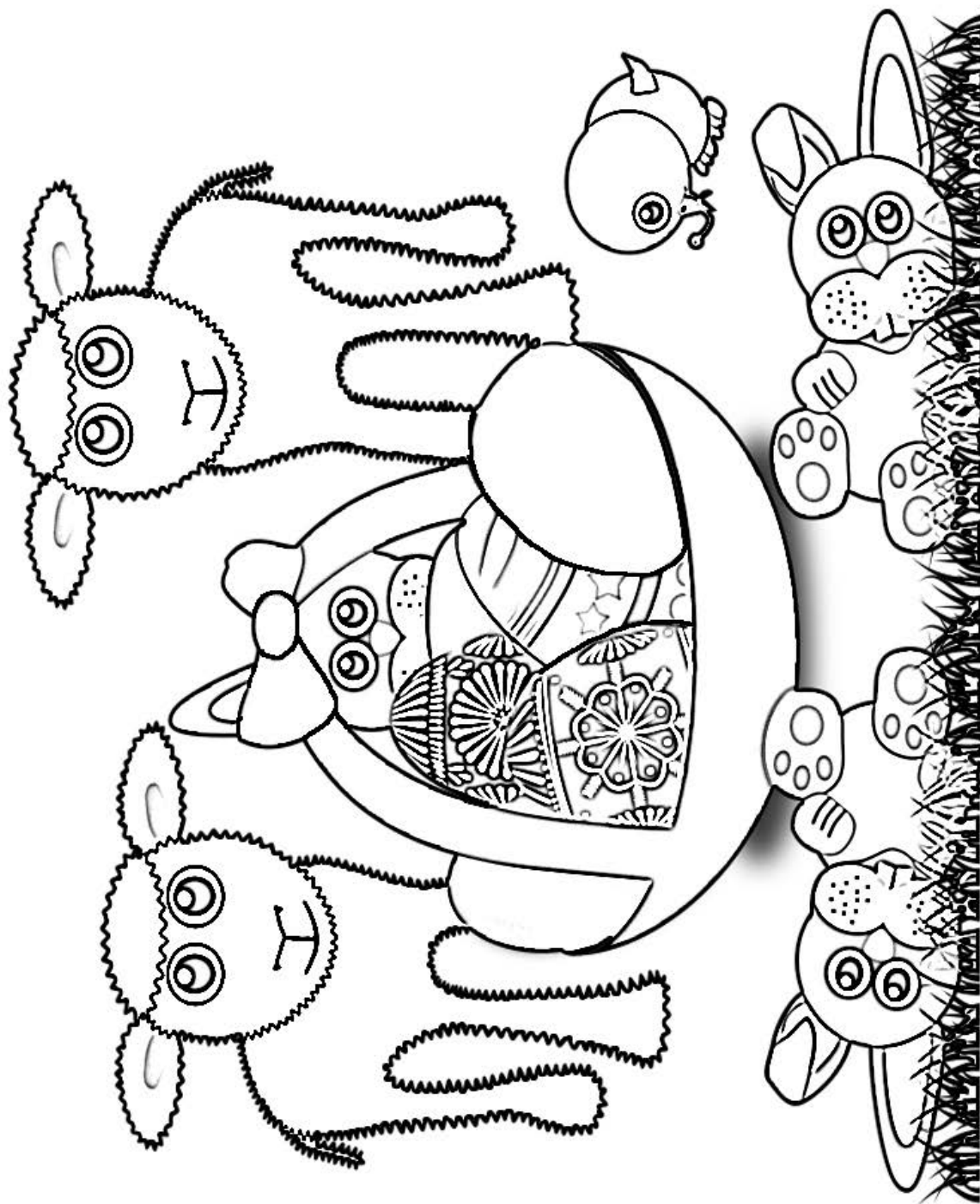
Składniki:

500 g mąki, 100 g cukru, 42 g świeżych drożdży, 200 ml mleka, 2 jajka, 2 łyżki rumu, 100 g rozpuszczonego i ostudzonego masła, szczypta soli, 100 g rodzynek, skórka z pomarańczy lub cytryny, suszone wiśnie (100 g), cukier puder

Przygotowanie:

Rozpuścić drożdże w 50 ml mleka, dodać 1 łyżeczkę cukru, odstawić. Wymieszać mąkę, cukier, resztę mleka, sól, jajka, rum, masło i drożdże, wyrabiać ciasto przez ok. 5 minut. Przykryć ściereczką i odstawić w ciepłe miejsce na ok. 50 minut – ciasto powinno podwoić swoją objętość. Dodać rodzynek i suszone owoce. Wykroić baranki, wyłożyć do formy wysmarowanej masłem i oprószonej mąką, przykryć ściereczką i odstawić na kolejne 20 minut. Piec w temperaturze 170° przez ok. 45 minut, zaraz po upieczeniu posmarować rozpuszczonym masłem. Po wystudzeniu oprószyć cukrem pudrem lub polukrować.

Besuch des Osterhasen – Wizyta wielkanocnego zajączka

6

Autorka: Katarzyna Śpiewak

1. Cele:

- Dzieci znają zwyczaj wielkanocny z kraju sąsiada, tj. przynoszenie słodkich prezentów przez zajączka.
- Dzieci rozumieją treść piosenki „Hoppelhase Hans”.
- Dzieci rozumieją zwrot „Wer bist du?”.
- Dzieci rozumieją nazwy niektórych części ciała oraz znaczenie niektórych czasowników.
- Dzieci potrafią się przedstawić w języku niemieckim.

2. Grupa docelowa: Dzieci w wieku 5 – 6 lat, maks. 20 uczestników.

3. Czas trwania: 2 godziny.

4. Słownictwo:

- *Der Hase* (zając).
- Nazwy niektórych części ciała: *Finger* (palce), *Hüften* (biodra), *Arme* (ramiona), *Bein* (noga).
- Czasowniki: *zuwinken* (machać komuś), *schlingern* (kotłysać się), *hampeln* (pajacować), *stehen* (stać), *trampeln* (tupać nogami).
- Zwroty: „*Wer bist du?*” „*Ich bin...*”.

5. Materiały dydaktyczne:

- Puzzle z postacią zająca, maskotka zająca.
- Nagranie piosenki „Hoppelhase Hans”, animacja z piosenką (<https://www.youtube.com/watch?v=ms6xmbajAWE>).
- Tablica interaktywna, tamburyn, hula-hop.
- Paski kolorowego papieru, klej, nożyczki, papierowe talerzyki, paczki ze słodkimi niespodziankami.

6. Przebieg:

- Nauczyciel(ka) mówi dzieciom, że zbliżają się święta wielkanocne. Każdy kraj ma swoje zwyczaje i tradycje dotyczące Wielkanocy. Na dzisiejszych zajęciach dzieci zapoznają się z jednym z niemieckich zwyczajów. Wiąże się on z pewnym zwierzątkiem. Żeby dowiedzieć się jakim, dzieci muszą ułożyć puzzle. Nauczyciel(ka) dzieli dzieci na dwu- lub trzyosobowe grupy. Każda grupa otrzymuje do ułożenia obrazek zająca. Po ułożeniu obrazka dzieci odgadują, o czym będą dzisiejsze zajęcia (o zajączku). Nauczyciel(ka) wprowadza słowo „zając” w j. niemieckim – *der Hase*.
- Nauczyciel(ka) opowiada dzieciom o zwyczaju obdarowywania dzieci słodkościami w Niemczech przez zajączka, następnie prosi dzieci, by obejrzały animację z piosenką „Hoppelhase Hans”. Nauczyciel(ka) rozmawia z dziećmi o treści piosenki. Zwraca uwagę na następujące zwroty: „*Wer bist du?*” (Kto Ty jesteś?) oraz „*Ich bin...*” (Ja jestem).
- Następnie nauczyciel(ka) prosi dzieci, by odgadły, jakie części ciała występowały w piosence. Dzieci wskazują na palce, biodra, ramiona oraz nogi. Nauczyciel(ka) wskazuje i nazywa kolejno części ciała występujące w piosence w języku niemieckim.
- Burza mózgów: Jakie ruchy można wykonywać częściami ciała, które występują w piosence? Czynności: *zuwinken* (machać komuś), *schlingern* (kotłysać się), *hampeln* (pajacować), *stehen* (stać), *trampeln* (tupać nogami).
- Nauczyciel(ka) ponownie odtwarza piosenkę i zaprasza dzieci do odtworzenia ruchem treści piosenki. (Można odtworzyć dzieciom także film <https://www.youtube.com/watch?v=GxDu1beSaME>).
- Zabawa dydaktyczna „Potrafię się przedstawić”: Dzieci stoją w kole, nauczyciel(ka) znajduje się w środku koła i trzyma maskotkę zająca. Następnie zając przedstawia się: *Ich bin Hans Hase. Wer*

bist du? Nauczyciel(ka) wybiera dziecko i przekazuje mu maskotkę. Zadaniem dziecka jest odpowiedzieć na pytanie, a następnie zadać pytanie kolejnemu dziecku.

- Zabawa ruchowa „Zajac”: Zajaczki siedzą w norkach (hula-hop) w przysiadzie, wznoszą ręce koło uszu i układają dłońmi do góry, pokazując w ten sposób zajęcze słuchy. Następnie wybiegają na łąkę, skaczą w rytm tamburyna. Słyszac dźwięk bębenka, wracają do swoich norek. Zabawę powtarzamy kilka razy.
- Zabawa paluszkowa / matematyczna „Zajaczki”.

Dzieci oraz nauczyciel(ka) siedzą w kole i manipulują paluszkami zgodnie z treścią wierszyka. Wyciągają dłoń z pięcioma palcami przed siebie. Na słowa „Gdy się jeden schowa, ile tu zostanie?” zaginają jeden paluszek. Dalej analogicznie, aż zostanie piąstka. Przy słowach „Pięc zajaczków małych już do mamy kica. Kocha je ogromnie mama zajęczyca” nauczyciel(ka) zaplata palce obu dłoni i lekko kotysze splecionymi dłońmi.

Pięc zajaczków małych kica na polanie.
Gdy się jeden schowa, ile tu zostanie?
Pięc zajaczków małych kica na polanie.
Gdy się dwa schowają, ile tu zostanie?
Pięc zajaczków małych kica na polanie.
Gdy się trzy schowają, ile tu zostanie?
Pięc zajaczków małych kica na polanie.
Gdy odejdą cztery, ile tu zostanie?
Pięc zajaczków małych kica na polanie.
Kiedy pięc się schowa, ile tu zostanie?
Pięc zajaczków małych już do mamy kica.
Kocha je ogromnie mama zajęczyca.

- Wykonanie pracy plastycznej pt. „Zajac” z kolorowych pasków papieru: Dzieci sklejają końcówkami dwa paski papieru, tworząc głowę i tułów zajaca. Następnie przecinają pasek na pół i również sklejają powstałe części, tworząc uszy zajaca. Wszystkie elementy przyklejają do siebie. Powstałego zajaca umieszczają na papierowym talerzyku, który służy jako podstawka. W trakcie pracy dzieci słuchają piosenki „Hoppelhase Hans”.
- Wyjście z dziećmi do ogrodu przedszkolnego, szukanie paczek schowanych przez zajaczka.

7. Podstawowe informacje realizacyjne:

Znanym zwyczajem w Niemczech jest chowanie pisanek (dzisiaj częściej jajek czekoladowych) w mieszkaniu lub w ogrodzie. Dzieci wiedzą, że ukrył je tam wielkanocny zajac. Czasami dzieci znajdują także małe gniazdko, w których schowane są drobne prezenty lub słodycze. Szukanie jajek odbywa się zwyczajowo w Wielkanocną Niedzielę, po uroczystym śniadaniu.

Pierwsza wzmianka o tej tradycji pochodzi z rozprawy naukowej autorstwa Georga Francka z Franckenu „De ovis paschalibus. Von Oster-Eyern” z roku 1682. Ale nie zawsze zajac przynosił wielkanocne jajeczka. Do XVI wieku w różnych regionach krajów niemieckojęzycznych były to także: lis (Hesja), kukułka (Szwajcaria), kogut (Saksonia i Holsztyn) lub bocian (Turyngia). W Niemczech produkuje się rocznie około 200 milionów czekoladowych zajaczków (dla porównania: około 145 milionów czekoladowych Mikołajów).

8. Tekst:

„Hoppelhase Hans“, autor: Volker Rosin.

Hoppelhase Hans

Refrain:

Hoppelhase Hans – oh oh oh
Macht heut einen Tanz – oh oh oh
Hoppelhase Hans – oh oh oh
Seht mal an, der kann's – oh oh oh
Er winkt gut gelaunt allen zu
Hallo, ich bin ich – wer bist du?
Komm auch dazu

1. Der Tanz geht los mit den Fingern
Und dann sind die Hüften dran
Die Arme schlingern
Gerade so wie ein Schlangenmann

Refrain

2. Wir werden klein, wie die Zwerge
Steh'n dann auf einem Bein
Groß wie die Berge
Gerade so woll'n wir heute sein

Refrain

Hoppelhase Hans – oh oh oh
Macht heut einen Tanz – oh oh oh
Hoppelhase Hans – oh oh oh
Seht mal an, der kann's – oh oh oh
Er winkt gut gelaunt allen zu
Hallo, ich bin ich – wer bist du?
Komm auch dazu
Und alle hoppeln mit
Hoppelhase Hans....

Hoppelhase Hans

Refren:

Hoppelhase Hans – oh oh oh
tańczy dziś – oh oh oh
Hoppelhase Hans – oh oh oh
Popatrzcie, on to potrafi – oh oh oh
Macha wszystkim w dobrym nastroju
Halo, ja to ja – kto ty jesteś?
Chodź też (do nas)

1. Taniec rozpoczynają paluszki
A następne są biodra
Ramiona się kołyszą
Jak u człowieka-gumy

Refren

2. Robimy się mali jak krasnale
Potem stajemy na jednej nodze
Duży jak góry
Właśnie tacy chcemy dzisiaj być

Refren

Hoppelhase Hans – oh oh oh
tańczy dziś – oh oh oh
Hoppelhase Hans – oh oh oh
Popatrzcie, on to potrafi – oh oh oh
Macha wszystkim w dobrym nastroju
Halo, ja to ja – kto ty jesteś?
Chodź też (do nas)
I wszyscy razem pajacują
Hoppelhase Hans....

Animacja dostępna jest na: www.youtube.com/watch?v=ms6xmbajAWE.

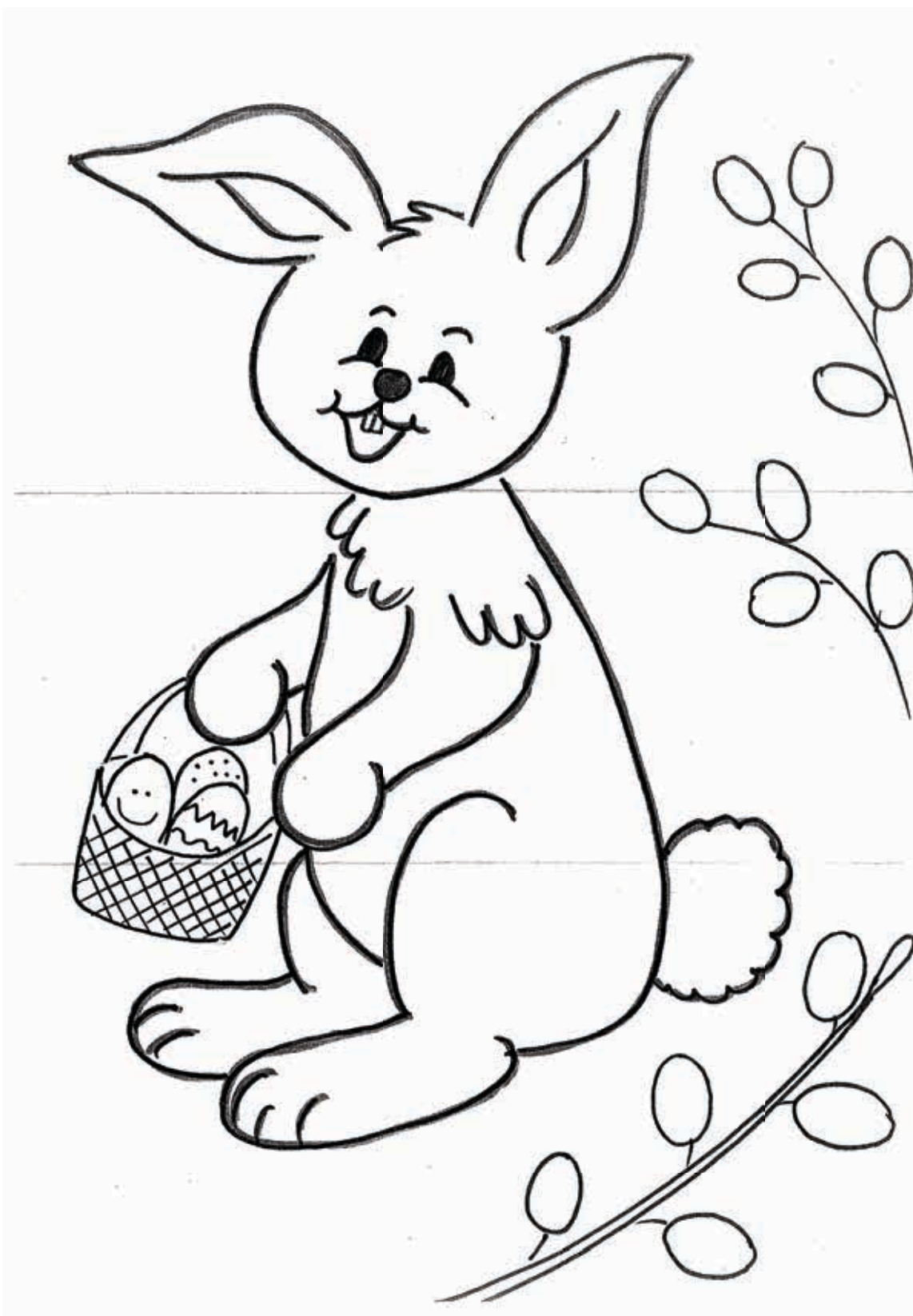
Zobacz także: <https://www.youtube.com/watch?v=GxDu1beSaME>.

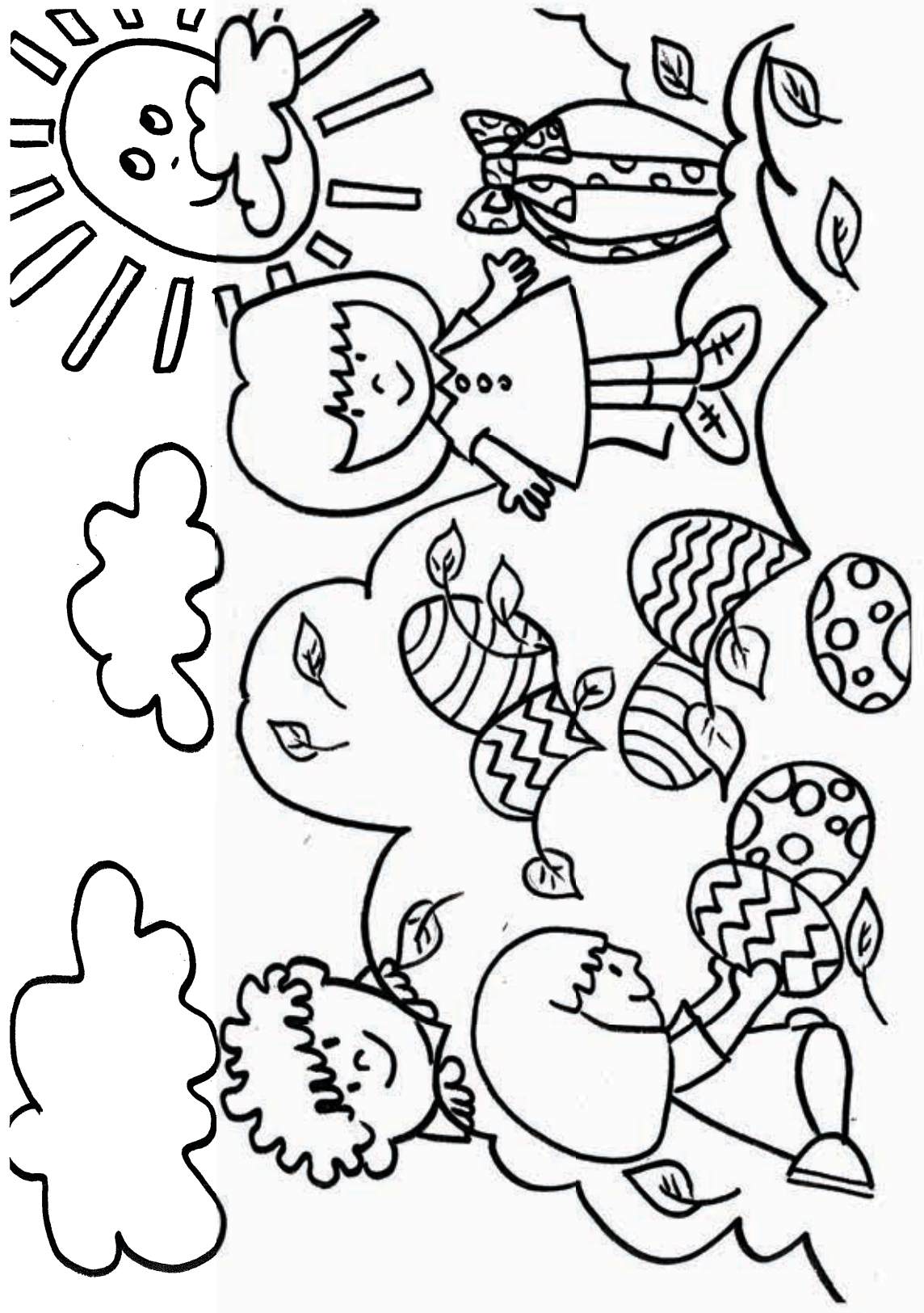
Zapis nutowy dostępny jest na:

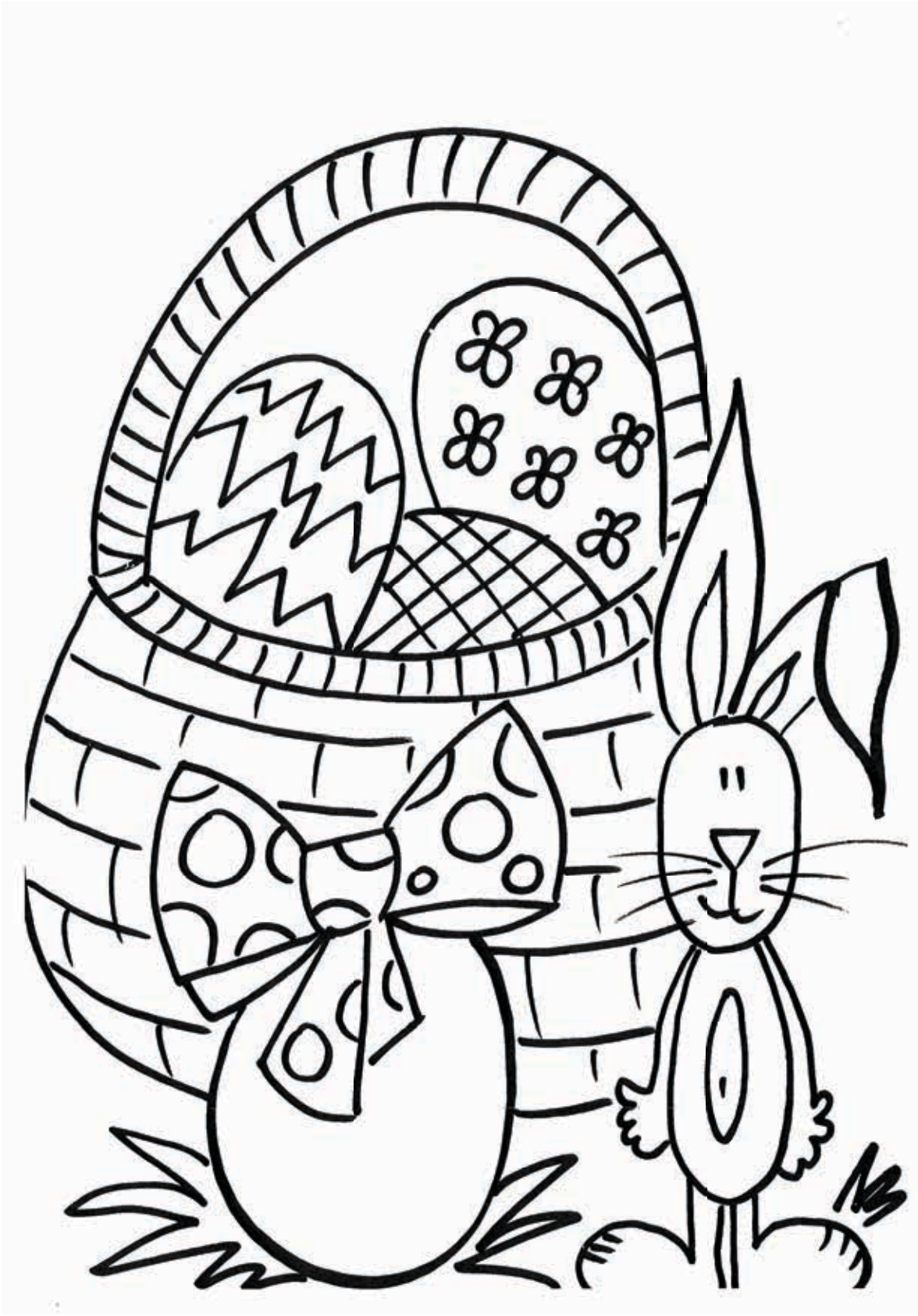
<http://www.liederkiste.com/embed.php?file=hoppelhase-hans&ext=pdf&external>.

9. Załączniki:

- Puzzle o różnym stopniu trudności (3,4,5-elementowe) przedstawiające postać Wielkanocnego Zająca (rys. Beata Sobiesiak).
- Kolorowanka „Szukanie wielkanocnych jajeczek” (rys. Małgorzata Bartecka).
- Kolorowanka „Koszyczek wielkanocny” (rys. Małgorzata Bartecka).

Osterhase – Zajączek wielkanocny

Autorka: Ewelina Gadzina

1. Cele:

- Dzieci opowiadają o polskich zwyczajach wielkanocnych.
- Dzieci dowiadują się o zwyczaju chowania pisanki przez wielkanocnego zajączka.
- Dzieci słuchają wiersza i piosenki o zajączku.

2. Grupa wiekowa: Dzieci w wieku 4 – 5 lat.

3. Czas trwania: 1,5 – 2 godziny.

4. Słownictwo:

- *Osterhase.*

5. Materiały dydaktyczne:

- Pacynka zająca.
- Obrazki: zając wielkanocny, pisanki.
- Pisanki do schowania w ogrodzie.
- Wiersz „Osterhäschen dort im Grase”.
- Piosenka „Oh, oh, Osterhas”.

6. Przebieg:

- Wprowadzenie gościa z Niemiec – zajączka wielkanocnego. Zajączek wita dzieci: „Guten Morgen, Kinder!”. Nauczyciel(ka) mówi do zajączka: „Guten Morgen, Osterhase!”, powtarza powitanie kilkakrotnie, aż dzieci zaczną wspólnie z nią powtarzać zdanie. Zajączek jest ciekawy, jak obchodzi się Wielkanoc w Polsce. Nauczyciel(ka) prosi dzieci, aby opowiedziały zajączkowi o naszych zwyczajach wielkanocnych.
- Zajączek w podziękowaniu za opowieści mówi dzieciom, że przywiózł ze sobą wiersz i piosenkę. Najpierw zajączek recytuje wiersz. Nauczyciel(ka) wyjaśnia dzieciom jego treść i rozmawia z dziećmi na temat tradycji wielkanocnych z kraju sąsiada.
- Następnie zajączek prosi nauczyciela/nauczycielkę o odtworzenie animacji z piosenką, aby dzieci mogły zobaczyć go przy pracy.
- Zajączek zachęca dzieci do zabawy na świeżym powietrzu. Dzieci wspólnie szukają jajek wielkanocnych pozostawionych przez zajączka w ogrodzie przedszkolnym.
- Praca plastyczna – „Zajączek wielkanocny”. Wystawa prac.
- Na koniec zajęć zajączek żegna się z dziećmi: „Auf Wiedersehen, Kinder!”. Nauczyciel(ka) odpowiada „Auf Wiedersehen, Ostrehase!”, zachęcając dzieci do chóralnego pożegnania.

7. Teksty:

- Wiersz „Osterhäschen dort im Grase” – autor nieznany.

Osterhäschen dort im Grase
Wackelschwänzchen, Schnuppernase.
Mit den langen braunen Ohren
Hat ein Osterei verloren.
Zwischen Blumen seh ich's liegen
Osterhäschen, kann ich's kriegen?

Wielkanocny zajączek w trawie
Ogonek (kiwający się), nosek (wąchający)
Z długimi brązowymi uszami
Zgubił wielkanocne jajko.
Widzę je między kwiatami
Wielkanocny zajączku, czy mogę je dostać?

- Piosenka „Oh, oh, Osterhas“.

„Oh, oh, Osterhas“

Schau, wer hüpfet da durch die Wiese,
lange Ohren, Hoppelschritt.
Hui, das ist der Osterhase,
bringt uns bunte Eier mit.
Er versteckt sie hinter Büschen,
Bäumen und dem großen Stein.
Wer viel sucht, der findet auch
die bunt verpackten Leckereien.

Refrain:

Oh, oh, Osterhas',
hoppelst durch das hohe Gras,
oh, oh, Osterhas',
verstecken macht dir Spaß.

Hab ein Osternest gefunden
mit viel Süßigkeiten drin,
werde gleich etwas probieren,
denn danach steht mir der Sinn.
Osterhase lässt sich leider
nur einmal im Jahre seh'n,
wenn sein Rucksack droht zu platzen,
wird er seine Runden drehn.

Refrain

In den frühen Morgenstunden
hüpft er über Stock und Stein,
will den Kindern Freude machen,
deshalb will er pünktlich sein, pünktlich sein.

Refrain

Text, Musik: Muenchenmedia-Team

Animacja dostępna jest na:

https://www.youtube.com/watch?v=IAS_Jtri1CY&list=RDIAS_Jtri1CY&start_radio=1.

„O, o, zającu wielkanocny“

Patrz, kto tam skacze przez łąkę,
długie uszy, kicanie.
Oj, to jest zając wielkanocny,
przyniesie nam kolorowe jajka.
Chowa się na krzakami,
drzewami i dużym kamieniem.
Kto dużo szuka, znajdzie też
kolorowo zapakowane słodycze.

Refren:

O, o, zającu wielkanocny,
kicasz przez wysoką trawę,
o, o, zającu wielkanocny,
chowanie sprawia ci przyjemność.

Znalazłem gniazdko wielkanocne
z wieloma słodyczkami w środku,
zaraz trochę spróbuję,
bo mam na to ochotę.
Zając wielkanocny pokazuje się niestety
tylko raz w roku,
jak jego plecak niemal pęknie,
będzie znów robił obchód.

Refren

Wczesnym rankiem
skacze na przelaj,
chce sprawić dzieciom radość
dlatego chce być punktualny.

Refren

8. Podstawowe informacje realizacyjne:

Niedziela Wielkanocna to dzień radości dla dzieci, gdyż po śniadaniu szukają one ukrytych wcześniej przez rodziców słodkich prezentów. Popularnym prezentem są m.in. koszyki wypełnione słodyczkami, głównie czekoladowymi zającami. Wiele dzieci wciąż myśli, że przynosi je zając wielkanocny. Wielka Niedziela w chrześcijańskich rodzinach niemieckich rozpoczyna się od mszy w kościele, po której uczestnicy wracają do domów na obfite wielkanocne śniadanie. Na stołach królują jajka, wędliny, paszety, sernik i oczywiście tradycyjna niemiecka kiełbasa. Powinny się tam także obowiązkowo znaleźć świece poświęcone wcześniej w kościele. Po wielkanocnym śniadaniu dzieci zaczynają szukać jajeczek.

„Has, Has, Osterhas”

8

Autorka: Iwona Nowak

1. Cele:

- Dzieci poznają zwyczaje wielkanocne ze swojego kraju i z kraju sąsiada.
- Dzieci słuchają piosenki pt. „Has, Has Osterhas”.

2. Grupa wiekowa: Dzieci w wieku 4 – 5 lat.

3. Czas trwania: 20 minut.

4. Słownictwo:

- *der Hase* (zając), *der Osterhase* (Zając Wielkanocny), *das Ei* (jako), *das Osterei* (pisanka).

5. Materiały dydaktyczne:

- Sylweta lub pacynka zająca.
- Zdjęcia przedstawiające gniazdka wielkanocne ukryte w trawie.
- Obrazki lub zdjęcia przedstawiające wiosenne kwiatki (krokus, stokrotka, niezapominajka, tulipan) oraz wierzbowe kotki i szpaka.
- Piosenka „Has, Has Osterhas”.

6. Przebieg:

- Dzieci słuchają wiersza Agaty Dziechciarczyk pt. „Wielkanocne symbole w koszyku” i rozmawiają na temat jego treści. Nauczyciel(ka) pyta dzieci o to, jak świętują Wielkanoc, oraz rozmawia z dziećmi o zwyczajach wielkanocnych w Polsce.
- Nauczyciel(ka) zapowiada dzieciom dzisiejszego gościa – zajączka wielkanocnego. Zajączek wita dzieci w języku niemieckim i pyta, czy wiedzą, czym się zajmuje. Nauczyciel(ka) wyjaśnia dzieciom zwyczaj chowania przez zająca pisanek i słodyczy, pokazuje przy tym zdjęcia przedstawiające gniazdka wielkanocne ukryte w trawie (w wyszukiwarkę należy wpisać słowo *Osternest*).
- Zajączek mówi dzieciom, że przyniósł dla nich piosenkę. Zanim jednak dzieci jej posłuchają, zajączek pokazuje dzieciom obrazki przedstawiające krokusy, stokrotki, niezapominajki, tulipany, wierzbowe kotki, szpaki i pyta dzieci, czy potrafią je nazwać w swoim języku.
- Dzieci słuchają piosenki, zajączek wyjaśnia następnie jej treść i proponuje zabawę z piosenką. Nauczyciel(ka) wybiera jedno dziecko – „zajączka”. Dzieci ustawiają się w kole i chwytają się za ręce. Dziecko „zając” znajduje się w kole i tańczy w rytm piosenki „Has, Has, Osterhas”. Jego zadaniem jest wydostać się z niego używając sprytu i próbując przechytrzyć resztę dzieci. Dziecko, które ulegnie sprytowi zająca i wypuści go z koła, samo wędruje na jego miejsce.
- Praca plastyczna „Wielkanocny zajączek”.

7. Podstawowe informacje realizacyjne:

Piosenka „Has, Has, Osterhas” została napisana na przełomie XVIII i XIX wieku przez Paulę Dehmel, niemiecką autorkę bajek i książek dla dzieci, i jest popularna do dziś. Piosenka opowiada o dziecku niecierpliwie czekającym na wielkanocnego zajączka.

8. Tekst piosenki:

„Has, Has, Osterhas“

Wir möchten nicht mehr warten.
Der Krokus und das Tausendschön,
Vergissmeinnicht und Tulpe steh'n
schon lang' in unser'm Garten.

Has, Has, Osterhas,
Mit deinen bunten Eiern!
Der Star lugt aus dem Kasten raus.
Blühkätzchen sitzen um sein Haus.
Wann kannst du Frühling feiern?

Has, Has, Osterhas,
ich wünsche mir das Beste:
ein großes Ei, ein kleines Ei,
dazu ein lustig Didldumdei.
Und alles in dem Neste.

„Zającu, zającu, zającu wielkanocny“

Nie chcemy dłużej czekać.
Krokus i strokrotka,
niezapominajka i tulipan
są już od dawna w naszym ogrodzie.

Zającu, zającu wielkanocny
z kolorowymi jajkami!
Szpak wygląda już z budki.
Wierzbowe kotki siedzą wokół jego domku.
Kiedy (wreszcie) chcesz świętować
nadejście wiosny?
Zającu, zającu wielkanocny,
życzę sobie tego, co najlepsze:
duże jajko, małe jajko,
do tego wesołe didldumdei*.
A to wszystko w gniazdku.

* *didldumdei* to wykrzyknik używany w dziecięcych piosenkach i wierszykach

Piosenka dostępna online na: https://www.youtube.com/watch?v=J_-maJqeA1c.

9. Załączniki:

- Kolorowanka z zajaczkami i życzeniami.
Źródło: https://babyduda.com/oster-ausmalbilder-osterhase-ostereier-osterkuecken-kunterbunt/#Osterbilder_Vorlagen.

Ostereiersuche – Szukanie pisanek

9

Autorka: Anastazja Małkiewicz

1. Cele:

- Dzieci znają zwyczaj wielkanocny z kraju sąsiada, tj. poszukiwanie słodkich prezentów pozostawionych przez zajączka.
- Dzieci rozumieją treść wierszyka „Osterhäschen dort im Grase”.
- Dzieci rozumieją słowa i zwroty związane ze zwyczajami świątecznymi.

2. Grupa docelowa: Dzieci w wieku 5 lat.

3. Czas trwania: 2 godziny.

4. Słownictwo:

- Rzeczowniki: (*der*) Hase, (*der*) Osterhase, (*die*) Ohren, (*das*) Osterei, (*das*) Wackelschwänzchen, (*die*) Schnupperr Nase.

5. Materiały dydaktyczne:

- Pacynka zająca.
- Obrazki ilustrujące pojęcia poznane na zajęciach.
- Zagadka „Zając”.
- List od wielkanocnego zajączka ze wskazówkami.
- Wiersz „Osterhäschen dort im Grase” (+ nagranie do odtworzenia na nośniku).
- Tamburyno.
- Paczki ze słodkimi niespodziankami.

6. Przebieg:

- Nauczyciel(ka) mówi dzieciom, że bohaterem zajęć będzie pewne zwierzątko, którego nazwę poznają odgadując zagadkę: „Długie uszy, mały ogon, bardzo jest nieśmiały i z ogonkiem jak pomponik przez zielone pola goni”. Dzieci odgadują, iż chodzi o zająca.
- Nauczyciel(ka) tłumaczy dzieciom, że podczas zbliżających się świąt Wielkiej Nocy w każdym kraju są kultywowane rozmaite tradycje. Dzisiaj dzieci dowiedzą się o wielkanocnym zajączku i o tym, co robi on w niedzielę wielkanocną. Nauczyciel(ka) prosi o wysłuchanie wierszyka (nagranie), prezentując równocześnie ilustracje; rozmowa na temat wierszyka z wykorzystaniem pacynki zajączka, tłumaczenie na język polski poparte ilustracjami.
- Nauczyciel(ka) ustala z dziećmi, za pomocą jakich gestów można zilustrować treść wiersza (*Osterhäschen dort im Grase* – siedzenie w kucki; *Wackelschwänzchen*, *Schnupperr Nase* – kręcenie „ogonkiem”, marszczenie nosa; *Mit den langen braunen Ohren* – gest pokazujący długie uszy; *Hat ein Osterei verloren* – ręce skierowane wewnętrzną stroną do góry; *Zwischen Blumen seh ich’s liegen* – gest wypatrywania; *Osterhäschen, kann ich’s kriegen?* – ręce złożone do prośby). Następnie ponownie odtwarza wiersz, wykonując z dziećmi odpowiednie gesty.
- Burza mózgów „Co robi wielkanocny jajeczek?”.
Można zaprezentować dzieciom filmy z Niemiec, pokazujące szukanie jajeczek, np. https://www.youtube.com/watch?v=Zga_m9ysT9s albo <https://www.youtube.com/watch?v=kFFBZMUpbNQ>.
- Zabawa ruchowa, orientacyjno-porządkowa „Wesołe zajączki”. Nauczyciel(ka) tłumaczy dzieciom, że kiedy słyszą dźwięk tamburynu, skaczą wesoło jak zajączki, a w przerwie słyszą niemieckie słowa, które muszą zilustrować ruchem (*Osterhase* – udają, że zbierają jajeczka, *Ohren* – rączki przy głowie imitujące uszy zająca, *Osterei* – kreślą w powietrzu owal jaja, *Wackelschwänzchen* – naśladowują kiwający się ogonek króliczka).
- Odczytanie listu od zajączka wielkanocnego, który zaprasza dzieci do wyjścia na przedszkolny plac zabaw, gdzie ukrył dla nich słodkie niespodzianki.

7. Tekst wiersza:

„Osterhäschen dort im Grase“ – autor nieznan.

Osterhäschen dort im Grase
Wackelschwänzchen, Schnupperr Nase.
Mit den langen braunen Ohren
Hat ein Osterei verloren.
Zwischen Blumen seh ich's liegen
Osterhäschen, kann ich's kriegen?

Wielkanocny zajaczek w trawie
Ogonek (kiwający się), nosek (wąchający)
z długimi brązowymi uszami
zgubił wielkanocne jajko.
Widzę je między drzewami
wielkanocny zajaczk, czy mogę je dostać?

8. Podstawowe informacje realizacyjne:

Bardzo lubianym i praktykowanym w Niemczech zwyczajem wielkanocnym jest szukanie w ogrodzie gniazdek, w których ukryte są słodkości albo drobne prezenty, pozostawione przez wielkanocnego zajaczk. Zwyczaj ten znany jest od XVII wieku. Szukanie jajek odbywa się w Wielkanocną Niedzielę. Czekoladowe jajka chowane są także w często w domach.

Zabawa w szukanie jajek organizowana jest także przez władze miast i gmin, a także w muzeach, parkach lub innych interesujących miejscach, na przykład w Wielkanocny Poniedziałek.

9. Załączniki:

- List od wielkanocnego zajaczk.

Drogie dzieci!

Obserwowałem Was cały czas przez okno. Podoba mi się, jak się bawicie i uczyte. Poznaliście tradycje wielkanocne u Waszych niemieckich kolegów i wiecie, że tak samo jak zimą przychodzi do dzieci Mikołaj, tak podczas świąt Wielkiej Nocy słodkości przynoszę ja, czyli Wielkanocny Zajaczek. Lubię widzieć radość na buziach dzieci, kiedy znajdują słodkie upominki. Teraz pięknie ustawcie się w pary, ubierzcie się i wyjdźcie do przedszkolnego ogrodu, gdzie ukryłem dla każdego coś słodkiego.

Życzę Wam dobrej zabawy i Wesołych Świąt!

Wielkanocny Zajaczek

Osterei – Pisanka

10

Autorka: Arleta Łapacz

1. Cele:

- Dzieci rozumieją treść piosenki „Das Osterei”.
- Dzieci wiedzą, że pisanki w Polsce i w Niemczech wykonuje się w podobny sposób, ale inaczej się nazywają.
- Dzieci liczą w języku niemieckim do 5.

2. Grupa docelowa: Dzieci w wieku 5 lat.

3. Czas trwania: 30 minut.

4. Słownictwo:

- *Das Osterei*.
- Liczebniki główne: *eins, zwei, drei, vier, fünf*.

5. Materiały dydaktyczne:

- Kolorowanka: pisanka.
- 10 lub 15 pisanek przestrzennych.
- Piosenka „*Das Osterei*”.

6. Przebieg:

- Nauczyciel(ka) rozmawia z dziećmi na temat nadchodzących świąt wielkanocnych. Dzieci wymieniają, jakie ozdoby można wykonać przy okazji tych świąt (np. kurczaczek, zajączek, pisanka). Nauczyciel(ka) opowiada dzieciom, że ich rówieśnicy z Niemiec również przygotowują takie ozdoby, a następnie podaje dzieciom niemiecką nazwę pisanki – *das Osterei* – wskazując jednocześnie na przyniesioną na zajęcia pisanekę.
- Dzieci słuchają po raz pierwszy piosenki „*Das Osterei*”. Nauczyciel(ka) tłumaczy jej treść oraz opowiada o tradycji szukania wielkanocnych jajeczek ukrytych przez zajączka. Następnie mówi, że zajączek ukrył w sali pisanek i trzeba je odnaleźć. Dzieci odnajdują przy dźwiękach piosenki ukryte pisanki. 5 pisanek utrzymanych jest w jednej tonacji kolorystycznej, 5 następnych w innej. Dzieci układają pisanki w rzędach, a nauczyciel(ka) liczy je głośno w języku niemieckim: *eins, zwei, drei, vier, fünf*. Dzieci słuchają i powtarzają oraz wspólnie przeliczają pisanki w języku niemieckim.
- Dzieci otrzymują szablony z brystolu w kształcie jajka. Dowolnie je kolorują lub ozdabiają wybraną techniką, słuchając przy tym piosenki „*Das Osterei*”. Wykonane ozdoby wieszane są w widocznym miejscu, grupowane po 5.
- Na koniec zajęć nauczyciel(ka) ponownie pyta dzieci, jak brzmi słowo „pisanka” w języku niemieckim oraz prosi, aby przeliczyły pisanki w języku niemieckim.

7. Podstawowe informacje realizacyjne:

Wielkanoc jest w Niemczech bardzo ważnym świętem, podobnie jak w Polsce. Jednym z jeszcze do niedawna nieznanymi u nas, poza Śląskiem, zwyczajów było szukanie jajek w ogrodzie, schowanych przez wielkanocnego zajączka. Do ważnych rytuałów wielkanocnych należy dekorowanie domów bukietami wykonanymi z zielonych gałązek i powieszonymi na nich wydmuszkami. Dekoruje się także balkony, a nawet drzewa i krzaki w ogrodzie. Maluje się także pisanki.

8. Tekst piosenki:

„Osterei”

Hei, juchei! Kommt herbei!
Suchen wir das Osterei!
Immerfort, hier und dort
und an jedem Ort!

Ist es noch so gut versteckt.
Endlich wird es doch entdeckt.
Hier ein Ei! Dort ein Ei!
Bald sind es zwei und drei.

„Pisanka”

Hej, hurra, chodźcie tu!
Poszukajmy pisanki!
Ciągłe tu i tam
i w każdym innym miejscu.

Wciąż jeszcze jest dobrze schowana.
Ale w końcu ją znajdziemy.
Tu jedno jajko! Tam jedno jajko!
Wkrótce będą dwa i trzy.

Text: Heinrich Hoffmann von Fallersleben

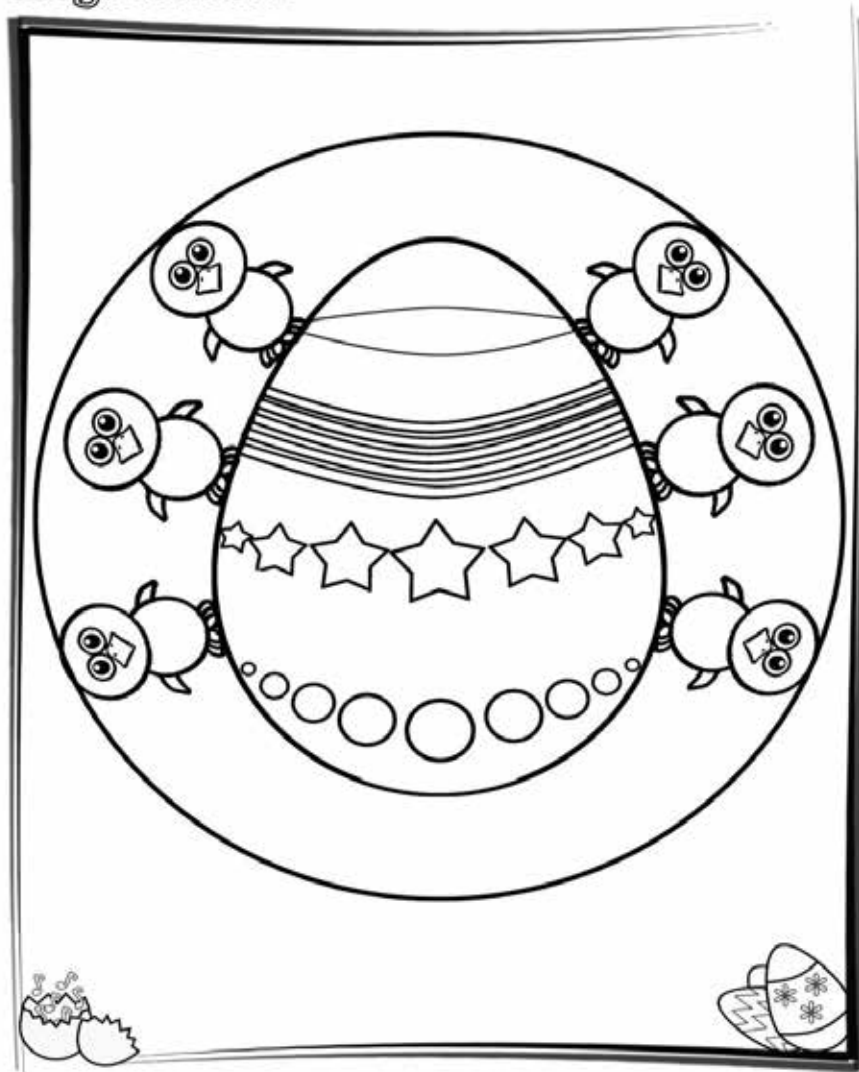
Melodie: Norbert Mikolaj

Piosenka dostępna online na: <https://www.youtube.com/watch?v=aCruTNI0ImQ>.

9. Załączniki:

- Mandala z pisanką: https://babyduda.com/oster-mandala-zum-ausmalen/#Tolle_Oster-Mandalas.

BABYDUDA
AUSMALFÜR DEN
babyduda.com

Ostern in Deutschland – Wielkanoc w Niemczech

11

Autorka: Ewa Duziak

1. Cele:

- Dzieci poznają wybrane zwyczaje i potrawy wielkanocne popularne w Polsce i w Niemczech.
- Dzieci rozumieją wybrane słowa w języku niemieckim.

2. Grupa docelowa: Dzieci w wieku 5 lat.

3. Czas trwania: 20 min.

4. Słownictwo:

- Słowa: *der Ostersonntag, das Ei*.
- Przywitanie: *Guten Tag*.
- Przymiotniki: *groß, klein*.
- Liczebniki główne: *eins, zwei, drei*.

5. Materiały dydaktyczne:

- Fotografia przedstawiająca potrawy wielkanocne lub nakryty stół i potrawy: żurek, biała kiełbasa, jajka, mazurek.
- Jajka czekoladowe dla każdego dziecka, 3 jajka kacze, 3 jajka kurze, koszyk.
- Sylweta myszki „Maus”.

6. Przebieg:

- Dzieci stoją w kole. Nauczyciel(ka) mówi, że dzieci, które lubią to, o czym mówi, mają wykonać taki ruch jak ona. Nauczyciel(ka) wykonuje gest, np. podnosi do góry rękę, wchodzi jeden krok do koła i mówi: „Witam wszystkich, którzy lubią święta wielkanocne.” Obraca się raz dookoła siebie i mówi: „Witam wszystkich, którzy lubią malować jajka.” Podskakuje trzy razy i mówi: „Witam wszystkich, którzy lubią się bawić.”
- Dzieci siadają, nauczyciel(ka) mówi: „Zbliżają się święta wielkanocne. Bardzo ważnym dniem podczas tych świąt jest Niedziela Wielkanocna i tradycyjne śniadanie wielkanocne, podczas którego dzielimy się jajkiem i jemy tradycyjne potrawy wielkanocne. Popatrzcie i pomóżcie mi je nazwać.”
- Oglądanie nakrytego i zastawionego potrawami świątecznymi stołu wielkanocnego. Nauczyciel(ka) wspólne z dziećmi wymienia i nazywa potrawy wielkanocne: żurek, biała kiełbasa, jajka, mazurek.
- Pojawienie się gościa – niemieckiej myszki z jajkiem w łapkach. Nauczyciel(ka) przypomina dzieciom, że jest to nasza niemiecka koleżanka, która już u nas gościła, a dziś chce nam opowiedzieć o kraju naszego sąsiada i nauczyć nas niemieckich nazw.
- Myszka wita się z dziećmi: „*Guten Tag*” i mówi, że w Niemczech podobnie jak w Polsce bardzo ważne są Święta Wielkanocne i Niedziela Wielkanocna – „*Ostersonntag*”. Myszka opowiada dzieciom, że Niemcy, tak jak my Polacy, lubią na śniadanie wielkanocne jeść jajka, ale się nimi nie dzielą, tak jak w Polsce, lecz stukają się nimi. Osoba, której jajko podczas stukania wytrzyma największą liczbę uderzeń i najdłużej pozostanie całe, wygrywa zabawę. Po uroczystym śniadaniu dzieci idą do ogrodu szukać czekoladowych jajek, które zostawił tam dla nich Wielkanocny Zajęczek.
- Szukanie jajek – nauczyciel(ka) proponuje dzieciom zabawę w poszukiwanie jajek w sali. Dodaje, że tak bawią się dzieci w Niemczech. Jednocześnie prosi dzieci, żeby uważały, ponieważ zajęczek zrobił im małego psikusa. Dzieci odnajdują jajka czekoladowe (powinno być ich tyle, ile jest dzieci w grupie) oraz dodatkowo 3 jajka kacze i 3 jajka kurze. Myszka szuka jajek razem z dziećmi, a przy każdym odnalezionym jajku woła radośnie: „*Ein Ei!*”.
- Segregowanie jajek – nauczyciel(ka) prosi, by dzieci włożyły do koszyczka czekoladowe jajka, a pozostałe na talerzyk. Następnie myszka segreguje jajka z talerzyka według wielkości i mówi: „*groß*” wskazując na duże lub: „*klein*” wskazując na małe jajka.

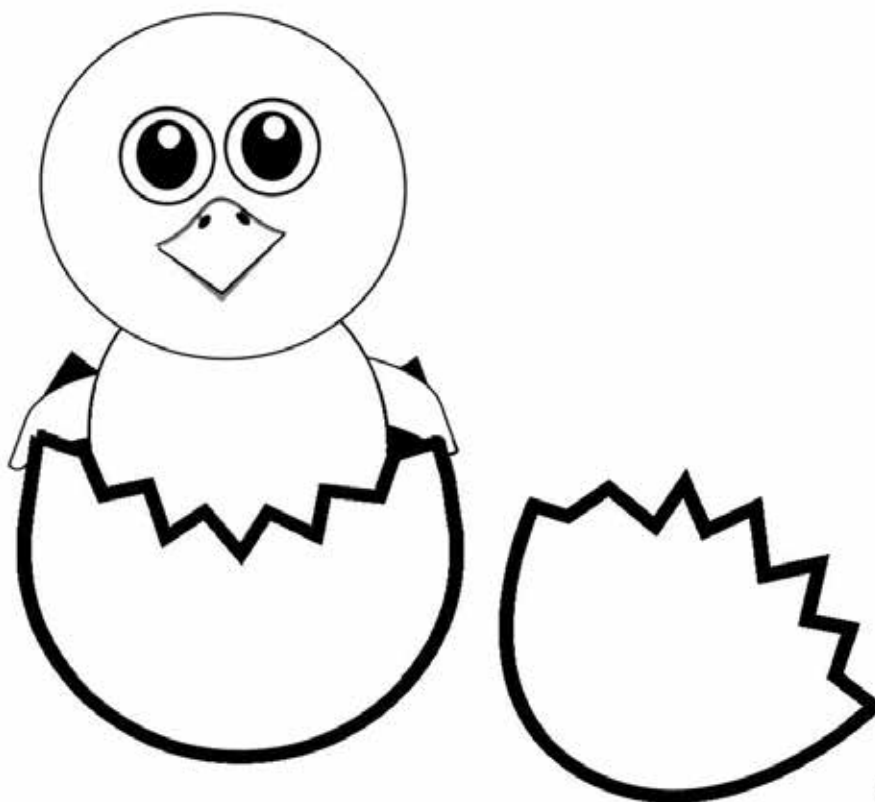
- Przeliczanie: Dzieci liczą małe jajka po polsku: „raz, dwa, trzy” – a myszka liczy małe jajka po niemiecku: „eins, zwei, drei”. Następnie dzieci liczą duże jajka po polsku: „raz, dwa, trzy” – myszka liczy jajka duże po niemiecku: „eins, zwei, drei”.
- Zabawa ruchowa – dzieci biegają po sali, w tle muzyka. Na przerwę w muzyce i hasło „groß” dzieci tworzą grupy czteroosobowe, a na hasło „klein” dwuosobowe.
- Rymowanka – nauczyciel(ka) przypomina dobrze znaną dzieciom rymowankę, a dzieci wykonują odpowiednie ruchy. „Małe, duże jajko kurze, jajko kurze, jajko kurze” (dzieci stojąc w kole pokazują rękoma małą przestrzeń między dłońmi, dużą przestrzeń między dłońmi, a następnie trzy razy rysują w powietrzu jajko). „Duże, małe doskonałe, doskonałe jest” (dzieci pokazują dużą przestrzeń, małą przestrzeń między dłońmi wyklaskując przy tym rytmicznie pięć razy).
- Wspólna zabawa z myszką: Myszka mówi: „klein und groß”, a dzieci dopowiadają: „ jajko kurze, jajko kurze, jajko kurze”, myszka mówi: „groß und klein”, a dzieci dopowiadają: „doskonałe, doskonałe jest”, wykonując przy tym znane ruchy.
- Pożegnanie: Myszka rozdaje dzieciom znalezione czekoladowe jajka, a dzieci zapraszają ją na kolejną wizytę.

7. Podstawowe informacje realizacyjne:

Znanym zwyczajem wielkanocnym w Niemczech jest chowanie pisanek (dzisiaj najczęściej jajek czekoladowych) w mieszkaniu lub w ogrodzie. Dzieci wierzą, że schował je tam dla nich Wielkanocny Zając. Zdarza się, że dzieci znajdują także małe gniazdko, w których schowane są drobne prezenty lub słodycze. Popularny jest także zwyczaj stukania się jajkami w Niedzielę Wielkanocną – zabawę wygrywa ten, którego jajko pozostanie całe. Zwyczaj ten znany jest w różnych regionach jako „Ostereier-Ticken, -Düpfen, -Ditschen, -Tüppen oder -Kitschen”.

8. Załączniki:

- Kolorowanka z kurczaczkiem: https://babyduda.com/oster-ausmalbilder-osterhase-ostereier-osterkuecken-kunterbunt/#Klassische_Osterbilder_Ausmalen.

April, April! – Prima Aprilis!

12

Autorka: Barbara Mandrak

1. Cele:

- Dzieci znają znaczenie wyrażen „Prima Aprilis” i „April, April!”.
- Dzieci rozumieją treść piosenki pt. „Im April”.
- Dzieci wiedzą, jakie żarty primaaprilisowe są niebezpieczne.

2. Grupa docelowa: Dzieci w wieku 4 – 5 lat.

3. Czas trwania: 1 godzina.

4. Słownictwo:

- *April, April!*

5. Materiały dydaktyczne:

- Obrazki przedstawiające psoty i żarty.
- Piosenka „Im April”.

6. Przebieg:

- Nauczyciel(ka) mówi dzieciom, że temat zajęć odgadną na podstawie niemieckiej piosenki, i prezentuje dzieciom animację z piosenką „Im April”. Kiedy dzieci odgadną temat zajęć, oglądają animację ponownie – ich zadaniem jest zapamiętanie, jakie zjawiska pogodowe w niej występują. Rozmawia z dziećmi na temat zjawisk pogodowych. Nauczyciel(ka) pyta je, czy wiedzą, jak nazywa się kwiecień w języku niemieckim.
- Nauczyciel(ka) pyta dzieci, z czym kojarzy się im data 1 kwietnia. Następnie pokazuje ilustrację przedstawiającą „psotę, żart”. Opowiada o niebezpiecznych żartach, które mogą wyrządzić wiele szkód. Przypomina o delikatnych i subtelnych żartach, rozmawia z dziećmi o tym, jakie żarty można robić, aby nie wyrządzić nikomu krzywdy.
- Nauczyciel(ka) mówi dzieciom, że w innych krajach, podobnie jak w Polsce, również obchodzony jest 1 kwietnia Prima Aprilis. Kiedy zrobimy komuś żart, wołamy w Polsce „Prima Aprilis!” lub „Prima Aprilis, bo się pomylił!”, natomiast w Niemczech – „April, April!”.
- Zabawa ruchowa: Dzieci poruszają się swobodnie po sali przy dźwiękach piosenki „Im April”. Nauczyciel(ka) zatrzymuje nagranie. Kiedy woła „April, April!” dzieci skaczą w górę. Kiedy woła „Prima Aprilis!”, dzieci odpowiadają „Bo się pomylił!”.

7. Tekst piosenki:

„Im April“

Text / Musik: Anett Kölpin

Refrain:

Im April, im April
macht das Wetter was es will. (2 x)

Mal ist Sonne, mal ist Regen
ja genau so ist das eben.
Mal ist Sonne, mal ist Regen
ja so ist das im April.

Refrain

Mal ein Donner, mal ein Blitz
dieses Wetter ist ein Witz. (2 x)

Refrain

Manchmal Hagel, manchmal Schnee
nein ich glaub nicht, was ich seh. (2 x)

Refrain

Wetter, nun entscheide dich,
wird es warm, oder nicht.
Selbst ein kleiner Regenwurm
wundert sich heut über Sturm.

Refrain

„W kwietniu“

Refren:

W kwietniu, w kwietniu
pogoda robi co chce. (2 x)

Raz jest słońce, raz jest deszcz
właśnie tak jest.
Raz jest słońce, raz jest deszcz
tak właśnie jest w kwietniu.

Refren

Raz grzmi, raz się błyska
ta pogoda to jest żart. (2 x)

Refren

Czasem grad, czasem śnieg
nie wierzę w to, co widzę. (2 x)

Refren

Pogodo, zdecyduj się jednak,
będzie ciepło czy nie.
Nawet małą dżdżownicę
dziwi dzisiaj burza.

Refren

Animacja dostępna jest na: <https://www.youtube.com/watch?v=8PfU2XjTUWM>.

8. Załączniki:

- Kolorowanka „Prima Aprilis”
(rys. Hanna Prokop).

Muttertag – Dzień Matki

13

Autorka: Mirosława Schenk

1. Cele:

- Dzieci dowiadują się, kiedy w krajach sąsiedzkich obchodzi się Dzień Matki.
- Dzieci rozumieją ogólne treść piosenki: „Danke Mama”.
- Dzieci poznają wyrażenia i słownictwo w języku niemieckim związane z Dniem Matki.

2. Grupa docelowa: Dzieci w wieku 5 – 6 lat.

3. Czas trwania: 2 – 3 godziny.

4. Słownictwo:

- *Muttertag* (Dzień Matki), *Danke Mama* (Dziękuję Mamo), *Alles Beste zum Muttertag* (Wszystkiego Najlepszego z okazji Dnia Matki), *Blumen* (kwiaty), *Schokolade* (czekolada), *Pralinen* (czekoladki), *Grußkarte* (laurka).

5. Materiały dydaktyczne:

- Kolorowanki z okazji Dnia Matki.
- Piosenka: „Danke Mama”.
- Mapa Europy, rzutnik.
- Arkusze papieru, kolorowe mazaki, kolorowe kartki do wykonania laurek dla mamy, ozdobne dziurkacze do dekoracji, naklejki, cekiny, kolorowe wstążki, gotowe serca gipsowe do pokolorowania, jajeczka po „Kinder-niespodziance”.

6. Przebieg:

- Nauczyciel(ka) pyta dzieci, kiedy obchodzi się Dzień Matki (26 maja), a następnie dopytuje, czy ich zdaniem Dzień Matki obchodzi się także w innych krajach. W dalszej części zajęć pokazuje mapę Europy i zachęca dzieci do nazwania krajów sąsiadujących z Polską. Nauczyciel(ka) opowiada dzieciom, że Dzień Matki świętuje się w krajach sąsiedzkich w różne dni (Czechy, Niemcy, Słowacja, Ukraina: druga niedziela maja; Białoruś: 14 października; Litwa: pierwsza niedziela maja; Rosja: ostatnia niedziela listopada). Na mapie konturowej Polski i Niemiec dzieci umieszczają napisy: Polska, Dzień Matki, 26 maja, Niemcy, Muttertag, druga niedziela maja. Wybrane dziecko wskazuje na kalendarzu drugą niedzielę maja oraz datę 26 maja.
- Nauczyciel(ka) pokazuje laurkę z napisem „Alles Beste zum Muttertag”. Dzieci powtarzają chórem zdanie. Nauczyciel(ka) wiesza w sali życzenia w języku polskim i niemieckim.
- Dzieci słuchają piosenki „Danke Mama”, oglądając przy tym animację (<https://www.youtube.com/watch?v=ZSE8zCGdU70&t=7s>). Po wysłuchaniu utworu dzieci zastanawiają się, o czym była mowa w piosence.
- Nauczyciel(ka) pyta dzieci, czym można obdarować mamę w tym szczególnym dniu. Następnie pokazuje obrazki przedstawiające czwórkę dzieci i opowiada:
Das ist Paul. Das ist Antje. Das ist Karin. Das ist Matthias. Heute ist Muttertag. Die Kinder haben Geschenke für ihre Mütter. Paul schenkt seiner Mutter eine Schokolade. Antje schenkt ihrer Mutter Blumen. Matthias schenkt seiner Mutter Pralinen. Karin schenkt ihrer Mutter eine Grußkarte.
Nauczyciel(ka) pyta dzieci, jakie nazwy prezentów usłyszały. Pokazuje odpowiednie obrazki i wypowiada słowa w języku niemieckim, które dzieci powtarzają. Nauczyciel(ka) rozwiesza w sali obrazki przedstawiające prezenty wraz z podpisami w języku polskim i niemieckim.
- Zabawa ruchowa: nauczyciel(ka) ustala z dziećmi, jakimi gestami pokażą kwiaty, praliny, czekoladę i laurkę. Dzieci chodzą swobodnie po sali, słuchając przy tym piosenkę „Danke Mama”. Nauczyciel(ka) zatrzymuje nagranie i mówi głośno wybrane słowo, a dzieci pokazują odpowiedni gest.
- Nauczyciel(ka) przygotowuje w plastikowych kuleczkach po „Kinder-niespodziankach” karteczki z połówkami słów: SCHOKO – LADE – BLU – MEN – PRA – LINEN – GRUSS – KARTE. Każde dziecko

losuje jajeczko i szuka w grupie pary. Kiedy już wszystkie dzieci odnajdą swoją parę, prezentują utworzone słowo.

- Praca plastyczna: Dzieci wykonują upominek dla mamy według własnego pomysłu (laurka, kwiatek z bibuły, obrazek itp.). Podczas pracy w tle włączona jest piosenka „Danke Mama”. Dzieci prezentują swoje prace.
- Nauczyciel(ka) rozdaje dzieciom kolorowanki z okazji Dnia Matki opatrzone napisami w języku niemieckim. Zadaniem dzieci jest wybrać i pokolorować obrazek według własnego pomysłu.
- Rozmowa w kole: nauczyciel(ka) pyta dzieci, kiedy obchodzi się w Polsce i w Niemczech Dzień Matki, a następnie pokazuje obrazki z prezentami – dzieci chórem i pojedynczo powtarzają słowa.

7. Tekst piosenki:

„Danke Mama”

Sie sieht in mein Herz,
an jedem Tag, an jedem Ort.
Ich bin nie allein, zu keiner Zeit,
sie geht nie fort.

Refrain:

Ich hab sie so lieb, für sie ist dieses Lied,
damit jeder weiß:
Meine Mama, sie ist wunderbar,
denn sie ist für mich da.
Sie hilft mir, wenn ich Sorgen hab,
ist bei mir, ist mir nah.
Sie hat's nicht immer leicht mit mir,
denkt oftmals nur an mich.
Ich möchte heute Danke sagen,
was wär ich ohne Dich.

Sie zeigt mir den Weg,
nimmt meine Hand, führt mich dahin.
Ich kann ihr vertrauen, sie mag mich so,
so wie ich bin.

„Dziękuję Mamó”

Ona patrzy w moje serce,
każdego dnia, wszędzie.
Nigdy nie jestem sam(a), w żadnym momencie,
ona mnie nigdy nie opuści.

Refren:

Tak ją kocham, to dla niej jest ta piosenka,
aby każdy wiedział:
Moja mama jest wspaniała,
bo jest ze mną, (kiedy potrzebuję).
Pomaga mi, kiedy mam zmartwienia,
jest ze mną, jest blisko mnie.
Nie zawsze ma ze mną lekko,
często myśli tylko o mnie.
Chcę dziś podziękować,
kim był(a) bym bez Ciebie.

Ona wskazuje mi drogę,
bierze mnie za rękę i prowadzi.
Mogę jej zaufać, ona mnie kocha takim / taką,
jakim / jaką jestem.

Animacja dostępna jest na: <https://www.youtube.com/watch?v=ZSE8zCGdU70&t=7s>.

8. Załączniki:

- Kartki z połówkami słów.
- Kolorowanka: <https://babyduda.com/muttertag-ausmalbilder-malvorlagen-ausdrucken-ausmalen>.

9. Wskazówka:

- Wiele materiałów dydaktycznych na temat Dnia Matki znajduje się na stronie: http://www.kidsweb.de/basteln/muttertag/muttertag_einstieg.html.
- Na stronie internetowej <https://babyduda.com/> dostępne są, w ramach otwartych zasobów, także inne bezpłatne kolorowanki związane z Dniem Matki).

SCHOKO	BLU	PRA	GRUSS
LADE	MEN	LINEN	KARTE

„Meine Mama ist die beste“

14

Autorka: Renata Oleksa

1. Cele:

- Dzieci rozumieją treść piosenki „Meine Mama ist die beste“.
- Dzieci znają określenie na Dzień Matki w języku niemieckim.
- Dzieci dowiadują się, kiedy obchodzi się w Niemczech Dzień Matki.

2. Grupa docelowa: Dzieci w wieku 5 lat.

3. Czas trwania: 1 godzina.

4. Słownictwo:

- Rzeczowniki oznaczające słowo mama: *Mutter, Mama, Mutti*.
- *Muttertag* (Dzień Matki); „*Alles Gute zum Muttertag*” (Wszystkiego najlepszego z okazji Dnia Matki).

5. Materiały dydaktyczne:

- Kolorowanki z napisami w języku niemieckim.

6. Przebieg:

- Nauczyciel(ka) mówi dzieciom, że z niemieckiej piosenki dowiedzą się, jaki jest temat zajęć. Następnie odtwarza animację z piosenką „Meine Mama ist die beste”, a dzieci uważnie jej słuchają.
- Nauczyciel(ka) rozmawia z dziećmi o Dniu Matki w Polsce i w Niemczech. Następnie wymienia wyrazy określające mamę w języku niemieckim (*Mutter, Mama, Mutti*) i przypina na tablicy kartki z tymi wyrazami. Dzieci powtarzają je chórem.
- Dzieci otrzymują kolorowanki lub mandale z napisami w języku niemieckim (np.: *Muttertag, Alles Gute zum Muttertag, Mama*).
- Praca plastyczna: Dzieci rysują swoją mamę, słuchając przy tym piosenki „Meine Mama ist die beste”.
- Podsumowanie zajęć: Nauczyciel(ka) pyta dzieci, kiedy obchodzony jest w Polsce i w Niemczech Dzień Matki.

7. Podstawowe informacje realioznawcze:

Dzień Matki obchodzony jest w krajach niemieckojęzycznych od roku 1923 w drugą niedzielę maja.

8. Wskazówka:

- Wiele materiałów dydaktycznych na temat Dnia Matki znajduje się na stronie http://www.kidsweb.de/basteln/muttertag/muttertag_einstieg.html.

9. Tekst piosenki:

Piosenka „Meine Mama ist die beste” jest niemiecką wersją piosenki „Moja mama” autorstwa Tomasza Świdra, wykonywaną przez Katarzynę Godzisz. Polska wersja piosenki dostępna jest na <https://www.youtube.com/watch?v=9EaJmJhPiqE>.

„Meine Mama ist die beste“

Wykonanie: Kirine

Refrain:

Meine Mama ist die beste!
In der Welt ist sie die schönste.
Meine Mama ist die beste,
die schönste und die allerliebste!

Sie kocht uns unser Leibgericht
und vergisst das Putzen nicht.
Wir haben draußen großen Spaß,
weil dann gibt sie richtig Gas.

Refrain

Sehr verspielt und klug ist sie
und langweilig wird's uns nie.
Sie ist immer für uns da
Und das ist wirklich wunderbar!

„Moja mama”

Muzyka i tekst: Tomasz Świder,
wykonanie: Katarzyna Godzisz

Refren:

Jest najlepsza moja mama,
piękna, mądra, ukochana.
Jest najlepsza moja mama,
piękna, mądra, ukochana.

Robi dania ulubione,
ładnie sprząta cały domek.
Chodzi ze mną na spacerek
i zna mnóstwo fajnych gierek.

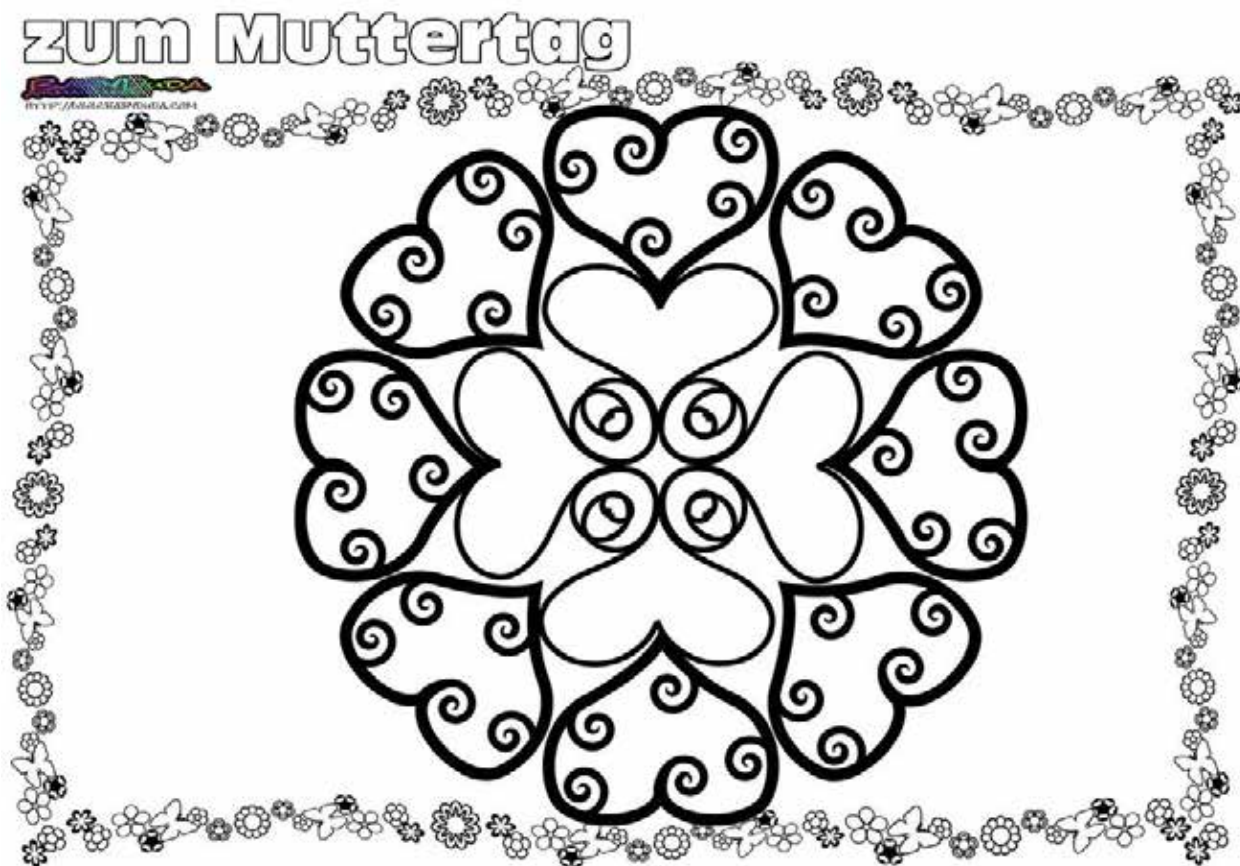
Jest najlepsza moja mama,
piękna, mądra, ukochana. (x 2)

Z nią nie nudzę się w ogóle,
zawsze coś mi wyczaruje.
Da buziaka gdy jest źle
i do snu utuli mnie.

Animacja dostępna jest na: <https://www.youtube.com/watch?v=q0b4HYZ2gGo>.

10. Załączniki: Mandala na Dzień Matki.

Źródło: <https://babyduda.com/muttertag-mandala-gemeinsam-in-ruhigen-stunden-ausmalen/>.

Kindertag – Dzień Dziecka

15

Autorka: Grażyna Rodziewicz

1. Cele:

- Dzieci rozumieją treść piosenki: „Als ich ein Baby war”.
- Dzieci rozumieją nazwy czynności występujące w piosence.
- Dzieci naśladują czynności występujące w piosence.
- Dzieci wiedzą, że dzieci z całego świata mimo, że różnią się wyglądem, lubią robić to samo i mają swoje święto.
- Dzieci dowiadują się, kiedy i jak obchodzi się Dzień Dziecka w Niemczech.

2. Grupa docelowa: Dzieci w wieku 5 – 6 lat.

3. Czas trwania: 2 godziny.

4. Słownictwo:

- Nazwy czynności: *Zähne putzen* (myć zęby), *Hände waschen* (myć ręce), *Schleife binden* (wiązać sznurówki), *Treppen steigen* (wchodzić po schodach), *Päckchen packen* (pakować / robić paczkę), *Bücher lesen* (czytać książki), *Briefe schreiben* (pisać listy), *Kuchen backen* (piec ciasto), *Kaffee kochen* (robić kawę), *Fahrrad fahren* (jeździć na rowerze), *Walzer tanzen* (tańczyć walca).

5. Materiały dydaktyczne:

- Obrazki przedstawiające czynności wykonywane w piosence (mycie zębów, mycie rąk, wiązanie butów, wchodzenie po schodach, pakowanie, czytanie książki, pisanie listów, pieczenie ciasta, robienie kawy, jazda na rowerze, tańczenie walca).
- Obrazki przedstawiające dzieci z różnych części świata.
- Piosenka: „Als ich ein Baby war”.
- Zdjęcia dzieci.
- Arkusze papieru, kredki, kolorowe mazaki, farby plakatowe.
- Nagrania zwrotów w języku niemieckim, odtwarzacz.
- Kolorowanka na Dzień Matki.

6. Przebieg:

- Nauczyciel(ka) pyta dzieci, jaki mamy dzisiaj dzień. Dzieci odpowiadają na pytanie (Dzień Dziecka, 1 czerwca).
- Nauczyciel(ka) rozkłada obrazki przedstawiające dzieci z różnych krajów. Dzieci wypowiadają się na temat ilustracji: skąd pochodzą dzieci, czym się różnią, w czym są do siebie podobne. Nauczycielka opowiada dzieciom o tym, kiedy i w jaki sposób obchodzi się Dzień Dziecka w Niemczech. Dzieci układają z podanych liter słowo „KINDERTAG”.
- Nauczyciel(ka) pyta dzieci, jakie były, gdy były niemowlakami. Dzieci wypowiadają się na ten temat, korzystając z przyniesionych z domu zdjęć.
- Nauczyciel(ka) rozkłada na dywanie obrazki przedstawiające czynności z piosenki „Als ich ein Baby war” i pyta dzieci, które już potrafią je samodzielnie wykonać. Następnie odtwarza animację z piosenką (<https://www.youtube.com/watch?v=dN7UEzJmNz0>). Zadaniem dzieci jest policzenie, ile jest zwrotek i ile osób wykonuje piosenkę. Następnie rozmawiają o treści piosenki.
- Dzieci stoją w kole. Nauczyciel(ka) odtwarza nagranie z poszczególnymi czynnościami i zachęca dzieci do naśladowania ich ruchem.
- Nauczyciel(ka) ponownie odtwarza animację piosenki i prosi dzieci, aby skupiły się na fragmencie, w którym czynności są „pomieszane”:
Jetzt kann ich Zähne waschen, Hände putzen,
Schleife steigen, Treppen binden, Päckchen lesen,
Bücher packen, Briefe kochen,
Kuchen lesen, Kaffee schreiben,
Fahrrad tanzen, Walzer fahren.

Po wysłuchaniu piosenki i obejrzeniu animacji nauczyciel(ka) prosi dzieci o wymienienie tych czynności.

- Dzieci wykonują pracę plastyczną, w której przedstawiają siebie i to, co już potrafią zrobić. W tym czasie słuchają piosenki „Als ich ein Baby war”.
- Prezentacja wykonanych przez dzieci prac.
- Na zakończenie nauczyciel(ka) pyta dzieci, kiedy obchodzi się w Niemczech Dzień Dziecka, i jak nazywa się ten dzień w języku niemieckim. Dzieci otrzymują kolorowankę z napisem „Kindertag”.

7. Tekst piosenki: „Als ich ein Baby war”, autor: Rolf Zuckowski.

Als ich ein Baby war

Als ich ein Baby war, war ich noch klein,
das soll bei Babys ja so üblich sein.
Ich hatte nur drei Haare auf dem Kopf
und rutschte durch die Wohnung auf dem Topf.

Aber jetzt bin ich groß, seht mich mal an!
Ihr werdet staunen, was ich alles kann.
Aber jetzt bin ich groß, seht doch mal her!
Jetzt kann ich Zähne putzen, Hände waschen,
Schleife binden und noch vieles mehr.

“Der Nächste bitte!”

Als ich ein Baby war, war ich noch lieb,
ich war ein ganz besonders süßer Typ.
Nur in der Nacht, da fing ich an zu schreien,
waren alle wach, dann schlief ich wieder ein.

Aber jetzt bin ich groß, seht mich mal an!
Ihr werdet staunen, was ich alles kann.
Aber jetzt bin ich groß, seht doch mal her!
Jetzt kann ich Zähne putzen, Hände waschen,
Schleife binden, Treppen steigen, Päckchen packen
und noch vieles mehr.

“Der Nächste bitte!”

Als ich ein Baby war, war ich noch dünn.
Ich frag mich heut, warum ich’s nicht mehr bin.
Ich hab den Tag in meinem Bett verbracht
und immer nur die Windeln vollgemacht.

Aber jetzt bin ich groß, seht mich mal an!
Ihr werdet staunen, was ich alles kann.
Aber jetzt bin ich groß, seht doch mal her!
Jetzt kann ich Zähne putzen, Hände waschen,
Schleife binden, Treppen steigen, Päckchen packen,
Bücher lesen, Briefe schreiben
und noch vieles mehr.

Kiedy byłem niemowlakiem

Jako niemowlak byłem jeszcze mały,
Tak jak to zwykle z niemowlakami bywa.
Miałem tylko trzy włosy na głowie
I jeździłem po mieszkaniu na nocniku.

Ale teraz jestem duży, popatrzcie tylko na mnie!
Zdziwicie się, ile rzeczy już umiem.
Ale teraz jestem duży, popatrzcie tylko tutaj!
Umiem myć zęby, myć ręce, zawiązywać sznu-
rówki i jeszcze dużo więcej.

“Następny proszę!”

Jako niemowlaki byłem jeszcze grzeczny,
Byłem szczególnie słodkim gościem.
Tylko w nocy zaczynałem wrzeszczeć,
A jak wszyscy już się obudzili,
to znów zasypiałem.

Ale teraz jestem duży, popatrzcie tylko na mnie!
Zdziwicie się, ile rzeczy już umiem.
Ale teraz jestem duży, popatrzcie tylko tutaj!
Umiem myć zęby, myć ręce, zawiązywać sznu-
rówki, wchodzić po schodach, pakować (robić
paczki) i jeszcze dużo więcej.

“Następny proszę!”

Jako niemowlak byłem jeszcze chudy,
Dzisiaj zadaję sobie pytanie,
dlaczego już taki nie jestem.
Spędzałem dzień w łóżeczku
I tylko robiłem w pieluszki.

Ale teraz jestem duży, popatrzcie tylko na mnie!
Zdziwicie się, ile rzeczy już umiem.
Ale teraz jestem duży, popatrzcie tylko tutaj!
Umiem myć zęby, myć ręce, zawiązywać sznu-
rówki, wchodzić po schodach, pakować (robić
paczki), czytać książki, pisać listy
i jeszcze dużo więcej.

“Der Nächste bitte!”

Als ich ein Baby war, war ich noch jung,
doch ziemlich blass ist die Erinnerung.
Ich hab ganz brav mein Bäuerchen gemacht,
und der Papa hat über mich gelacht.

Aber jetzt bin ich groß, seht mich mal an!
Ihr werdet staunen, was ich alles kann.
Aber jetzt bin ich groß, seht doch mal her!
Jetzt kann ich Zähne putzen, Hände waschen,
Schleife binden, Treppen steigen, Päckchen packen,
Bücher lesen, Briefe schreiben,
Kuchen backen, Kaffee kochen
und noch vieles mehr.

“Der Nächste bitte!”

Als ich ein Baby war, war ich noch schön,
davon war bald schon nicht mehr viel zu sehen.
Ich hab ganz lieb die Mama angeschaut,
doch ging sie weg, dann schrie ich ziemlich laut.

Aber jetzt bin ich groß, seht mich mal an!
Ihr werdet staunen, was ich alles kann.
Aber jetzt bin ich groß, seht doch mal her!
Jetzt kann ich Zähne waschen, Hände putzen,
Schleife steigen, Treppen binden, Päckchen lesen,
Bücher packen, Briefe kochen,
Kuchen lesen, Kaffee schreiben,
Fahrrad tanzen, Walzer fahren
und noch vieles mehr.

“Następny proszę!”

Jako niemowlak byłem jeszcze młody,
jednak to wspomnienie jest dość blade.
Odbijało mi się, kiedy trzeba było
i tata się ze mnie śmiał.

Ale teraz jestem duży, popatrzcie tylko na mnie!
Zdziwicie się, ile rzeczy już umiem.
Ale teraz jestem duży, popatrzcie tylko tutaj!
Umiem myć zęby, myć ręce, zawiązywać sznu-
rówki, wchodzić po schodach, pakować (robić
paczki), czytać książki, pisać listy, piec ciasto,
robić kawę
i jeszcze dużo więcej.

“Następny proszę!”

Jako niemowlak byłem jeszcze piękny,
ale już po krótkim czasie niewiele z tego było
widać.
Miło patrzyłem na mamę,
a jak tylko odchodziła, to dość głośno krzycza-
łem.

Ale teraz jestem duży, popatrzcie tylko na mnie!
Zdziwicie się, ile rzeczy już umiem.
Ale teraz jestem duży, popatrzcie tylko tutaj!
Umiem myć zęby, myć ręce, wchodzić po sznu-
rówkach, wiązać schody, czytać paczki, pakować
książki, gotować listy, czytać ciasto, pisać kawę,
tańczyć rower, jechać walca
i jeszcze dużo więcej.

Animacja dostępna jest na: <https://www.youtube.com/watch?v=dN7UEzJmNz0>.

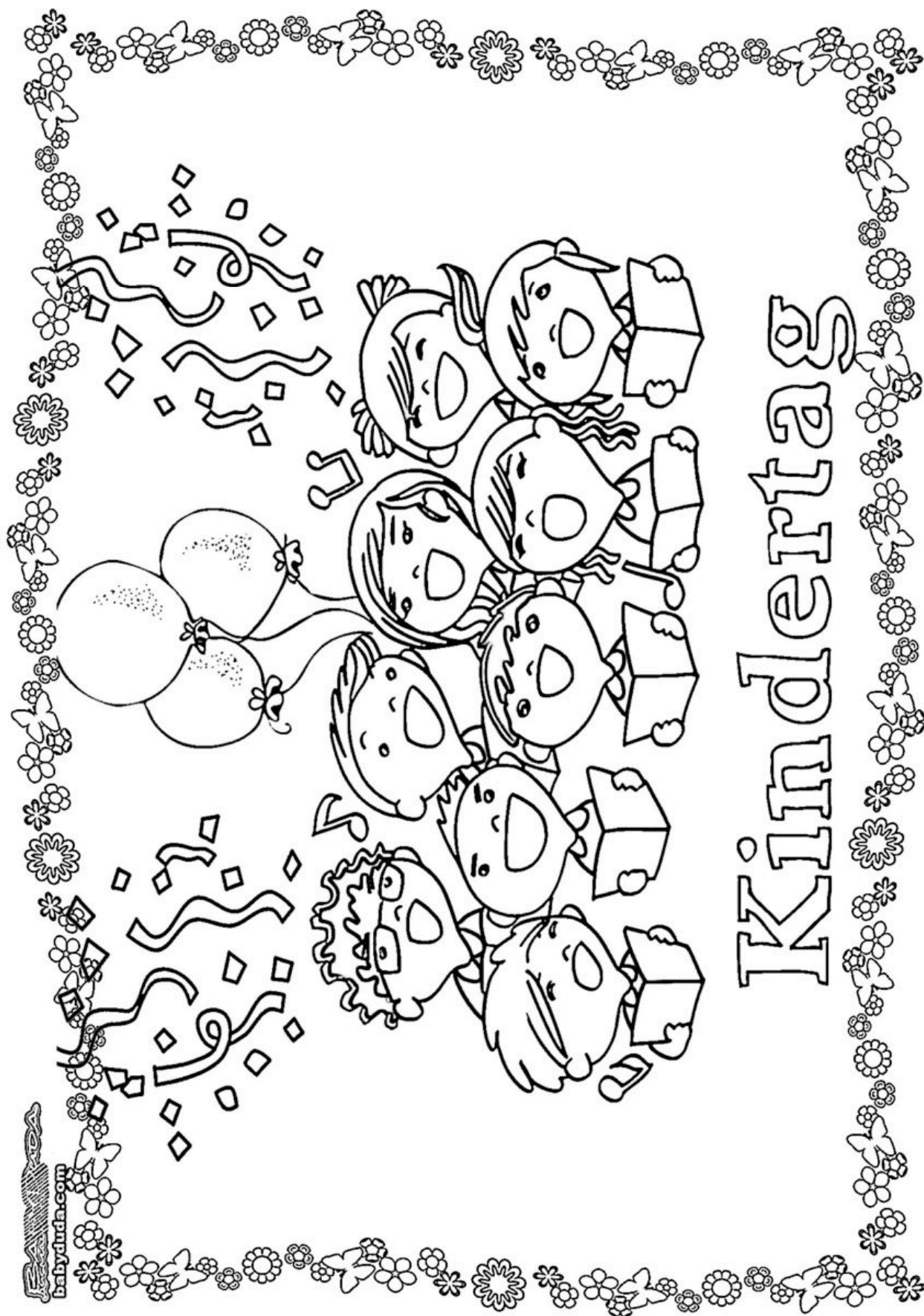
8. Podstawowe informacje realizacyjne:

W Niemczech Dzień Dziecka obchodzi się dwa razy w roku. Zwyczaj ten wziął się z czasów zimnej wojny, kiedy to istniał podział na Wschodnie i Zachodnie Niemcy. W NRD obchodzony był Międzynarodowy Dzień Dziecka 1 czerwca, w RFN Światowy Dzień Dziecka – 20 września. Po zjednoczeniu Niemiec (3.10.1990) oficjalnie świętuje się Międzynarodowy Dzień Dziecka 20 września, jednakże wielu Niemców we wschodnich landach pozostało przy 1 czerwca. Dlatego część dzieci w Niemczech świętuje w czerwcu, a część we wrześniu.

Dzień Dziecka kojarzy się wszystkim z radością, zabawą i prezentami. Z tej okazji w Niemczech, tak jak i w Polsce, organizowanych jest wiele imprez i atrakcji dla najmłodszych oraz ich rodzin. Przedszkola przygotowują specjalne przedstawienia dla rodziców lub organizują tego dnia dzień sportu, festyny rodzinne i in. Dzieci dostają od swoich rodziców drobne upominki.

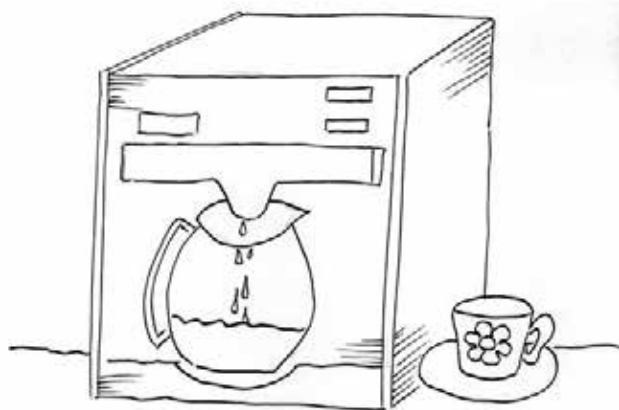
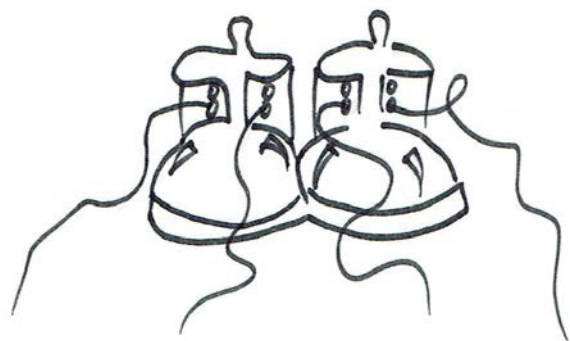
9. Załączniki:

- Kolorowanka „Kindertag” (źródło: <https://babyduda.com/kindertag-malvorlage-kinder-ausmalbilder-ausdrucken-ausmalen/>; na stronie internetowej <https://babyduda.com/> dostępne są, w ramach otwartych zasobów, także inne bezpłatne kolorowanki związane z Dniem Dziecka).

Kinderdag

- Obrazki przedstawiające czynności występujące w piosence (rys. Małgorzata Bartecka).

„Mein Papa ist der Champion” – „Mój tata jest najlepszy“

16

Autorka: Bożena Kulesa

1. Cele:

- Dzieci wiedzą, kiedy obchodzi się Dzień Ojca w Polsce i w Niemczech.
- Dzieci słuchają piosenki „Mein Papa ist der Champion”.

2. Grupa docelowa: Dzieci w wieku 5 – 6 lat.

3. Czas trwania: 2 godziny.

4. Słownictwo:

- Życzenia z okazji Dnia Ojca: „Alles Gute zum Vatertag” (Wszystkiego najlepszego z okazji Dnia Ojca).
- „Papa, ich habe Dich lieb!” (Tato, Kocham Cię!).

5. Materiały dydaktyczne:

- Arkusze szarego papieru, pastele, farby, kredki.
- Życzenia w formie pasków do samodzielnego naklejenia przez dziecko: „Alles Gute zum Vatertag” lub „Papa, ich habe Dich lieb!”.
- Obrazki przedstawiające niektóre sytuacje z piosenki, np. wizyta w zoo, wspólne pływanie, jazda na rowerze, dziecko noszone przez ojca „na barana”.

6. Przebieg:

- Dzieci tworzą kolaż z wyciętych z kolorowych gazet zdjęć przedstawiających ojca z dziećmi podczas wspólnego spędzania czasu. Pośrodku kolażu umieszczają napis z rozsypanki literowej w języku polskim – TATA, oraz napis w języku niemieckim VATER – z rozsypanki literowej w innym kolorze.
- W przedszkolu pojawia się myszka „Maus” i pyta dzieci, czy chcieliby posłuchać niemieckiej piosenki o najlepszym tacie na świecie.
- Dzieci słuchają piosenki, a myszka z pomocą nauczyciela/nauczycielki układa na dywanie obrazki przedstawiające niektóre sytuacje z piosenki, np. wizyta w zoo, wspólne pływanie, jazda na rowerze, dziecko noszone przez ojca „na barana”. Myszka pyta, czy piosenka się podobała i czy dzieci chcą poznać jej treść. Nauczyciel(ka) tłumaczy piosenkę oraz opowiada w kilku słowach kiedy i jak w Niemczech obchodzi się Dzień Ojca.
- Myszka zachęca dzieci do wykonania laurki dla najlepszego taty na świecie z życzeniami w języku niemieckim: „Alles Gute zum Vatertag” lub „Papa, ich habe Dich lieb!” (życzenia w formie pasków, gotowe do naklejenia). Podczas pracy dzieci słuchają ponownie piosenki „Mein Papa ist der Champion”.

7. Podstawowe informacje realizacyjne:

Dzień Ojca obchodzony jest w Polsce 23 czerwca.

W Niemczech Dzień Ojca (*Vatertag*, także *Herrentag* lub *Männertag*) jest świętem ruchomym – obchodzony jest od około 100 lat w dniu Wniebowstąpienia Pańskiego, w czterdziestym dniu po Wielkanocy. Jest to dzień wolny od pracy. Zwyczajowo zaprzyjaźnieni ojcowie organizują w tym dniu wycieczki, robią wspólne wypadki w góry, by w ten sposób spędzić razem czas, tylko w męskim gronie. Dopiero w ostatnich latach jest to święto coraz częściej rodzinne, łączone z krótkimi wyjazdami.

8. Tekst piosenki:

„Mein Papa ist der Champion“

Refrain:

Mein Papa ist der Champion,
mein Papa ist der Held.
Wie schön, wenn Papa mich
in seinen starken Armen hält.

Mein Papa ist der Größte,
und ich, ich hab ihn lieb!
Und kommt er heim, dann ruf ich:
Papa, toll, dass es dich gibt!

Wir gehen gern spazieren
und auch gern in den Zoo.
Und auch auf allen Vieren
spielen wir so froh!

Wir lieben es zu kuscheln,
und Fußball spiel'n wir auch!
Ich kitzel` seine Arme
Und lieg auf seinem Bauch!

Wir gehen gerne schwimmen
und fahren mit dem Rad.
Wir tollen auf der Wiese
und pflücken uns Salat!

Er trägt mich auf den Schultern
und wirft mich in die Luft.
Aus tausenden von Papas
erkenn ich ihn am Duft!

Autor: Stephen Janetzko

„Mój tata jest najlepszy“

Refren:

Mój tata jest najlepszy,
mój tata jest bohaterem.
Jak cudownie jest, gdy tata
trzyma mnie w swoich mocnych ramionach.

Mój tata jest największy,
a ja, ja go kocham!
A kiedy wraca do domu, wołam:
Tato, super, że jesteś!

Chodzimy chętnie na spacer
i też chętnie do zoo.
A na czworakach
też się wesoło bawimy!

Lubimy się przytulać
i gramy też w piłkę nożną!
Łaskoczę go pod pachami
i leżę na jego brzuchu!

Lubimy pływać
i jeździć na rowerze.
Szalejemy na łące
i zrywamy sobie sałatę!

Nosi mnie na barana
i wyrzuca mnie w górę.
Z tysięcy ojców
rozpoznam go po zapachu!

Piosenka dostępna online na: <https://www.youtube.com/watch?v=zZp01MyW3hI>.

9. Załączniki:

- Kolorowanki z okazji Dnia Ojca:
<https://babyduda.com/vatertag-bilder-zum-ausmalen-schoene-motive-fuer-papa/>.

BABYDUDA
AUSMALBILDER
WWW.BABYDUDA.COM

Zuckertüte – Rożek obfitości

17

Autorka: Kinga Duł

1. Cele:

- Dzieci poznają zwyczaje związane z zakończeniem przedszkola i z rozpoczęciem nauki w szkole podstawowej w kraju sąsiada.
- Dzieci rozumieją ogólnie treść piosenki.

2. Grupa docelowa: Dzieci w wieku przedszkolnym 4 – 6 lat.

3. Czas trwania: 2 – 3 godziny.

4. Słownictwo:

- *(die) Zuckertüte* (rożek obfitości).

5. Materiały dydaktyczne:

- Obrazki przedstawiające rożek obfitości (*Zuckertüte*) oraz drzewko z małymi rożkami obfitości (*Zuckertütenbaum*).
- Kolorowanka z rożkiem obfitości.
- Materiały potrzebne do wykonania małego rożka obfitości: kartki A4 papieru kolorowego, nożyczki, klej; drzewko wykonane np. z brystolu lub gałęzie w wazonie.
- Piosenka „Ich wünsch’ mir eine Schultüte“.

6. Przebieg:

- Nauczyciel(ka) wita dzieci i pokazuje im rożek obfitości. Pyta dzieci, czy wiedzą, co to jest.
- Nauczyciel(ka) wyjaśnia dzieciom, z jakiej okazji dzieci w Niemczech otrzymują taki rożek, i co jest w nim ukryte. Nazywa rożek w języku niemieckim.
- Dzieci kolorują obrazek przedstawiający rożek obfitości.
- Nauczyciel(ka) mówi dzieciom, że posłuchają piosenki o rożku obfitości; czyta tytuł piosenki, tłumaczy go na język polski.
- Dzieci słuchają piosenki, nauczyciel(ka) tłumaczy tekst piosenki.
- Dzieci ponownie słuchają piosenki, nauczyciel(ka) zachęca je do powtarzania frazy „Oh-weh-Oh!”.
- Nauczyciel(ka) pokazuje dzieciom zdjęcia drzewka z rożkami obfitości (*Zuckertütenbaum*), opowiada dzieciom o uroczystym zakończeniu przedszkola.
- Dzieci przy pomocy nauczycielki wykonują małe rożki obfitości i zawieszają je na przygotowanym wcześniej drzewku. W trakcie pracy słuchają piosenki.

7. Tekst piosenki:

„Ich wünsch mir eine Schultüte“

Ich wünsch mir eine Schultüte
Oh-weh-Oh!
Wenn es geht in meinen Lieblingsfarben
Oh-weh-Oh!
Ich freu mich, kann es kaum erwarten
Oh-weh-Oh!
Was drin sein wird, kann ich nur raten
Oh-weh-Oh!
Ein Bleistift, ein Lineal,
etwas Süßes wäre genial.
Was zum Spielen wünsche ich mir
und vielleicht ein Kuscheltier.

„Chciał(a)bym dostać rożek obfitości“

Chciał(a)bym dostać rożek obfitości
Oh-weh-Oh!
Jeśli to możliwe, w moich ulubionych kolorach
Oh-weh-Oh!
Cieszę się, prawie nie mogę się doczekać
Oh-weh-Oh!
Mogę tylko zgadywać, co będzie w środku
Oh-weh-Oh!
Ołówek, linijka,
coś słodkiego – to byłoby genialne.
Chciał(a)bym coś do zabawy
i może pluszowe zwierzątko.

Piosenka dostępna jest na: <https://www.youtube.com/watch?v=21tXbZjjCQs>.

8. Podstawowe informacje realizacyjne:

Rożek obfitości (*Zuckertüte, Schultüte*) otrzymują w Niemczech dzieci idące po raz pierwszy do 1 klasy. Wykonany jest z kolorowego kartonu, ma formę odwróconego stożka lub ostrosłupa. Zwyczaj obdarowywania dzieci rożkiem obfitości znany jest w Niemczech od 1810 roku, początkowo kultywowany był w Turynii i Saksonii. Opowiadano dzieciom, że w domu nauczyciela rośnie drzewko z rożkami obfitości – kiedy dojrzeją, nadchodzi czas szkoły.

Początkowo dzieci otrzymywały ten prezent od chrzestnych, dzisiaj od rodziców.

Rożki obfitości zawierają najczęściej słodycze i przybory szkolne, czasami drobne zabawki.

Zwyczaj ten znany jest także w niektórych regionach Polski – głównie na Górnym Śląsku, także w Wielkopolsce i na Warmii.

Święto rożka obfitości organizuje się w przedszkolach, głównie we wschodnich krajach związkowych. W tym dniu uroczyście żegnane są przedszkolaki idące po wakacjach do szkoły. Dzieci słuchają najpierw opowieści o drzewku z rożkami obfitości, często samodzielnie je wykonują i dekorują nimi drzewko. W dniu święta w przedszkolu goszczą rodzice i dziadkowie; dzieci przygotowują krótkie przedstawienie z piosenkami i tańcami.

9. Wskazówka:

W Internecie dostępnych jest wiele materiałów, tekstów i zdjęć z różnych przedszkoli, które organizują święto rożka obfitości. W wyszukiwarce należy wpisać słowa „Zuckertütenfest” oraz / lub „Zuckertütenbaum”. Wiele materiałów dydaktycznych na ten temat znajduje się na stronie http://www.kidsweb.de/schulanfang/ideensammlung_zum_schulanfang.html.

10. Załączniki:

- Kolorowanka „Zuckertüte” (rys. Hanna Prokop).

Drachenfest - Święto latawca

18

Autorka: Elwira Rudy-Zubrzycka

1. Cele:

- Dzieci rozumieją nazwy kolorów.
- Dzieci rozumieją treść piosenki „Drachen steigen lassen”.
- Dzieci wiedzą, że latawce potrzebują wiatru by latać.
- Dzieci wykonują latawiec i puszczają go.

2. **Grupa docelowa:** Dzieci w wieku 3 – 6 lat; maks. 20 uczestników.

3. **Czas trwania:** 1 dzień.

4. Słownictwo:

- Przymiotniki oznaczające kolory, np.: *blau, rot, gelb, grün, schwarz, orange, rosa, silbern, violett*.
- *Der Drachen* (latawiec), *mein Drachen* (mój latawiec).

5. Materiały dydaktyczne:

- Piosenka „Drachen steigen lassen”.
- Balony, kartoniki z nazwami kolorów, kredki.
- Materiały potrzebne do wykonania latawca: jeden arkusz kolorowego brystolu o wymiarach 21cm x 28cm, linijka, przezroczysta taśma klejąca, nożyki do obcięcia np. bambusowego patyczka, cienki bambusowy patyczek (np. jak do szaszłyków), kolorowa taśma lub wstążka, dziurkacz, 10 metrów sznurka (lub więcej), mały kawałek tektury (może być tekturowa rolka po papierze toaletowym). Wskazówki, jak wykonać latawiec, dostępne są np. na https://typy.interia.pl/arttykul_3314,jak-zrobic-latawiec-w-20-minut.html.

6. Przebieg:

- Nauczyciel(ka) zaprasza dzieci na salę, gdzie są kolorowe balony. Dzieci zaproszone są do swobodnej zabawy z balonami przy piosence „Drachen steigen lassen”.
- Po zabawie z balonami nauczyciel(ka) prosi dzieci, by usiadły w kole z wybranym przez siebie balonem w dłoniach. Każde dziecko ma za zadanie określić w języku polskim, jakiego koloru jest jego balon. Następnie nauczyciel(ka) przebija kolejno balony i pokazuje dzieciom karteczki, które z nich wypadły. Na karteczkach są nazwy kolorów w języku niemieckim napisane kolorem odpowiadającym nazwie. Dzieci poznają kolory w języku polskim i niemieckim.
- Zabawa w kolory: Nauczyciel(ka) wypowiada nazwy kolorów w języku niemieckim, jednocześnie pokazując ten kolor. Zadaniem dzieci jest dotknięcie danego koloru. Dzieci mogą przemieszczać się po sali w poszukiwaniu przedmiotów w danym kolorze. W kolejnej turze nauczyciel(ka) wypowiada nazwy kolorów, ale już ich nie pokazuje.
- Nauczyciel(ka) opowiada dzieciom o święcie latawca, które organizowane jest zwyczajowo jesienią w niemieckich przedszkolach. Pokazuje przy tym fotografie (w wyszukiwarce można wpisać hasło *Drachenfest Kindergarten*, dostępnych jest wiele zdjęć z różnych przedszkoli).
- Dzieci otrzymują kolorowanki z tytułem „Mein Drachen” (załącznik). Nauczyciel(ka) wyjaśnia znaczenie tytułu i kilkakrotnie powtarza go z dziećmi chórem. Dzieci kolorują latawce według własnego pomysłu. Chętne dzieci mogą także wypełnić kolorem litery. Po skończonej pracy kolorowanki są umieszczane na wystawie.
- Nauczyciel(ka) odtwarza animację z piosenką „Drachen steigen lassen” (<https://www.youtube.com/watch?v=d1p9f-6-1Ws>). Po obejrzeniu dzieci formułują hipotezy na temat treści piosenki. Następnie nauczyciel(ka) opowiada dzieciom treść i odtwarza piosenkę ponownie, komentując ją.
- Praca manualna: nauczyciel(ka) wraz z dziećmi wykonuje wspólny latawiec. Dzieci ozdabiają go. Następnie wszyscy wychodzą na dwór, by puścić latawiec. Jeżeli wiatru nie ma – latawiec nie polecą. Dzieci przekonają się, że wiatr jest potrzebny.

7. Tekst piosenki:

„Drachen steigen lassen“

Ein kleiner Drachen namens Finn
liegt schon so lange in der Schublade drin.

Er wartet auf den großen Wind,
damit ihn dann ein nettes Kind hinaus
mit auf die Wiese nimmt,
wo er den Himmel schnell erklimmt.

Refrain

Drachen steigen lassen,
das macht sehr großen Spaß.
Drachen steigen lassen,
ja das ist für jeden was.

Er fliegt so hoch, man wünschte sich,
man könnte bei ihm sein und sich von allen
Ängsten und Sorgen hier befreien.
Drachen steigen lassen, das ist der Mega-Hit.
Drachen steigen lassen, ja da kommen alle mit.
Und wenn er ganz weit oben ist
schickt man ein Brieflein rauf,
vielleicht lesen es die Engelein
und antworten bald drauf.

Der Finn hatte dort oben
einen riesengroßen Spaß
und dennoch war es ihm so
als vermisste er was.

Es ist zwar supertoll dort oben frei zu sein,
doch plötzlich fühlte er sich mit der Freiheit
ganz allein.

Die Kinder haben das gemerkt
und holten ihn schnell runter,
sie sprachen ihm gut zu
und er war bald wieder munter.
Sie gingen dann nach Haus,
holten Papier und Schere raus,
und schnitten mit viel Freunde
neue Drachen für ihn aus.

„Puszczanie latawca“

Mały latawiec o imieniu Finn
już tak długo leży w szufladzie.
Czeka na duży wiatr,
aby jakieś miłe dziecko zabrało go na łąkę,
gdzie szybko poszybuje do nieba.

Refren

Puszczanie latawca
sprawia bardzo dużą przyjemność.
Puszczanie latawca
to coś dla każdego.

On leci tak wysoko. Chciałoby się być z nim
i uwolnić się od wszystkich lęków i trosk.

Puszczanie latawca to mega-hit.
Puszczanie latawca – wszyscy pójdą z nami.
A kiedy latawiec jest już bardzo wysoko,
to wysyła się liścik,
może przeczytają go aniołki
i wkrótce na niego odpowiedzą.

Finn znakomicie się bawił u góry,
ale jednak za czymś tęsknił.
Co prawda wolne latanie było świetne,
ale nagle poczuł się w tej wolności samotny.

Dzieci to zauważyły
i szybko ściągnęły go na dół,
przemówiły do niego serdecznie,
a on szybko się rozweselił.
(Dzieci) poszły zaraz do domu,
wyciągnęły papier i nożyczki,
i z wielką radością powycinały dla niego
nowe latawce.

Animacja dostępna jest na: <https://www.youtube.com/watch?v=d1p9f-6-1Ws>.

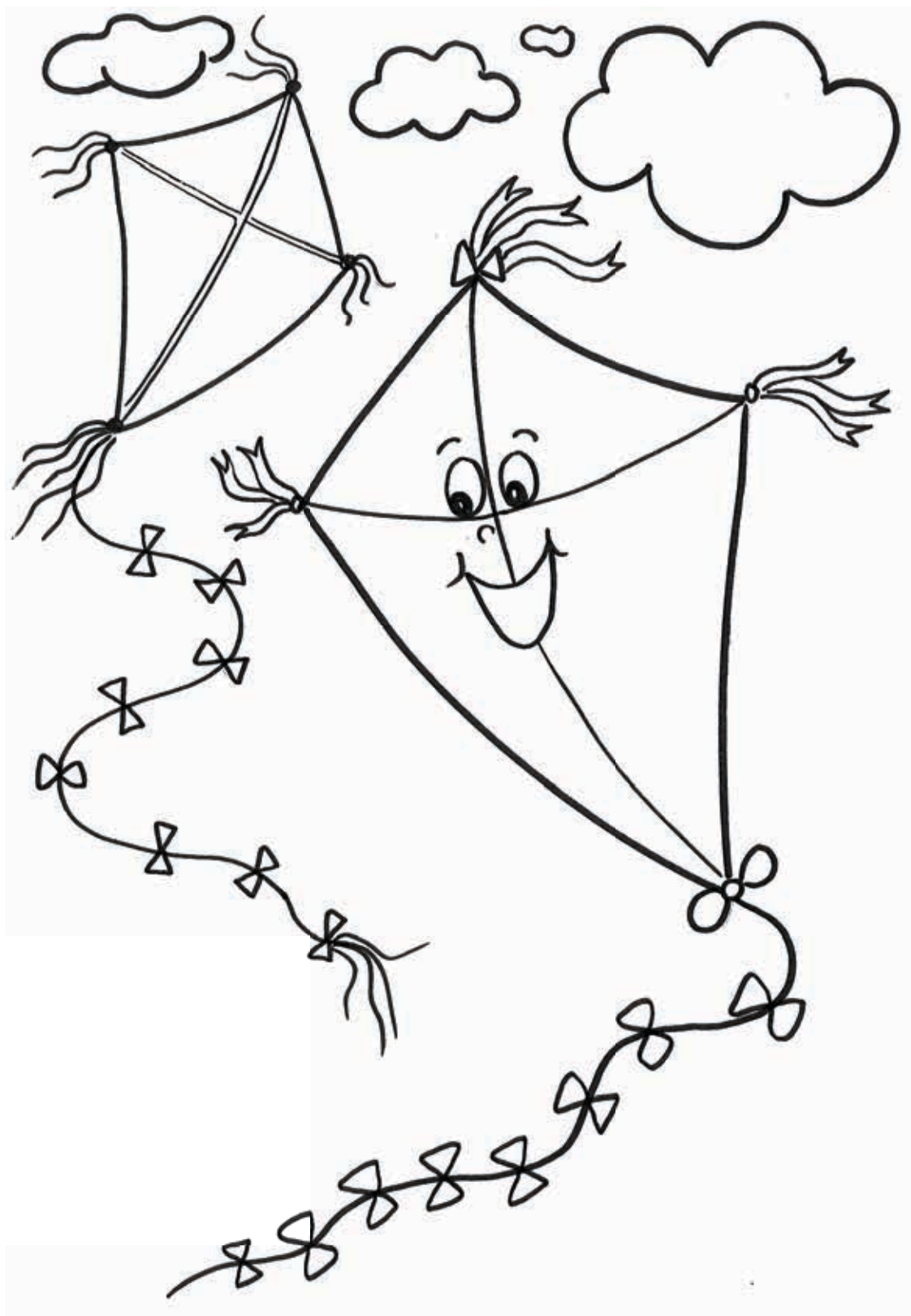
8. Podstawowe informacje realioznawcze:

W wielu niemieckich przedszkolach i szkołach podstawowych organizuje się we wrześniu (najczęściej w sobotę) święto latawca. Dzieci wraz z rodzicami spotykają się w swoim przedszkolu. Wszyscy wspólnie robią latawce, by dzieci mogły je od razu wypróbować. Rodzice przynoszą przekąski, ciasta i napoje. Ostatnio bardzo popularne jest spotkanie się w sobotnie popołudnie nie w przedszkolu, a na wybranej łące. Wszyscy przynoszą samodzielnie zrobione lub kupione latawce. Najważniejsze tego dnia jest wspólne spędzanie czasu, puszczenie latawców i piknik, czasami połączony z pieczeniem kiełbasek na ognisku. Niektórzy samodzielnie przygotowują ciasto na kiju, tzw. *Knüppelkuchen*. Zdjęcia i przepisy są dostępne w Internecie.

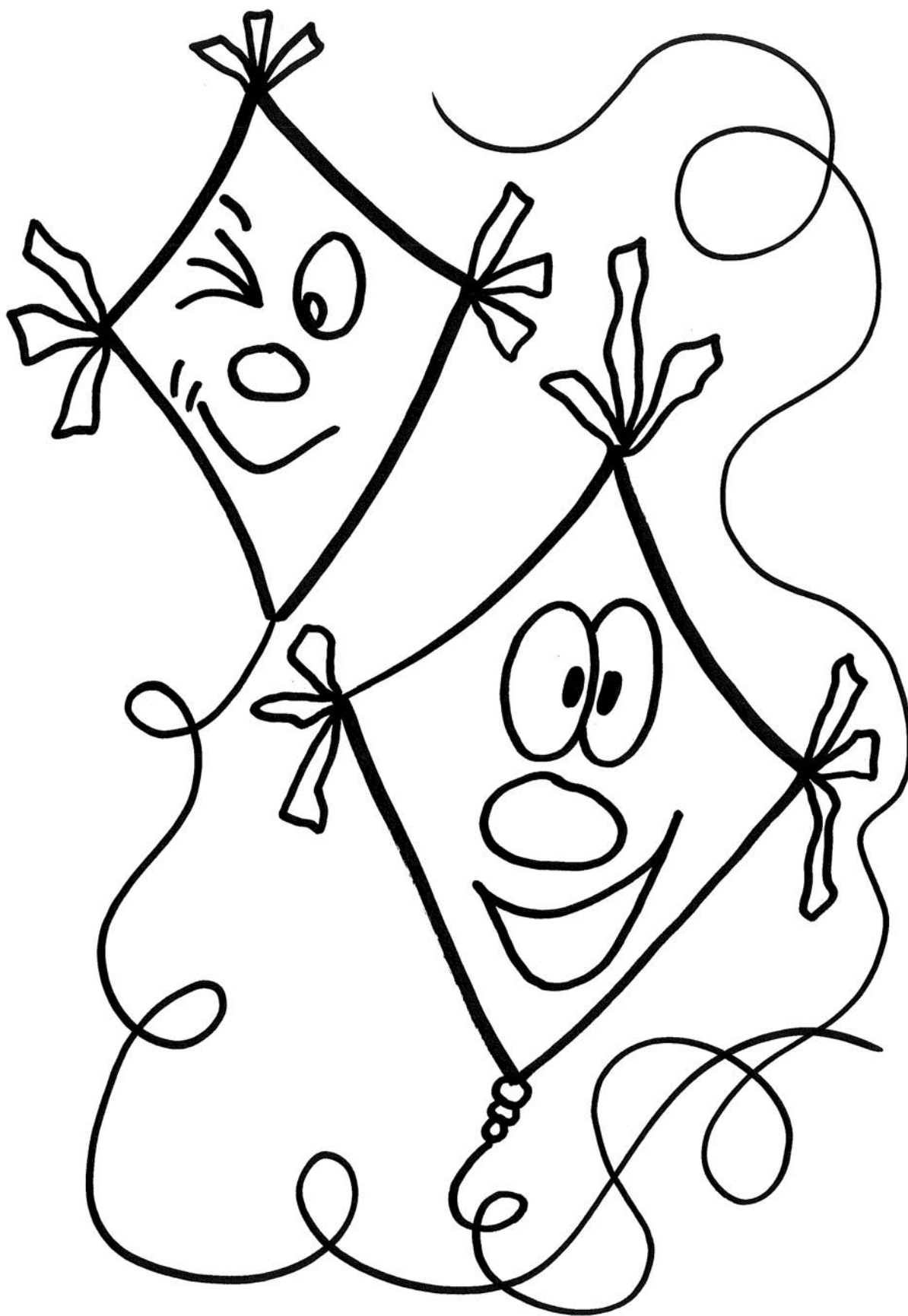
9. Załączniki:

- Kolorowanki z latawcem (rysunek 1: Beata Sobiesiak, rysunek 2: Małgorzata Bartecka).

MEIN DRACHEN

Rysunek 1

Martinstag – Dzień Świętego Marcina

19

Autorka: Lidia Wójcik

1. Cele:

- Dzieci poznają tradycję obchodów dnia świętego Marcina w kraju sąsiada.
- Dzieci słuchają piosenki „Laterne, Laterne”.
- Dzieci wykonują lampiony.

2. Grupa docelowa: Dzieci w wieku 4 – 6 lat.

3. Czas trwania: Dzień projektowy.

4. Słownictwo:

- Słownictwo pochodzące z piosenki: *Sankt Martin* (święty Marcin), *die Laterne* (latarnia, latarenka), *die Sonne* (słońce), *der Mond* (księżyc), *die Sterne* (gwiazdy), *das Licht* (światło).

5. Materiały dydaktyczne:

- Piosenka „Laterne, Laterne”.
- Laptop, tablica interaktywna.
- Kotyliony z obrazkami: słońce, gwiazdy, księżyc, lampiony.
- Papier, bibuła, nożyczki, klej, wstążki, sztuczne lampki.
- Obrazek przedstawiający świętego Marcina.

6. Przebieg:

- Nauczyciel(ka) wita dzieci i mówi, że poznają dziś tradycję obchodów dnia świętego Marcina w kraju sąsiada.
- Nauczyciel(ka) wprowadza dzieci w temat opowiadając o obchodach dnia świętego Marcina w Niemczech oraz opowiada dzieciom legendę o świętym Marcinie (np. <http://www.bajkowyzakatek.eu/2011/11/legendy-swiata-legendy-o-swietych.html>).
- Nauczyciel(ka) prosi, aby dzieci posłuchały piosenki „*Laterne, Laterne*” i jednocześnie obejrzały do niej animację (https://www.youtube.com/watch?v=6cV1o_JlgWY). Po wysłuchaniu piosenki dzieci wypowiadają się na jej temat.
- Nauczyciel(ka) tłumaczy dzieciom treść piosenki. Pokazuje kotyliony w kształcie słońca, księżyca i gwiazdek, jednocześnie wypowiada te słowa w języku niemieckim: *Sonne, Mond, Sterne*, zachęcając dzieci do powtarzania.
- Zabawa muzyczno-ruchowa przy piosence „*Laterne, Laterne*”. Nauczyciel(ka) rozdaje dzieciom kotyliony i prosi dzieci, by podczas ponownego słuchania piosenki reagowały na słowa, które w niej usłyszą, wstając. I tak, gdy usłyszą słowo *Sonne* – wstają dzieci, które mają kotylion ze słoneczkiem, gdy usłyszą słowo *Mond* – wstają dzieci, które otrzymały kotylion z księżycem, gdy usłyszą słowo *Sterne* – wstają dzieci, które mają kotylion z gwiazdkami.
- Praca plastyczno-techniczna dzieci przy stolikach – wykonywanie lampionów. Nauczyciel(ka) objaśnia dzieciom, że będą wykonywać małe lampiony, tzw. latarenki z papieru i bibuły. Są one symbolem święta św. Marcina, o którym dowiedziały się dziś z piosenki. W trakcie pracy dzieci słuchają piosenki.
- Kiedy lampiony są gotowe, dzieci maszerują z nimi dookoła sali, a w tle słyszą piosenkę „*Laterne, Laterne*”.

7. Tekst piosenki:

„Laterne, Laterne“

Laterne, Laterne,
Sonne, Mond und Sterne.
Brenne auf, mein Licht,
brenne auf, mein Licht,
aber nur meine liebe Laterne nicht.

Laterne, Laterne, Sonne,
Mond und Sterne.
Sperrt ihn ein den Wind,
sperrt ihn ein den Wind,
er soll warten bis wir alle zu Hause sind.

Laterne, Laterne,
Sonne, Mond und Sterne.
Bleibe hell mein Licht,
bleibe hell mein Licht,
denn sonst strahlt meine liebe Laterne nicht.

„Latarenka, latarenka“

Latarenka, latarenka,
Słońce, Księżyc i gwiazdy.
Zapłoń, moje światelko,
zapłoń, moje światelko,
Ale moja latarenka niech nie płonie.

Latarenka, latarenka,
Słońce, Księżyc i gwiazdy.
Uciszcie wiatr,
uciszcie wiatr,
niech poczeka, aż wszyscy będziemy już w domu.

Latarenka, latarenka,
Słońce, Księżyc i gwiazdy.
Płoń jasno, moje światelko,
płoń jasno, moje światelko,
bo inaczej moja latarenka nie będzie świecić.

Piosenka pochodzi z XIX wieku.

Dostępna jest online np. na: https://www.youtube.com/watch?v=6cV1o_Jl

8. Podstawowe informacje realizacyjne:

Niemieckie dzieci szkolne i przedszkolne z utęsknieniem oczekują dnia świętego Marcina, który obchodzi się w Niemczech 11 listopada. Dzień świętego Marcina stanowi zapowiedź zbliżających się świąt Bożego Narodzenia, wprowadza nastrój tajemnicy i wiary w czynienie dobra. Uroczysta atmosfera wiąże się z postacią świętego Marcina z Tours. Na jego cześć w tym dniu w wielu domach podaje się na obiad pieczoną gęś. Uczniowie w szkołach oraz młodsze dzieci w przedszkolach przygotowują specjalne latarenki i lampiony. W wigilię 11 listopada urządzany jest o zmroku na ulicach miast i miasteczek pochód, w którym każde dziecko niesie swoją latarenkę, na czele zaś, jeśli tylko to możliwe, jedzie konno osoba przebrana za świętego Marcina.

9. Wskazówka:

- Wiele materiałów dydaktycznych na ten temat znajduje się na stronie:
http://www.kidsweb.de/schule/kidsweb_spezial/sankt_martin/sankt_martin_spezial.html.

Sankt Martin – Święty Marcin

20

Autorka: Anna Stalica

1. Cele:

- Dzieci znają zwyczaje związane z obchodami dnia św. Marcina w kraju sąsiada.
- Dzieci słuchają piosenki „Sankt Martin”.
- Dzieci znają legendę o świętym Marcinie.

2. Grupa docelowa: Dzieci w wieku 5 – 6 lat.

3. Czas trwania: 1 – 2 godziny.

4. Słownictwo:

- *Sankt Martin* (Święty Marcin).

5. Materiały dydaktyczne:

- Obrazki: kolorowanka przedstawiająca świętego Marcina.
- Fotografie rogali świętomarcińskich lub prawdziwe rogale.
- Legenda o życiu świętego Marcina.
- Piosenka „Sankt Martin”.

6. Przebieg:

- Nauczyciel(ka) przynosi rogale świętomarcińskie lub pokazuje fotografie i pyta dzieci, czy wiedzą, dlaczego i na czym polega wypiekanie ich tylko w listopadzie. Następnie dzieli dzieci na 3 grupy, rozdaje im puzzle przedstawiające świętego Marcina, a zadaniem dzieci jest ułożenie ich w całość. Nauczyciel(ka) pyta dzieci, czy wiedzą, kogo przedstawia obrazek.
- Nauczyciel(ka) proponuje dzieciom obejrzenie animacji z piosenką „Sankt Martin” (<https://www.youtube.com/watch?v=HrFwtGQyjfM&t=47s>), następnie rozmawia z dziećmi o ich przypuszczeniach na temat przedstawionej historii.
- Nauczyciel(ka) opowiada dzieciom legendę o św. Marcinie.
- Dzieci oglądają animację ponownie, nauczyciel(ka) tłumaczy treść piosenki.
- Dzieci otrzymują kolorowankę przedstawiającą świętego Marcina. W trakcie pracy słuchają piosenki „St. Martin”.

7. Podstawowe informacje realizacyjne:

Dzień Świętego Marcina (Martinstag) obchodzony jest 11 listopada. W Niemczech nie jest to dzień wolny od pracy, ponieważ jest to święto typowo kościelne. Dzień Świętego Marcina to przede wszystkim święto dla małych dzieci i ich rodziców. Na kilka dni przed 11 listopada przedszkolaki przygotowują w domach lub przedszkolach latarenki na pochody z lampionami, które prowadzone są zazwyczaj przez świętego Marcina w stroju rzymskiego legionisty. W różnych miastach pochody odbywają się w wigilię *Martinstag* lub w sam Dzień Świętego Marcina, zazwyczaj wieczorem. Podczas przemarszu dzieci śpiewają „Ich geh mit meiner Laterne” czy „Sankt Martin”. W Dzień Świętego Marcina palone są również ogniska.

8. Tekst:

„Sankt Martin”

Sankt Martin, Sankt Martin,
Sankt Martin ritt durch Schnee und Wind,
sein Ross, das trug ihn fort geschwind.
Sankt Martin ritt mit leichtem Mut:
sein Mantel deckt ihn warm und gut.

Im Schnee saß, im Schnee saß,
im Schnee da saß ein armer Mann,
hatt' Kleider nicht, hatt' Lumpen an.
„O helf mir doch in meiner Not,
sonst ist der bitt're Frost mein Tod!“

Sankt Martin, Sankt Martin,
Sankt Martin zieht die Zügel an,
sein Ross steht still beim armen Mann.
Sankt Martin mit dem Schwerte
teilt' den warmen Mantel unverweilt.

Sankt Martin, Sankt Martin,
Sankt Martin gibt den Halben still.
Der Bettler rasch ihm danken will.
Sankt Martin aber ritt in Eil'
hinweg mit seinem Mantelteil.

„Święty Marcin”

Święty Marcin, święty Marcin,
święty Marcin jechał konno przez śnieg i wiatr,
jego rumak niósł go szybko.
Święty Marcin jechał, będąc dobrej myśli:
jego ciepły płaszcz dobrze go chroni.

W śniegu siedział, w śniegu siedział,
w śniegu siedział biedak,
nie miał ubrań, tylko łachmany.
„O pomóż mi w biedzie,
inaczej tęgi mróz mnie zabije!“

Święty Marcin, święty Marcin,
święty Marcin ściąga cugle,
Jego rumak stoi spokojnie przy biedaku.
Święty Marcin bez zwłoki mieczem
dzieli ciepły płaszcz na pół.

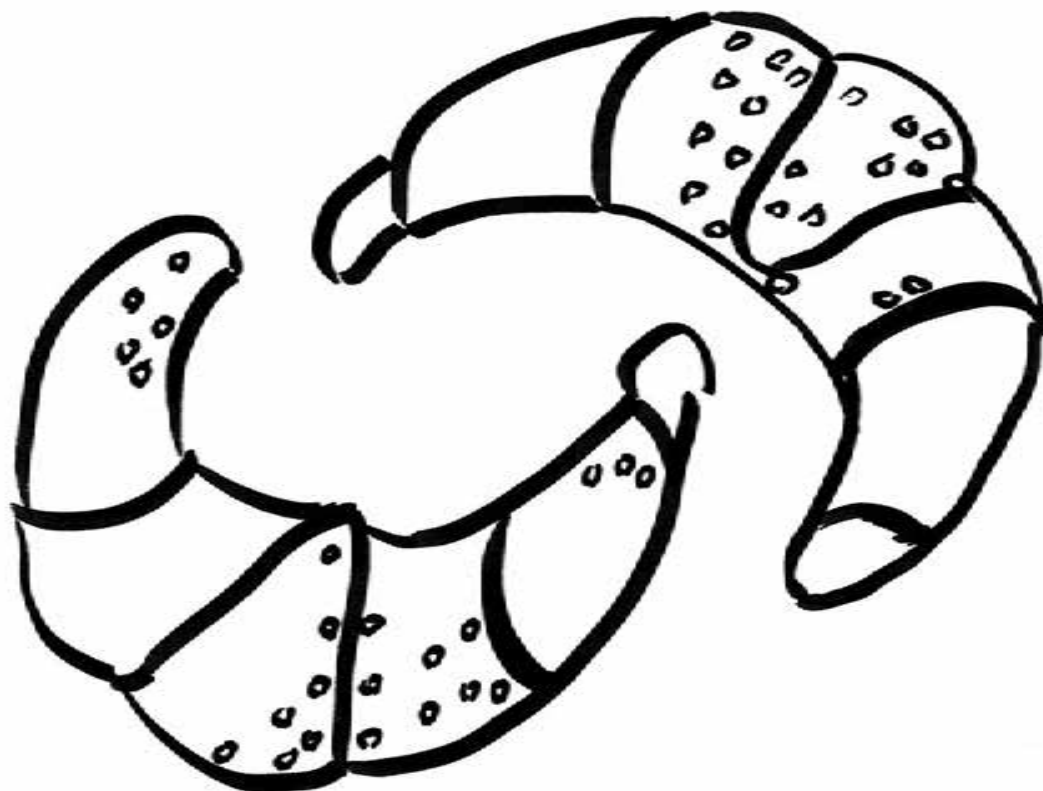
Święty Marcin, święty Marcin,
święty Marcin oddaje połowę płaszczu.
Żebrak chce mu zaraz dziękować,
ale święty Marcin pospiesznie odjeżdża
ze swoją połówką płaszczu.

9. Wskazówka:

- Wiele materiałów dydaktycznych na ten temat znajduje się na stronie:
http://www.kidsweb.de/schule/kidsweb_spezial/sankt_martin/sankt_martin_spezial.html.

10. Załączniki:

- Kolorowanka „Rogale świętomarcińskie” (rys. Beata Sobiesiak).

Adventskalender – Kalendarz adwentowy

21

Autorka: Aneta Taranek

1. Cele:

- Dzieci znają tradycję kalendarza adwentowego.
- Dzieci słuchają piosenki „24 kleine Türchen”.
- Dzieci wykonują kalendarz adwentowy.

2. Grupa docelowa: Dzieci w wieku 5 lat.

3. Czas trwania: 1 – 2 godziny.

4. Słownictwo:

- 24 kleine Türchen (24 małe drzwiczki).
- Liczebniki główne: 1 – 10.

5. Materiały dydaktyczne:

- Obrazki przedstawiające kalendarz adwentowy.
- Piosenka „24 kleine Türchen”.
- Materiały do pracy plastycznej: rolki po papierze toaletowym, klej i pistolet do klejenia na gorąco, papiery kolorowe, inne małe przedmioty do dekoracji kalendarza (wstążki, kolorowe cekiny, naklejki z liczbami od 1 do 24).

6. Przebieg:

- Nauczyciel(ka) pyta dzieci, czy wiedzą, co to jest adwent. Wspólne definiowanie pojęcia. Nauczyciel(ka) pokazuje dzieciom obrazek z kalendarzem adwentowym i pyta dzieci, czy wiedzą, co przedstawi.
- Nauczyciel(ka) mówi dzieciom, że „Maus” przyniósł dziś ze sobą niemiecką piosenkę. Nauczyciel(ka) odtwarza piosenkę (lub animację dostępną na https://www.youtube.com/watch?v=QXp_jHu4e7w), po czym wyjaśnia dzieciom ogólny sens piosenki. „Maus” pragnie nauczyć dzieci frazy „24 kleine Türchen”. Dzieci powtarzają za myszką. Następnie słuchają piosenki ponownie, nauczyciel(ka) zachęca dzieci do śpiewania frazy „24 kleine Türchen”.
- Dzieci siedzą w kole. Nauczyciel(ka) ma przed sobą rolki po papierze toaletowym, zachęca dzieci do zabawy w przeliczanie. Zaczyna „Maus”, nauczyciel(ka) powtarza. Próbuje chętnie dzieci.
- Praca plastyczna: Wykonanie kalendarza adwentowego. Dzieci ozdabiają papierami kolorowymi rolki po papierze toaletowym i nakleją na każdą rolkę naklejkę z numerem (od 1 do 24). Przy pomocy nauczyciela / nauczycielki skleją ozdorbione rolki ze sobą za pomocą kleju na gorąco, tworząc kalendarz adwentowy na przykład w kształcie choinki. Kalendarz zostaje wyeksponowany w sali lub na korytarzu przedszkolnym.
- Rozmowa podsumowująca: Kalendarz adwentowy pomaga przygotować się na przyjście Bożego Narodzenia. Popularne są kalendarze z czekoladkami. Starsze dzieci, które same przygotowują kalendarz, chowają do niej nie tylko słodkości. Czasem są to małe upominki, a często zadania – dobre uczynki, by przygotować się na zbliżające się święta. Nauczyciel(ka) wraz z dziećmi sporządza listę 24 zadań (do wykonania w przedszkolu i w domu).

7. Tekst piosenki:

„24 kleine Türchen“

Refrain:
24 kleine Türchen,
jeden Tag mach ich eins auf.
24 kleine Türchen,
da freu ich mich schon abends drauf.
24 kleine Türchen,
überall steckt etwas drin.
Kann ich eines nicht entdecken,
schaue ich genauer hin.

Ich wünsch mir 'nen Adventskalender,
der hängt bei mir dann im Dezember
neben meinem Kleiderschrank,
direkt an meiner Zimmerwand.

Refrain

Jeden Morgen lauf ich wieder
schnell zu dem Kalender rüber.
Das letzte Türchen ist bald dran.
Ich freu mich auf den Weihnachtsmann.

„24 małe drzwiczki“

Refren:
24 małe drzwiczki,
każdego dnia otwieram jedne.
24 małe drzwiczki,
już wieczorem się na to cieszę.
24 małe drzwiczki,
w każdych jest coś ukryte.
Jeśli nie mogę odkryć którychś drzwiczek,
przyglądam się dokładniej
(w domyśle: kalendarzowi).

Chciał(a)bym kalendarz adwentowy,
który będzie wisieć u mnie w grudniu
obok mojej szafy na ubrania,
na ścianie mojego pokoju.

Refren

Każdego ranka biegnę znów
szybko do kalendarza.
Wkrótce przyjdzie kolej
na ostatnie drzwiczki.
Cieszę się na przyjście Mikołaja.

Animacja z piosenką dostępna jest na: https://www.youtube.com/watch?v=QXp_jHu4e7w

8. Podstawowe informacje realioznawcze:

W Niemczech, tak jak w Polsce, ozdabia się choinki oraz kominki, parapety czy drzwi świeżymi gałązkami drzew iglastych oraz światełkami. Najpopularniejszymi ozdobami są jednak wieniec oraz kalendarz adwentowy, które wprowadzają w nastrój radosnego oczekiwania na Boże Narodzenie. Są to ozdoby, które przygotowuje się także z dziećmi w szkołach i przedszkolach.

9. Załączniki:

- Przykładowy kalendarz adwentowy, wykonany z tekturowych rolek. Źródło: <https://bastelbeispiele.com/tutorials/weihnachten/>.

10. Wskazówka:

- Wiele inspiracji można znaleźć, wpisując w wyszukiwarkę internetową frazę „Adventskalender aus Papprollen”.

Adventskranz – Wieniec adwentowy

22

Autorka: Aleksandra Fila

1. Cele:

- Dzieci znają tradycję związaną z wieńcem adwentowym.
- Dzieci znają i rozumieją pojęcia: Advent, Weihnacht.
- Dzieci rozumieją ogólnie treść piosenki „Am ersten Advent, wenn die erste Kerze brennt”.
- Dzieci rozumieją liczebniki główne 1 – 4.
- Dzieci rozumieją przymiotniki oznaczające kolory.

2. Grupa docelowa: Dzieci w wieku 6 lat.

3. Czas trwania: Dzień projektowy.

4. Słownictwo:

- Liczebniki główne: *eins, zwei, drei, vier*.
- Przymiotniki oznaczające kolory: *rot, grün, violett*.

5. Materiały dydaktyczne:

- Sylweta przyjaciółki dzieci „Maus”.
- Emblematy z kolorami (czerwony, zielony, fioletowy) podpisane w języku niemieckim.
- Zdjęcia przedstawiające wieniec adwentowy w tradycyjnych kolorach (czerwony, zielony, fioletowy) lub/oraz wieniec pokazowy wykonany przez nauczyciela/nauczycielkę.
- Materiały do pracy plastycznej: styropianowe okręgi, zielone bibuły, czerwone świece (tealights), fioletowe wstążki, klej, ozdobne gałązki, szyszki, bombki.
- Piosenka „Am ersten Advent, wenn die erste Kerze brennt”.

6. Przebieg

- Nauczyciel(ka) wraz z przyjaciółką „Maus” proponuje wysłuchanie niemieckiej piosenki o adwencie (dzieci mogą także obejrzeć animację dostępną na <https://www.youtube.com/watch?v=94QYWxKc0KM>). Nauczyciel(ka) pyta dzieci, czy wiedzą, co to jest adwent. Wspólne definiowanie pojęcia.
- Nauczyciel(ka) prezentuje dzieciom ilustracje wieńca adwentowego. Następnie pokazuje dzieciom wykonany przez siebie wieniec. Prosi dzieci, aby wspólnie z „Maus” w języku niemieckim policzyły, ile jest świeczek: *eins, zwei, drei, vier*. Nauczyciel(ka) wyjaśnia dzieciom znaczenie czterech świeczek na wieńcu, opowiada dzieciom o kolorach wieńca i ich znaczeniu. Zielony oznacza nadzieję, czerwony – miłość, fioletowy – chęć przemiany.
- Zabawa ruchowa „Kolory”. Nauczyciel(ka) rozkłada na dywanie emblematy w 3 kolorach (czerwony, zielony, fioletowy). Dzieci losowo wybierają po jednym emblemacie. Nauczyciel(ka) wyjaśnia zasady zabawy, zapoznaje z sygnałem barwnym i dźwiękowym. Dzieci biegną po całej sali w rytm dowolnej rytmicznej melodii.
Na przerwę w muzyce dzieci ustawiają się obok kolorowych obręczy, odpowiednich do swojego emblematu. Zabawa powtarza się kilkakrotnie.
- Zaproszenie dzieci do stolików. Dzieci łączą się w zespoły według wylosowanych kolorów. Nauczyciel(ka) rozdaje dzieciom potrzebne materiały do wykonania wieńca adwentowego. Dzieci zaczynają pracę od owinięcia okręgu styropianowego zieloną bibułą. W trakcie pracy słuchają piosenki „Am ersten Advent, wenn die erste Kerze brennt”.
- Zaprezentowanie wykonanych wieńców na wystawie.

7. Tekst piosenki:

Am ersten Advent,
wenn die erste Kerze brennt,
beginnt für uns die Zeit,
auf die sich jeder freut.
Wunderschöne Weihnacht,
wunderschöne Weihnacht,
wunderschöne Weihnachtszeit.

Am zweiten Advent,
wenn die zweite Kerze brennt,
sind wir mittendrin,
es ist nicht mehr lange hin.
Wunderschöne Weihnacht,
wunderschöne Weihnacht,
wunderschöne Weihnachtszeit.

Am dritten Advent,
wenn die dritte Kerze brennt,
ist die Freude groß, denn das Fest,
das geht bald los.
Wunderschöne Weihnacht,
wunderschöne Weihnacht,
wunderschöne Weihnachtszeit.

Am vierten Advent,
wenn die vierte Kerze brennt,
steht das Christkind vor der Tür
und es freuen sich alle hier.
Wunderschöne Weihnacht,
wunderschöne Weihnacht,
wunderschöne Weihnachtszeit.

Oh, wunderschöne Weihnacht,
wunderschöne Weihnacht,
wunderschöne Weihnachtszeit.

W pierwszą niedzielę adwentu,
kiedy płonie pierwsza świeczka,
rozpoczyna się dla nas pora,
na którą każdy się cieszy.
Przepiękne Boże Narodzenie,
przepiękne Boże Narodzenie,
przepiękne Boże Narodzenie.

W drugą niedzielę adwentu,
kiedy płonie druga świeczka,
jesteśmy już w połowie (adwentu),
to już nie potrwa długo.
Przepiękne Boże Narodzenie,
przepiękne Boże Narodzenie,
przepiękne Boże Narodzenie.

W trzecią niedzielę adwentu,
kiedy płonie trzecia świeczka,
radość jest duża, ponieważ święta
wkrótce się rozpoczną.
Przepiękne Boże Narodzenie,
przepiękne Boże Narodzenie,
przepiękne Boże Narodzenie.

W czwartą niedzielę adwentu,
kiedy płonie czwarta świeczka,
Dzieciątko Jezus stoi u drzwi,
i wszyscy się cieszą.
Przepiękne Boże Narodzenie,
przepiękne Boże Narodzenie,
przepiękne Boże Narodzenie.

Przepiękne Boże Narodzenie,
przepiękne Boże Narodzenie,
przepiękne Boże Narodzenie.

Piosenka dostępna online na: <https://www.youtube.com/watch?v=94QYWxKc0KM>

8. Podstawowe informacje realizacyjne:

Polskie tradycje bożonarodzeniowe podobne są do tradycji naszych niemieckich sąsiadów. Zarówno wieniec adwentowy, jak i kalendarz adwentowy goszczą w naszych domach podczas świąt Bożego Narodzenia. Pomysłodawcą wieńca adwentowego był teolog ewangelicki i pionier pracy społecznej Johann Wichern (1808 – 81) z północnych Niemiec.

Pierwszy wieniec adwentowy Wichern przygotował w 1839 r. w pomieszczeniach podległej mu stacji pomocy społecznej w Hamburgu. Pragnąc umilić dzieciom czas oczekiwania na święta Bożego Narodzenia, pastor zbudował kwadrat wielkości koła od wozu i umieścił w nim świece – po jednej na każdy dzień adwentu. Liczba i wielkość świec zmieniała się zależnie od zmieniającej się ilości dni adwentu w roku. Cztery niedziele adwentu wyznaczały cztery większe świece, a między nimi znajdowało się od 18 do 24 małych czerwonych świeczek oznaczających dni robocze do 24 grudnia – Wigilii Bożego Narodzenia włącznie. Idea ewangelickiego teologa miała też na celu to, aby w czasie zimy i adwentu, kiedy wcześniej zapada zmrok, tzw. nabożeństwa przy świecach wносиły trochę ciepłego światła w życie jego podopiecznych. Zapoczątkowana w północnych Niemczech idea wieńca adwentowego znajdowała coraz więcej zwolenników i szybko wyszła poza mury kościoła ewangelickiego.

Dziś można ten zwyczaj spotkać w wielu domach, kościołach i na ulicach miast, przy czym wieńce te są obecnie zdobne jedynie w cztery świece symbolizujące cztery niedziele adwentu.

Nikolaus – Święty Mikołaj

23

Autorka: Adriana Ataryk

1. Cele:

- Dzieci znają zwyczaj obchodzenia Mikołajek w Polsce i w Niemczech.
- Dzieci rozumieją treść piosenki „Lasst uns froh und munter sein“ i potrafią zaśpiewać refren.
- Dzieci powtarzają znane przymiotniki oznaczające kolory.

2. Grupa docelowa: Dzieci w wieku 5 – 6 lat.

3. Czas trwania: 2 godziny.

4. Słownictwo:

- *Der Nikolaus* (Mikołaj), *der Nikolaustag* (Mikołajki).
- Refren piosenki „Lasst uns froh und munter sein“.
- Przymiotniki oznaczające kolory podstawowe: *gelb, blau, rot, grün, schwarz*.

5. Materiały dydaktyczne:

- Obrazki: ilustracja Mikołaja, obrazki kolorowych worków na prezenty.
- Odtwarzacz CD, kartki formatu A4, kredki, flamastry, farby, kolorowanki, woda.
- Piosenka „Lasst uns froh und munter sein“.

6. Przebieg:

- Nauczyciel(ka) wita się z dziećmi znanym im wierszykiem:
Guten Morgen – Guten Tag
Hallo – Hallo
Wie geht's – Gut
Fertig – Ja
Und es geht los – Start!
- Nauczyciel(ka) pokazuje dzieciom obrazek, na którym widać buty stojące przed drzwiami. Ktoś wkłada do butów prezent. Nauczyciel(ka) pyta dzieci o ich przypuszczenia – kto daje ten prezent i z jakiej okazji.
- Dzieci oglądają animację z piosenką „Lasst uns froh und munter sein” (<https://www.youtube.com/watch?v=OkvXugij3U>; uwaga: w animacji piosenka nie jest śpiewana w pełnej wersji). Nauczyciel(ka) rozmawia z dziećmi o treści piosenki. Jeśli dzieci nie zwróciły uwagi, gdzie Mikołaj kładzie prezenty, animacja odtwarzana jest ponownie. Zadaniem dzieci jest zapamiętanie, jakie prezenty Mikołaj położył na talerzu (czekoladowy Mikołaj, mandarynki, jabłka, ciasteczka, orzechy).
- Nauczyciel(ka) tłumaczy dzieciom treść piosenki. Następnie opowiada dzieciom o zwyczaju obchodzenia Mikołajek w Niemczech.
- Nauczyciel(ka) proponuje dzieciom ponowne wysłuchanie piosenki i wspólne śpiewanie refrenu. Najpierw nauczyciel(ka) wypowiada, a potem śpiewa słowa „Lustig, lustig, tralalalala! Bald ist Nik'lausabend da” i prosi dzieci o powtórzenie. Następnie odtwarza całą piosenkę, zachęcając dzieci do śpiewania refrenu.
- Nauczyciel(ka) proponuje dzieciom opowieść ruchową. Dzieci ilustrują ruchem czynności wykonywane przez Mikołaja:
 - Mikołaj idzie po głębokim śniegu (dzieci wysoko podnoszą kolana),
 - otrzepuje buty ze śniegu (dzieci tupią),
 - rozciera zmarznięte ręce, aby je rozgrzać,
 - bierze na plecy ciężki worek z prezentami,
 - wsiada do sań i wyrusza w podróż do wszystkich grzecznych dzieci.
- Nauczyciel(ka) prosi dzieci, aby narysowały to, co chciałyby dostać od Mikołaja.
- Nauczyciel(ka) prezentuje 5 ilustracji przedstawiających worki na prezenty św. Mikołaja w kolo-

rach: żółtym, niebieskim, czerwonym, zielonym, czarnym. Pyta dzieci o nazwy kolorów w języku niemieckim, które poznały na wcześniejszych zajęciach: *gelb, blau, rot, grün, schwarz*.

- Nauczyciel(ka) zaprasza wszystkich do wspólnej zabawy. W różnych miejscach sali przedszkolnej umieszcza ilustracje kolorowych worków na prezenty, odtwarza piosenkę „Lasst uns froh und munter sein“ i prosi dzieci, aby tańczyły, spacerowały po sali i śpiewały. Gdy muzyka ucichnie, nauczyciel(ka) za pomocą kredki pokazuje kolor, a zadaniem dzieci jest powiedzieć w języku niemieckim odpowiedni przymiotnik i jak najszybciej odnaleźć worek w owym kolorze. Zabawę powtarza się kilka razy.
- Każde dziecko otrzymuje kolorowanekę. Dzieci za pomocą swoich palców i farb stemplują rysunek. Na zakończenie następuje prezentacja prac dzieci.

7. Tekst piosenki:

„Lasst uns froh und munter sein“

Lasst uns froh und munter sein
und uns recht von Herzen freu'n!

Lustig, lustig, tralalalala!

Bald ist Nik'lausabend da,

bald ist Nik'lausabend da!

Bald ist unsere Schule aus,
dann zieh'n wir vergnügt nach Haus.

Lustig, lustig, ...

Dann stell' ich den Teller auf,
Nik'laus legt gewiss was drauf.

Lustig, lustig, ...

Steht der Teller auf dem Tisch,
sing' ich nochmals froh und frisch:

Lustig, lustig, ...

Wenn ich schlaf', dann träume ich,
jetzt bringt Nik'laus was für mich.

Lustig, lustig, ...

Wenn ich aufgestanden bin,
lauf' ich schnell zum Teller hin.

Lustig, lustig, ...

Nik'laus ist ein guter Mann,
dem man nicht genug danken kann.

Lustig, lustig, ...

„Cieszymy się i radujmy“

Cieszymy się i radujmy
z całego serca!

Radośnie, radośnie, tralalalala!

Wkrótce nadejdzie wieczór mikołajkowy,

wkrótce nadejdzie wieczór mikołajkowy!

Wkrótce skończy się szkoła,
wrócimy szczęśliwi do domu.

Radośnie, radośnie, ...

Wystawię talerz,
Mikołaj na pewno coś na niego położy.

Radośnie, radośnie, ...

Gdy talerz już stoi na stole,
śpiewam jeszcze raz wesoło i czysto:

Radośnie, radośnie, ...

Kiedy śpię, snię że
Mikołaj właśnie coś dla mnie przynosi

Radośnie, radośnie, ...

Kiedy wstanę,
szybko biegnę do talerza.

Radośnie, radośnie, ...

Mikołaj jest dobry,
nie mogę mu się dziękować

Radośnie, radośnie, ...

8. Podstawowe informacje realizacyjne:

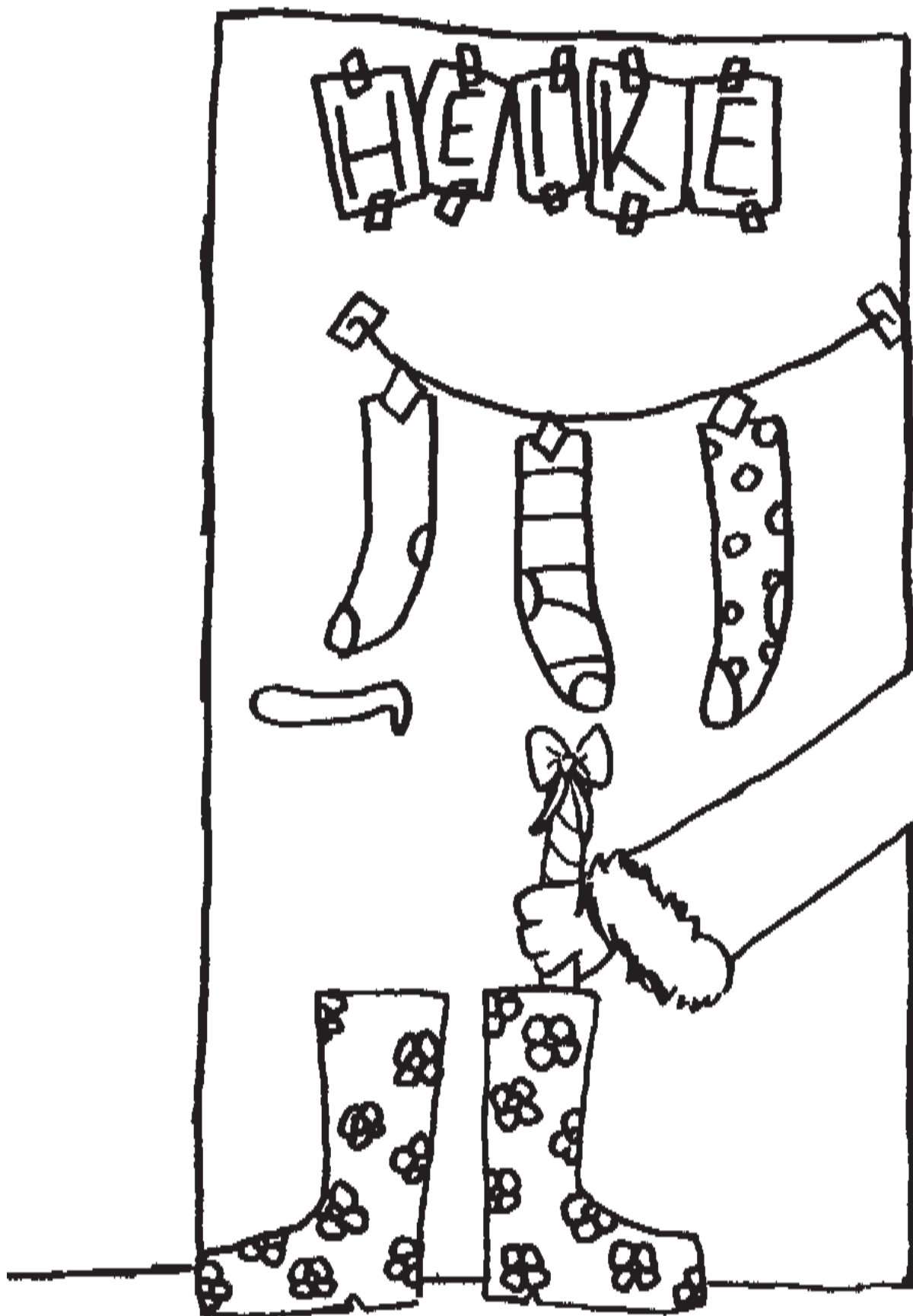
Dzień Świętego Mikołaja obchodzi się w Niemczech, podobnie jak w Polsce, 6 grudnia. Tradycja obdarowywania dzieci prezentami jest bardzo długa i nawiązuje do opowieści o tym, jak św. Mikołaj – biskup z Miry – podarował wdowcowi z trzema córkami złoto na posag. Zrobił to oczywiście w tajemnicy, ponieważ był bardzo skromny.

W Niemczech początkowo wystawiano talerze, na których pojawiały się prezenty. Ponieważ jednak w dawnych czasach biedne rodziny posiadały mało naczyń, zaczęto wkładać prezenty do buczków wystawianych przed drzwi pokoju lub do skarpet zawieszanych na drzwiach. W animacji (<https://www.youtube.com/watch?v=OkvXugij3U>) dziecko wystawia w pierwszej scenie buczek na parapet, a potem talerz.

W Niemczech prezenty mikołajkowe to głównie słodkie, owoce i orzechy.

9. Załączniki:

- Kolorowanka „Kto przyniósł prezent dla Heike?” (rysunek: Hanna Prokop).
- Kolorowanka „Mikołaj” (rysunek: Małgorzata Bartecka).

Nikolaustag – Mikołajki

24

Autorka: Marta Kwiatkowska

1. Cele:

- Dzieci znają zwyczaje mikołajkowe z kraju sąsiada.
- Dzieci słuchają wiersza „Heute kommt St. Nikolaus”.

2. Grupa docelowa: Dzieci w wieku 5 – 6 lat.

3. Czas trwania: 2 godziny.

4. Słownictwo:

- *Nikolaus* (Mikołaj); *Nikolaustag* (Mikołajki).

5. Materiały dydaktyczne:

- Ilustracja przedstawiająca św. Mikołaja.
- Puzzle – but wypełniony prezentami.
- Wiersz „Heute kommt St. Nikolaus”
- Mapa Niemiec i Polski.
- Kolorowanka buta, kredki, kolorowe mazaki, farby.

6. Przebieg:

- Nauczyciel(ka) zadaje dzieciom zagadkę: „Jak się nazywa święty, który rozdaje dzieciom prezenty?”.
- Nauczyciel(ka) pyta dzieci: Kto napisał już list do św. Mikołaja? Jakie chciałyby dostać prezenty od Mikołaja? Czy każdy może dostać prezent od Mikołaja?
- Dzieci wskazują na mapie Polskę i Niemcy. Nauczyciel(ka) pyta, czy Mikołaj rozdaje prezenty także w Niemczech, i czy tam również tak się nazywa.
- Nauczyciel(ka) wiesza napis „Nikolaus” oraz ilustrację Mikołaja na tablicy i zachęca dzieci do głośnego wypowiedzenia imienia.
- Nauczyciel(ka) wyjaśnia dzieciom, że w Polsce obchodzimy 6 grudnia Mikołajki, natomiast w Niemczech to święto nazywa się Nikolaustag.
- Nauczyciel(ka) dzieli dzieci na małe grupy i rozdaje im puzzle do złożenia, które będą podpowiedzią, w jaki sposób dzieci z kraju sąsiada obchodzą Mikołajki. Po rozwiązaniu zagadki nauczyciel(ka) opowiada o tradycji obchodzenia Mikołajek w Niemczech.
- Nauczyciel(ka) wyjaśnia dzieciom, że do niemieckich przedszkoli przychodzi również Mikołaj. Z tej okazji dzieci uczą się wiersza dla niego. Nauczyciel(ka) odtwarza wiersz „Heute kommt St. Nikolaus”. Następnie tłumaczy jego sens i odtwarza go ponownie. W zależności od grupy można podjąć próbę nauczenia dzieci wierszyka na pamięć.
- Dzieci kolorują kolorowanki, z których nauczyciel(ka) przygotowuje wystawę.

7. Tekst:

„Heute kommt St. Nikolaus“

Glöckchen klingt von Haus zu Haus,
heute kommt St. Nikolaus!
Kommt durch Schnee, kommt durch Wind,
kommt zu jedem braven Kind.

„Dzisiaj przychodzi święty Mikołaj“

Dzwoneczek dzwoni od domu do domu,
dzisiaj przychodzi święty Mikołaj!
Idzie przez śnieg, idzie przez wiatr,
przychodzi do każdego grzecznego dziecka.

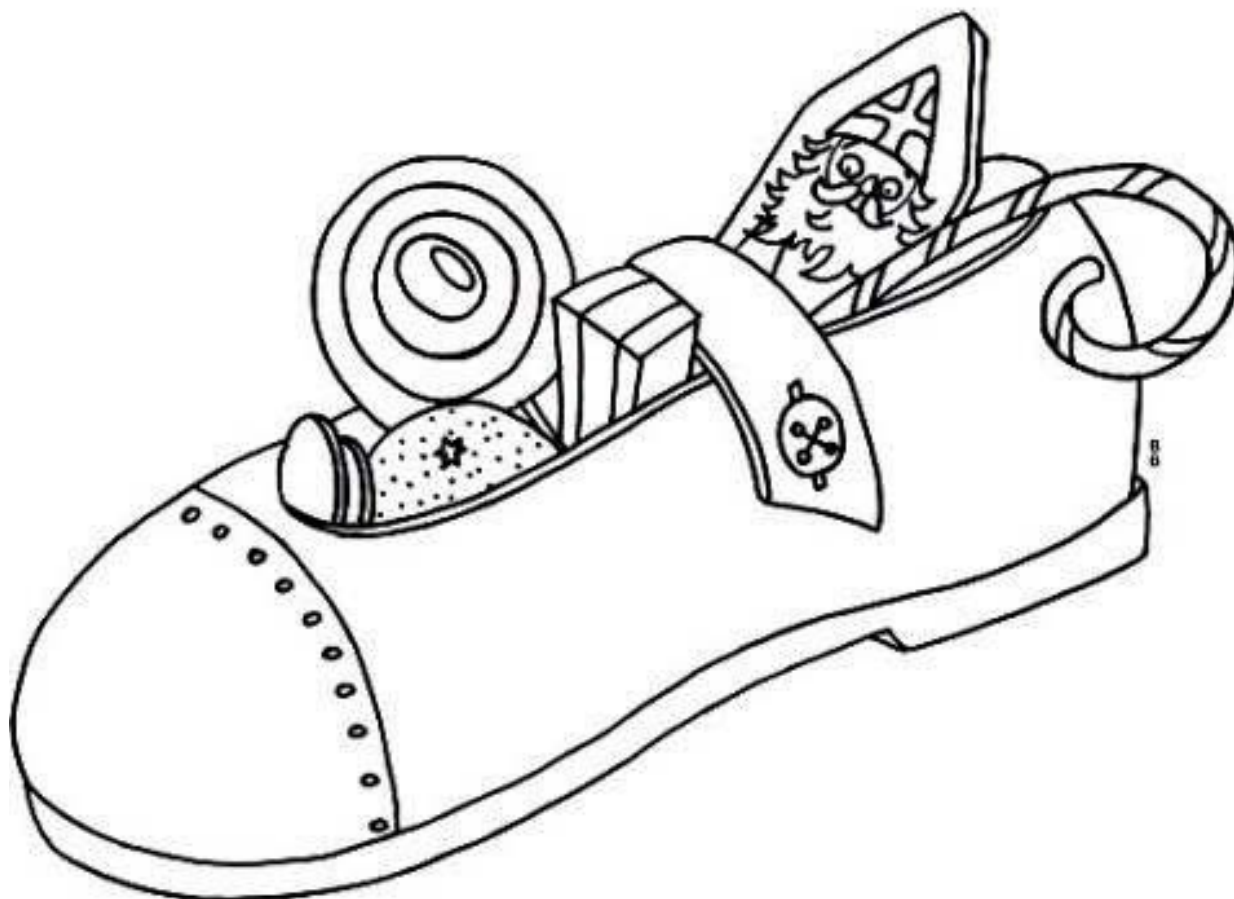
8. Podstawowe informacje realizacyjne:

Nikolaus, czyli św. Mikołaj, to w religii chrześcijańskiej biskup Miry żyjący w 4. wieku w Mirze na terenie dzisiejszej Turcji. Na kartach historii zapisał się jako osoba znana ze swojej hojności i pomocy ubo-

gim. Uwielbiały go dzieci, często dawał im drobne prezenty, a swoim majątkiem dzielił się z biednymi, podrzucając im pieniądze, kiedy spali. Dla uczczenia pamięci św. Mikołaja, w dniu jego śmierci, czyli 6 grudnia, obchodzi się w Niemczech Nikolaustag, a w Polsce Mikołajki. Obchody tego święta w obu krajach wyglądają podobnie. Dzieci w niemieckich rodzinach szykują w nocy z 5 na 6 grudnia swoje buty lub ozdobne skarpety, licząc, że Mikołaj zostawi w nich prezenty. Kiedy już zasną, rodzice wkładają do nich drobne upominki i słodycze. 6 grudnia do żłobków, przedszkoli i szkół przychodzi Nikolaus, w niektórych regionach w towarzystwie swojego pomocnika (Knecht Rupprecht), który według tradycji nosi brązową lub czarną suknię (na wzór sutanny) i szpiczasty kaptur. Jak wygląda sam Nikolaus? Bardziej przypomina biskupa niż pulchnego i rozkosznego Mikołaja, którego widzimy w reklamach telewizyjnych. Nikolaus jest o wiele szczuplejszy, ma płaszcz, laskę pasterską i oczywiście długą brodę.

9. Załączniki:

- Kolorowanka przedstawiająca wypełniony prezentami but.
Źródło: <https://www.schule-und-familie.de/malvorlagen/nikolaus/gefuellter-schuh.html>.
- Kolorowanka przedstawiająca bucik z prezentami.
Źródło: <https://www.schule-und-familie.de/malvorlagen/advent/nikolaustrumpf.html>.
- Kolorowanka z Mikołajem.
Źródło: <https://babyduda.com/weihnachtsbilder-zum-ausmalen-weihnachtsmann-malvorlagen-vorweihnachtszeit/>.

Weihnachtsplätzchen – Bożonarodzeniowe ciasteczka

25

Autorka: Bożena Woś

1. Cele:

- Dzieci słuchają piosenki w języku niemieckim.
- Dzieci poznają słowa oznaczające kształty ciasteczek.
- Dzieci powtarzają przymiotniki oznaczające kolory.
- Dzieci samodzielnie przygotowują ciasteczka.
- Dzieci czerpią radość ze wspólnego pieczenia ciastek.

2. Grupa docelowa: Dzieci w wieku 4,5 – 5 lat.

3. Czas trwania: 2 godziny.

4. Słownictwo:

- Nazwy kształtów ciasteczek: *Tannenbaum* (choinka), *Engel* (anioł), *Schneemann* (bałwan), *Stern* (gwiazda), *Herzchen* (serduszko).
- Przymiotniki oznaczające kolory: *grün*, *weiß*, *rot*, *gelb*, *blau*.

5. Materiały dydaktyczne:

- Puzzle do ułożenia przez dzieci z nazwami i obrazem: *Tannenbaum*, *Engel*, *Schneemann*, *Stern*, *Herzchen*.
- Teledysk z piosenką „Plätzchen backen”: <https://www.youtube.com/watch?v=GJ0qkhD6etA>.
- Produkty do upieczenia ciastek: mąka, cukier, wanilia, masło, jajka, cytryna, skórka z cytryny, sól.

6. Przebieg:

- Dzieci oglądają teledysk z piosenką „Plätzchen backen”, z którego dowiedzą się, czym będą się dziś zajmować.
- Po obejrzeniu filmu nauczyciel(ka) pyta dzieci, czy już wiedzą, co będą dzisiaj robić, jakie są ich ulubione ciasteczka, w jakim języku dzieci śpiewały piosenkę i czy chcą poznać treść piosenki.
- Nauczyciel(ka) opowiada dzieciom, o czym była piosenka i pyta, jakie ciasta piecze się w ich domach w czasie świąt Bożego Narodzenia.
- Burza mózgów: Jakie kształty mogą mieć bożonarodzeniowe ciasteczka?
- Nauczyciel(ka) mówi dzieciom, że po ułożeniu puzzli dowiedzą się, jakie kształty będą mieć ciasteczka.
- Dzieci w zespołach układają puzzle. Po ułożeniu puzzli, wspólnie z nauczycielką odczytują nazwy: TANNENBAUM, ENGEL, SCHNEEMANN, STERN, HERZCHEN.
- Nauczyciel(ka) pyta dzieci, za pomocą jakich gestów można pokazać kształty choinki, gwiazdy, anioła, serduszka i bałwanka. Kolejnym zadaniem dla dzieci jest wskazanie, z jakimi kolorami kojarzą się te kształty (choinka – *grün*, bałwan – *weiß*, serce – *rot*, gwiazdka – *gelb*, anioł – *blau*).
- Zabawa ruchowa: Nauczyciel(ka) układa w różnych miejscach sali koła z kolorowych szarf (zielona, biała, czerwona, żółta, niebieska), dzieci biegają po sali przy dźwiękach piosenki z teledysku. Gdy nauczyciel(ka) zatrzymuje muzykę i mówi nazwę kształtu, dzieci wchodzą do koła w odpowiednim kolorze.
- Po zabawie nauczyciel(ka) wspólnie z dziećmi wykonuje ciasto, dzieci wygniatają po kawałku ciasta i wyciskają ciasteczka w opisanych kształtach.
- Dzieci wspólnie z nauczycielem(ką) układają ciasteczka na blaszce do pieczenia i zanoszą do kuchni, aby upiec ciastka. Przy piosence „Plätzchen backen” porządkują stoliki. Dzieci otrzymują upieczone ciasteczka i posypują je cukrem pudrem. Część zjadają, a resztę pakują, by zanieść je do domu.
- Na koniec zajęć nauczyciel(ka) ponownie pyta dzieci, jakie produkty zostały użyte do upieczenia ciasteczek, jakie kształty miały ciasteczka i czy im smakowały.

7. Tekst piosenki:

„Plätzchen backen“

Auf die Plätzchen fertig, los!

Refrain:

Plätzchen backen wir zur Weihnachtszeit.
Wenn es draußen kalt ist und schneit.
Plätzchen backen wir zur Weihnachtszeit.
Knetet doch schon mal den Teig.

Ich will mit Schokolade – ganz viel Schokolade.
Ich mit Marmelade – ganz viel Marmelade.
Ich will Olympiade – ja, Olympiade.
Geht ja aber gar nicht – schade!
Nehm' ich Punsch mit Limonade.

Refrain

Ich will ganz viel Kokosnuss –
ganz viel Kokosnuss.
Und ich will ganz viel Zuckerguss –
ganz viel Zuckerguss.
Und ich will ganz viel Reißverschluss – ja, mit
Reißverschluss.
Geht ja aber gar nicht – schade!
Nehm' ich Punsch mit Limonade.

Refrain

Ich will viele Zimtsterne – ganz, ganz viele
Zimtsterne.
Und ich mag die Streusel gerne –
die mag ich ganz, ganz gerne.
Und ich will die Papierlaterne.
Ja, die Papierlaterne.
Geht ja aber gar nicht – schade!
Nehme ich Punsch mit Limonade.

Boni Bonito & die Bonbonkäfer

„Pieczenie ciasteczek“

Na miejsca, gotowi, start!*

Refren:

Ciasteczka pieczemy w czas Bożego Narodzenia.
Kiedy na dworze jest zimno i pada śnieg.
Ciasteczka pieczemy w czas Bożego Narodzenia.
Zagniatajcie już ciasto.

Ja chcę z czekoladą – bardzo dużo czekolady!
Ja chcę z dżemem – bardzo dużo dżemu!
Ja chcę olimpiadę – tak, olimpiadę!
To niestety nie jest możliwe – szkoda!
Wezmę poncz z lemoniadą.

Refren

Ja chcę dużo wiórków kokosowych – bardzo
dużo wiórków (dosłownie: dużo orzechów koko-
sowych).
Ja chcę dużo lukru – bardzo dużo lukru.
Ja chcę dużo zamka błyskawicznego –
tak, z zamkiem błyskawicznym.
To niestety nie jest możliwe – szkoda!
Wezmę poncz z lemoniadą.

Refren

Ja chcę dużo gwiazdek cynamonowych – bar-
dzo, bardzo dużo gwiazdek cynamonowych.
A ja lubię posypkę –
bardzo, bardzo ją lubię.
Ja chcę papierowy lampion –
tak, papierowy lampion.
To niestety nie jest możliwe – szkoda!
Wezmę poncz z lemoniadą.

* Gra słów: „Plätzchen” to zdrobnienie słowa
„Platz”, ale także ciasteczka. Zdanie można
by także przetłumaczyć jako „Do ciasteczek,
gotowi, start!”

Teledysk dostępny jest na: <https://www.youtube.com/watch?v=GJ0qkhD6etA>.

8. Podstawowe informacje realizacyjne:

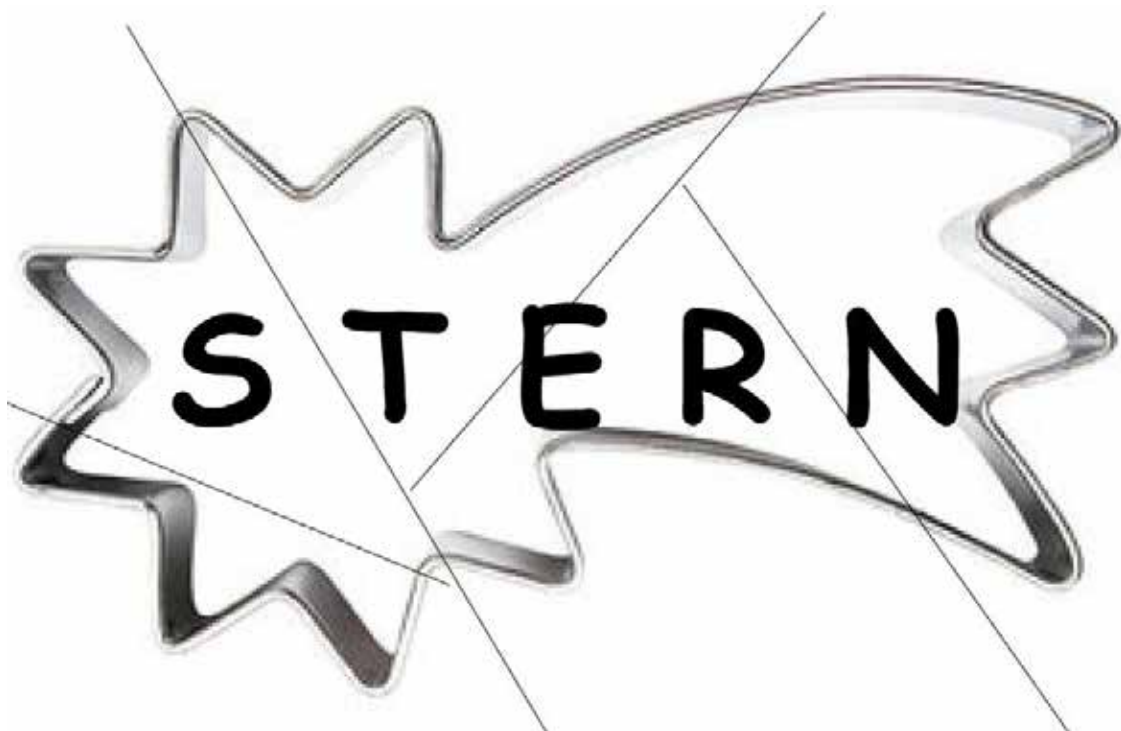
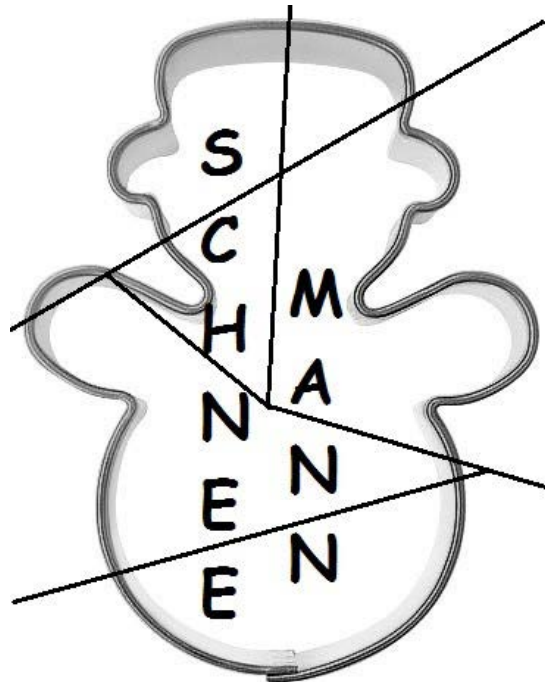
Tradycja wypiekania bożonarodzeniowych ciasteczek jest kultywowana w wielu niemieckich rodzinach od początku XIX wieku. Nie jest jasne, skąd wywodzi się ten zwyczaj. Niektórzy łączą go z tradycją celtycką – Celtowie wypiekali w dniu przesilenia zimowego (21.12.) płaskie chlebki z miodem, aby złożyć je bogom w ofierze. Aby uchronić swój żywy inwentarz, nadawali chlebkom kształty zwierząt. Ciasteczka w znanej dzisiaj formie były prawdopodobnie wypiekane w średniowiecznych klasztorach, które dysponowały odpowiednimi środkami, aby zakupić drogie wtedy przyprawy: wanilię, cynamon, goździki, kardamon czy imbir. Mnisi i siostry zakonne obdarowywali ciasteczkami biedotę właśnie w Boże Narodzenie.

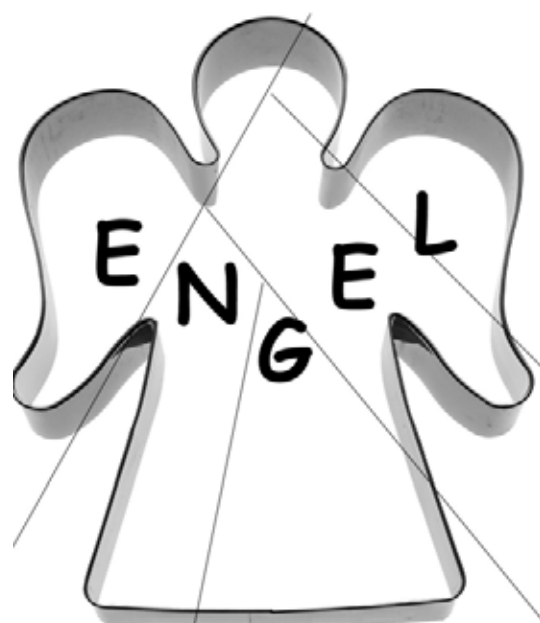
W Niemczech opowiada się także legendę o pierwszych bożonarodzeniowych ciasteczkach: Pastuszkowie właśnie zaczęli piec chleb, kiedy zobaczyli gwiazdę betlejemską. Na wieść o narodzinach Dzieciątka natychmiast wyruszyli ze swoimi stadami do Betlejem, zapominając o włożonych do pieca bochenkach. Kiedy wrócili do domu, poczuli cudowny zapach. Pastuszkowie nie mogli uwierzyć w to, co widzą: chleby w piecu powinny być spalone na węgiel, tymczasem były co prawda ciemne, ale miały niebiański, słodki smak. Aby każdy mógł spróbować chleba, podzielono go na małe kawałeczki. Na pamiątkę tego wydarzenia zaczęto piec na wigilię małe korzenne „niebiańskie ciasteczka” (*Himmelskuchen*) – dzisiejsze bożonarodzeniowe ciasteczka.

Pieczenie ciasteczek jest okazją do spędzania czasu w rodzinnym gronie – nawet dzieci w wieku przedszkolnym pomagają przy ich pieczeniu i ozdabianiu.

9. Załączniki:

- Puzzle.

1. Cele:

- Dzieci poznają i porównują tradycje świąt Bożego Narodzenia w Polsce i Niemczech.
- Dzieci rozumieją nazwy produktów spożywczych oraz potraw w języku niemieckim.

2. Grupa docelowa: Dzieci w wieku 6 lat.

3. Czas trwania: Dwa dni projektowe.

4. Słownictwo:

- Nazwy produktów spożywczych: *Mehl* (mąka), *Zucker* (cukier), *Vanillezucker* (cukier waniliowy), *Butter* (masło), *Eigelb* (żółtko), *Ei* (jajko) oraz *eine Prise Salz* (szczypta soli).
- Nazwy potraw: *Rote-Rüben-Suppe mit Teigtaschen* (barszcz z uszkami), *Fisch* (ryba), *Kartoffelsalat mit Wurst* (sałatka ziemniaczana z kiełbasą), *gebratene Gans* (pieczona gęś), *Schweinebraten* (pieczeń wieprzowa).

5. Materiały dydaktyczne:

- Zdjęcia polskich oraz niemieckich potraw wigilijnych: barszcz z uszkami, ryba, sałatka ziemniaczana z kiełbasą, pieczona gęś, pieczeń wieprzowa.
- Produkty spożywcze potrzebne do wypieku i ozdabiania ciasteczek: mąka, masło, cukier, cukier waniliowy, jajko, lukier, posypka.
- Sprzęty kuchenne: miski, wałek, foremki do ciastek, plastikowe tacki.
- Mapa Europy, tablica interaktywna.
- Nagranie piosenki: „*In der Weihnachtsbäckerei*“.
- Przepis na ciasteczka.

6. Przebieg:

Dzień 1

- Na tablicy interaktywnej dzieci oglądają mapę Europy, z pomocą nauczyciela/nauczycielki wskazują Polskę oraz odczytują nazwy państw sąsiadujących z Polską.
- Nauczyciel(ka) pyta dzieci, w jaki sposób Polacy obchodzą święta Bożego Narodzenia, jakie tradycyjne potrawy spożywa się w naszym kraju na Wigilię. Wspólnie z dziećmi omawia tradycje kulturowane w Polsce, potrawy wigilijne, ubieranie choinki, obdarowywanie prezentami.
- Nauczyciel(ka) prezentuje zdjęcia przedstawiające tradycyjne potrawy wigilijne w Niemczech: *Kartoffelsalat mit Wurst* (sałatka ziemniaczana z kiełbasą), *gebratene Gans* (pieczona gęś), *Schweinebraten* (pieczeń wieprzowa) i w Polsce *Rote-Rüben-Suppe mit Teigtaschen* (barszcz z uszkami), *Fisch* (ryba). Następnie nauczyciel(ka) omawia tradycje bożonarodzeniowe, wskazując na niektóre podobieństwa w Polsce i w Niemczech.

Dzień 2

- Nauczyciel(ka) zapowiada dzieciom, że będą piec bożonarodzeniowe ciasteczka. Najpierw dzieci oglądają teledysk z piosenką „*In der Weihnachtsbäckerei*”. Nauczyciel(ka) pyta dzieci, co jest potrzebne do upieczenia ciasteczek. Zabawa „Ciepło – zimno”. Dzieci poruszają się po sali, ukierunkowywane przez nauczycielkę/nauczyciela słowami „ciepło”, kiedy zbliżają się do odpowiedniego przedmiotu lub „zimno”, kiedy oddalają się od niego. W ten sposób odnajdują ukryte w sali produkty spożywcze (mąka, masło, cukier, cukier waniliowy, jajka, lukier, posypka, foremki do ciasteczek).
- Dzieci rozpoznają i nazywają produkty poprzez węch, dotyk i smak. Nauczyciel(ka) nazywa każdy produkt w języku niemieckim. Następnie nauczyciel(ka) ustala z dziećmi, jakie gesty pasują do poszczególnych produktów (np.: mąka – dosypywanie mąki; jajko – rozbijanie jajka, cukier – oblizywanie paluszków; skórka cytrynowa – ścieranie cytryny na tarce; masło – smarowanie masłem;

sól – szczypta soli; cukier waniliowy – wążanie). Dzieci chodzą po sali w rytm piosenki „In der Weihnachtsbäckerei”, naśladując kręcenie ciasta w misce. Nauczyciel(ka) zatrzymuje muzykę i wypowiada nazwę wybranego produktu, np. *Mehl*, a dzieci wykonują właściwy gest.

- Nauczyciel(ka) proponuje wspólne wykonanie ciasteczek na podstawie prostego przepisu. Dzieci odmierzają produkty, wyrabiają ciasto, wykrawają ciasteczka. Następnie wspólnie zanoszą je do kuchni.
- Kiedy ciasteczka się pieką, nauczyciel(ka) proponuje zabawę: Każde dziecko otrzymuje tackę z wysypaną na niej mąką. Nauczyciel(ka) ponownie włącza piosenkę, podczas słuchania dzieci rysują dowolne wzory lub obrazki na tacach z mąką. Mogą to być rytmiczne wzory proponowane przez nauczyciela/nauczycielkę, wzory ciasteczek proponowane przez dzieci lub inne – według pomysłu przedszkolaków.
- Upieczone ciasteczka dzieci ozdabiają według własnego pomysłu przygotowanym lukrem i ozdobami. W tle słychać poznaną poprzedniego dnia piosenkę.
- Nauczyciel(ka) przypomina dzieciom, że tradycja pieczenia i ozdabiania ciasteczek w okresie Adwentu i Bożego Narodzenia występuje w obu krajach. Zarówno w Polsce jak i w Niemczech wieszają się je potem na choince.
- Wieszanie gotowych ciasteczek na choinkę. Wspólne spożywanie ciasteczek – dzieci jeszcze raz słuchają piosenki „In der Weihnachtsbäckerei”.

7. Tekst piosenki „In der Weihnachtsbäckerei”, autor: Rolf Zuckowski.

„In der Weihnachtsbäckerei“

In der Weihnachtsbäckerei
gibt es manche Leckerei.
Zwischen Mehl und Milch
macht so mancher Knlich
eine riesengroße Kleckerei.
In der Weihnachtsbäckerei,
In der Weihnachtsbäckerei.

Wo ist das Rezept geblieben
von den Plätzchen, die wir lieben?
Wer hat das Rezept verschleppt?

Na, dann müssen wir es packen,
einfach frei nach Schnauze backen.
Schmeißt den Ofen an, ran!

Brauchen wir nicht Schokolade,
Zucker, Honig und Sukkade
und ein bisschen Zimt?
Das stimmt.

Butter, Mehl und Milch verrühren,
zwischen durch einmal probieren,
und dann kommt das Ei
vorbei!

Bitte mal zur Seite treten,
denn wir brauchen Platz zum Kneten.
Sind die Finger rein?
Du Schwein!

Sind die Plätzchen, die wir stechen,
erstmal auf den Ofenblechen,
warten wir gespannt.
Verbrannt.

„W bożonarodzeniowej piekarni“

W bożonarodzeniowej piekarni
jest trochę smakołyków.
Między mąką a mlekiem
niejeden osioł
narobi ogromnego bałaganu (bardzo napaćka).
W bożonarodzeniowej piekarni,
w bożonarodzeniowej piekarni.

Gdzie jest przepis
na ciasteczka, które kochamy?
Kto posiał przepis?

No, to musimy się za to zabrać,
po prostu improwizować.
Włączcie piec!

Czy nie potrzebujemy czekolady,
cukru, miodu i kandyzowanej skórki
(z owoców cytrusowych),
i trochę cynamonu?
Zgadza się.

Wymieszać masło, mąkę i mleko,
w międzyczasie trochę spróbować,
A potem jajko.
Chybione!

Proszę się odsunąć,
bo potrzebujemy miejsca do zagniatania.
Czy palce są czyste?
Ty brudasio!

Kiedy wykrojone przez nas ciasteczka
są już na blaszkach,
czekamy w napięciu.
Spalone.

Piosenka dostępna online na: https://www.youtube.com/watch?v=dAB39f7_o7Y.

8. Podstawowe informacje realizacyjne:

W Wigilię świąt Bożego Narodzenia w Polsce spożywa się uroczystą kolację wigilijną, podczas której, zgodnie z tradycją, na stole powinno znajdować się 12 potraw. Wieczernę rozpoczyna się modlitwą, przełamaniem opłatkiem i składaniem życzeń. Potrawy są postne, za to króluje ryba, najczęściej karp, ale także i inne ryby. W obu krajach ubiera się choinkę i obdarowuje się prezentami, wspólnie śpiewane są kolędy, a o północy idzie się na pasterkę. W Niemczech w okresie adwentu uroczyste ozdabia się domy, okna, drzwi, na stołach kładzie się wieńce adwentowe. Dzieci dostają od swoich bliskich kalendarze adwentowe, które pomagają im odliczać dni do Wigilii.

W wieczór wigilijny w Niemczech spożywa się potrawy mięsne. Niemcy przygotowują raczej jedną potrawę, ale nie jest to ta sama potrawa u wszystkich – zależy od regionu i preferencji. Są to, według badania rynkowego przeprowadzonego przez Marktforschungsinstitut Harris w 2015 roku, następujące dania:

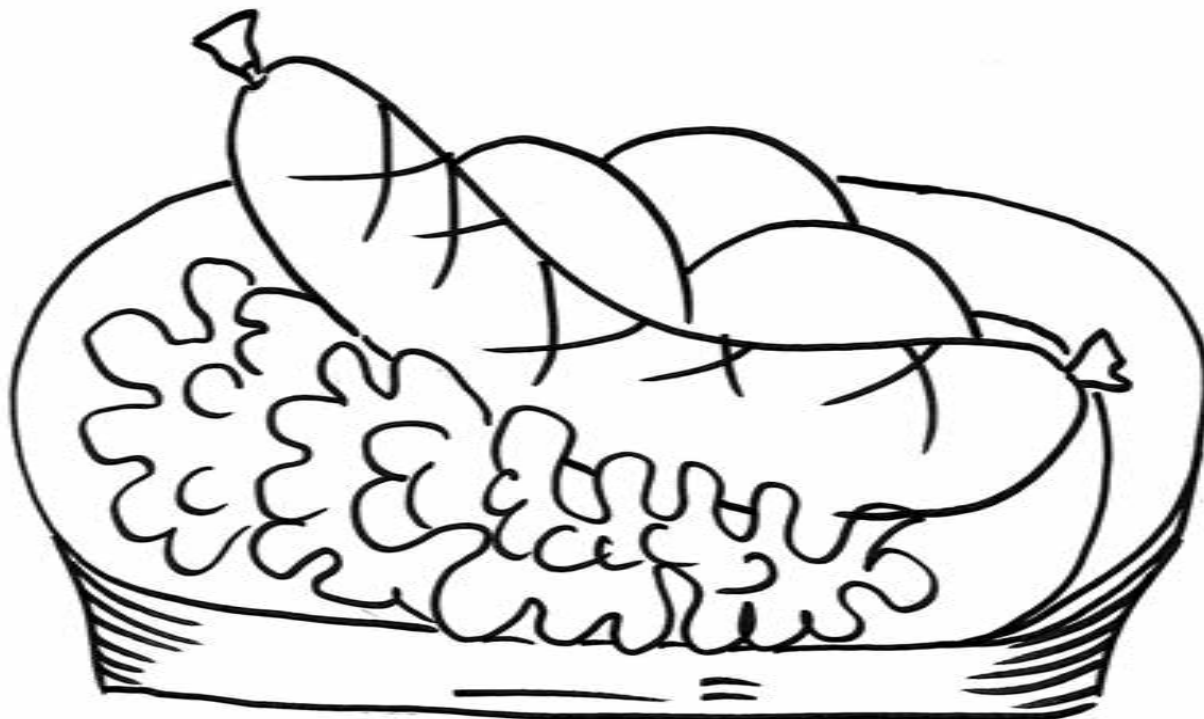
1. Sałatka ziemniaczana w pieczonych kielbaskami i kapustą.
2. Klasyczna pieczeń wieprzowa lub steki albo sznycle.
3. Pieczona gęś.
4. Raclette.
5. Ryby (smażone, pieczone, gotowane na parze lub przygotowane w inny sposób) albo owoce morza. Wypieka się także najróżniejsze ciasta i ciasteczka (Weihnachtsplätzchen).

W Polsce prezenty przynosi najczęściej Mikołaj. Na północy i wschodzie (dawne tereny pruskie) jest to Gwiazdor, na granicy wschodniej Dziadek Mróz, na Śląsku Dzieciątko.

W Niemczech prezenty przynosi Dzieciątko (*Christkind*) lub Gwiazdor (*Weihnachtsmann*).

9. Załączniki:

- Kolorowanka „Tradycyjne danie wigilijne: pieczona kielbaska, puree ziemniaczane, kapusta” (rysunek: Małgorzata Bartecka).
- Kolorowanka „Wigilia w Niemczech” (rysunek: Beata Sobiesiak).

Kolęda – Weihnachtslied

„O Tannenbaum”

27

Autorka: Małgorzata Janasz

1. Cele:

- Dzieci rozumieją ogólnie treść kolędy „O Tannenbaum”.
- Dzieci poznają legendę o ubieraniu choinki.
- Dzieci rozumieją nazwy kolorów w języku niemieckim oraz niektóre słowa z kolędy.
- Dzieci liczą do trzech w języku niemieckim.

2. Grupa docelowa: 5 – 6 lat.

3. Czas trwania: 3 x 30 – 45 minut.

4. Słownictwo:

- kolory: *gelb, grün, rot, blau*.
- liczebniki: *eins, zwei, drei*.
- *Tannenbaum* (choinka).

5. Materiały dydaktyczne:

- Obrazek przedstawiający choinkę.
- Obrazki przedstawiające zieloną choinkę, trzy bombki dla każdego dziecka, kolorowe obręcze.
- Instrumenty perkusyjne: trójkąty, dzwonki.

6. Przebieg:

Trzy sekwencje zajęć przez trzy kolejne dni.

Sekwencja 1

- Nauczyciel(ka) pyta dzieci, jakie znają kolędy, oraz mówi im, że poznają dziś niemiecką kolędę. Odtwarza kolędę „O Tannenbaum”, równocześnie odkrywając fragmenty obrazka przedstawiającego choinkę. Następnie pyta dzieci, czy odgadły, o czym jest kolęda.
- Dzieci ponownie słuchają kolędy. Nauczyciel(ka) opowiada dzieciom jej treść.
- Na dywanie leżą instrumenty perkusyjne: dzwonki i trójkąty. Nauczyciel(ka) prosi, żeby dzieci wybrały sobie instrument i zagrały przy kolędzie.
- Zabawa ruchowa „Choinka i śnieg” – dzieci biegają przy dźwiękach tambury, na przerwę w muzyce i na słowo „Tannenbaum” dzieci zamieniają się w choinkę – stają w rozkroku z rękami wzdłuż tułowia, na słowo „es schneit” – pokazują jak pada śnieg.
- Dzieci otrzymują kolorowankę z choinką. Podczas kolorowania słuchają kolędy.

Sekwencja 2

- Nauczyciel(ka) pyta dzieci, czym ozdabiają swoje choinki w domach. Następnie opowiada legendę o przystrajaniu choinki.
 - Nauczyciel(ka) pyta dzieci, czy pamiętają kolędę o choince, następnie układa na dywanie puzzle. Dzieci słuchają kolędy „O Tannenbaum” (np. w wykonaniu Andrei Bocellego), a następnie układają choinkę z puzzli.
 - Nauczyciel(ka) śpiewa dzieciom piosenkę:
 - Pod choinką trzy paczuski: raz, dwa, trzy.
 - Już czekały na maluszki: raz, dwa, trzy.
 - Pod choinką trzy paczuski, już czekały na maluszki,
 - pod choinka trzy paczuski: raz, dwa, trzy, raz, dwa, trzy, raz, dwa, trzy.
 - A w przedszkolu, przy tablicy: eins, zwei, drei.
 - Już Mikołaj bombki liczy: eins, zwei, drei.
 - A w przedszkolu przy tablicy, już Mikołaj bombki liczy,
 - a w przedszkolu przy tablicy: eins, zwei, drei, eins, zwei, drei, eins, zwei, drei.
- Dzieci w czasie słuchania piosenki liczą na palcach.

- Zabawa przy piosence – dzieci stają w kole, nauczyciel(ka) śpiewa piosenkę. Na słowa raz, dwa, trzy oraz *eins, zwei, drei* dzieci robią trzy kroki do przodu.
- Dzieci siadają w kole, nauczyciel(ka) pokazuje dzieciom zieloną choinkę, mówi, że kolor zielony to w języku niemieckim *grün*, rozkłada na dywanie trzy bombki, liczy je razem z dziećmi w języku niemieckim, nazywa kolory bombek: czerwony – *rot*, niebieski – *blau*, żółty – *gelb*. Nauczyciel(ka) rozdaje dzieciom zielone choinki i po trzy bombki – dzieci wskazując palcem liczą po niemiecku, następnie nauczyciel(ka) prosi, żeby dzieci położyły na choinkę bombkę w kolorze... (kolory nazywane są w języku niemieckim).
- Mała motoryka: Dzieci słuchają kolędy „O Tannebaum”, w tym czasie rysują po śladzie kontur choinki obiema rękami równocześnie.

Sekwencja 3

- Praca plastyczna: dzieci wykonują choinkę, ozdabiając ją guzikami; w czasie wykonywania pracy dzieci słuchają kolędy „O Tannenbaum”.
- Zabawa ruchowa „Kolorowe bombki” – na dywanie leżą obręcze w czterech kolorach: zielonym, czerwonym, niebieskim i żółtym oraz kolorowe bombki w takich samych kolorach. Dzieci chodzą po sali słuchając kolędy „O Tannenbaum”, na przerwę w muzyce, nauczyciel(ka) nazywa kolor w języku niemieckim, dzieci biorą bombkę i kładą ją do odpowiedniej obręczy.
- Podsumowanie: nauczyciel(ka) prosi dzieci o przypomnienie legendy o przystrajaniu choinki.

7. Tekst kolędy:

O Tannenbaum

O Tannenbaum, o Tannenbaum,
wie treu sind deine Blätter!
Du grünst nicht nur zur Sommerzeit,
nein, auch im Winter, wenn es schneit.

O Tannenbaum, o Tannenbaum,
wie treu sind deine Blätter!

O Tannenbaum, o Tannenbaum,
du kannst mir sehr gefallen!
Wie oft hat nicht zur Weihnachtszeit
ein Baum von dir mich hoch erfreut!

O Tannenbaum, o Tannenbaum,
du kannst mir sehr gefallen!

O Tannenbaum, o Tannenbaum,
dein Kleid will mich was lehren:
Die Hoffnung und Beständigkeit
gibt Trost und Kraft zu jeder Zeit,
o Tannenbaum, o Tannenbaum,
dein Kleid will mich was lehren.

O Tannenbaum

O jodełko, o jodełko,
jak zielone są twe gałązki*!
Zielenisz się nie tylko latem,
lecz także zimą, gdy pada śnieg.

O jodełko, o jodełko,
jak zielone są twe gałązki*!

O jodełko, o jodełko,
bardzo mi się podobasz!
Jak często, nie tylko w Boże Narodzenie,
takie drzewko jak ty mnie radowało!

O jodełko, o jodełko,
bardzo mi się podobasz!

O jodełko, o jodełko,
twój strój mnie czegoś uczy:
nadziei i wytrwałości
co dodaje zawsze odwagi i siły,
o jodełko, o jodełko,
twój strój mnie czegoś uczy.

*dostównie liście

Kolęda dostępna online na: <https://www.youtube.com/watch?v=IS4wTuvR7Ik>.

8. Podstawowe informacje realizacyjne

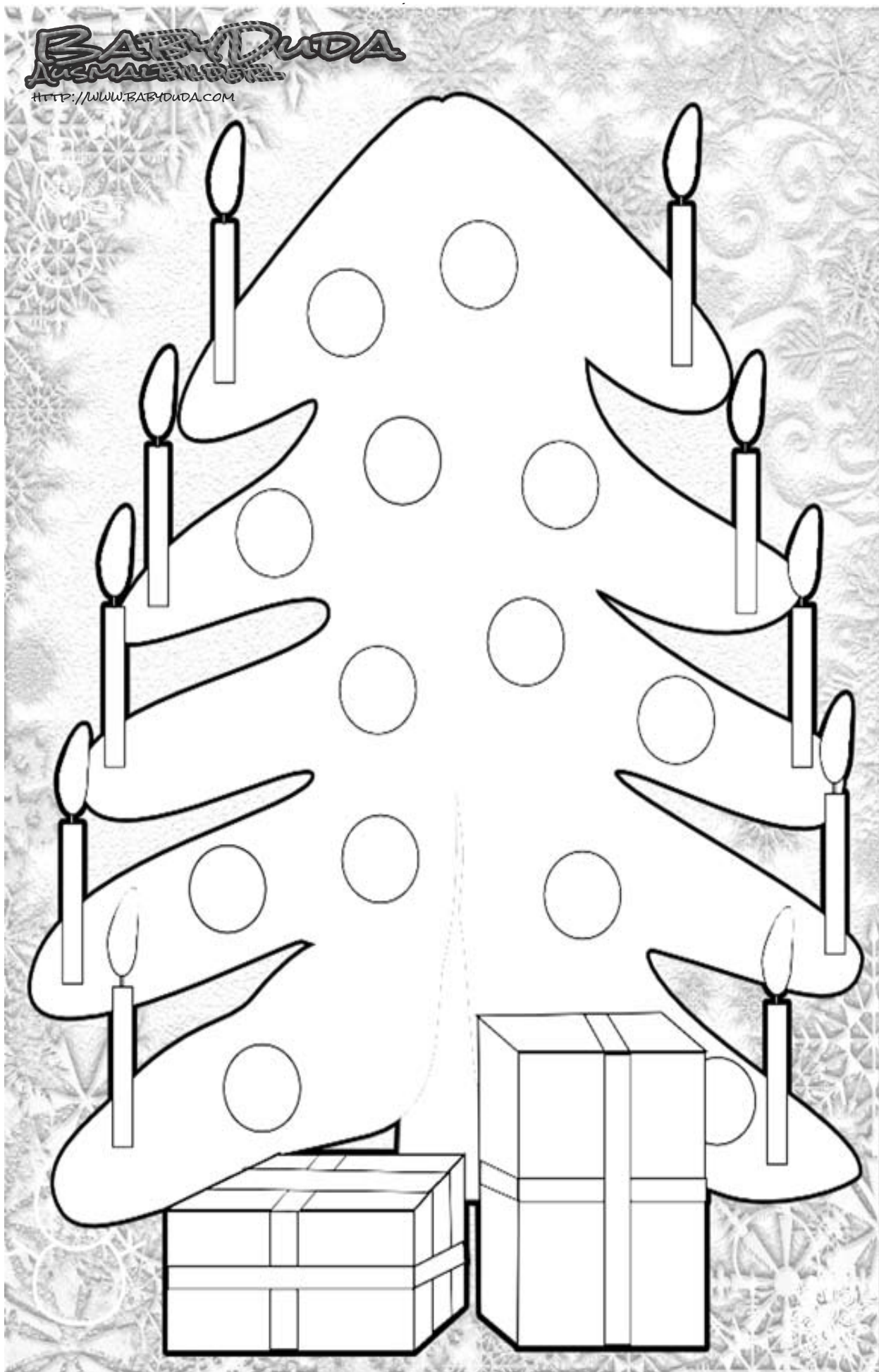
Zwyczaj posiadania choinki w święta Bożego Narodzenia pochodzi z Niemiec. Według legendy z tego kraju, pewien gospodarz wracając w Wigilię drogą przez las do domu, zobaczył, jak przez gałązki świerka migotały gwiazdki. Wydawało mu się, że znajdują się one na drzewku. Mężczyzna z zachwytu nie mógł oderwać oczu od tego cudownego zjawiska. Postanowił więc ściąć drzewko i przystroił je różnymi ozdobami: jabłuszkami, orzechami, ciasteczkami. Sąsiedzi, gdy to ujrzeli, zrobili tak samo. Wkrótce

zwyczaj ten rozpowszechnił się w niemieckich wioskach i miastach. Współcześnie Niemcy wybierają na choinkę bombki i zabawki, ulubioną z nich jest dziadek do orzechów.

Kolęda „O Tannenbaum” została napisana przez Ernsta Anschütza w roku 1824. Jest jedną z najbardziej znanych niemieckich kolęd, wykonują ją najwięksi światowi artyści, np. Andrea Bocelli (www.youtube.com/watch?v=Xww_oafCBA), trio Carreras, Domingo, Pavarotti (www.youtube.com/watch?v=0m-GoYySWw_0), czy Nana Mouskouri (https://www.youtube.com/watch?v=2lhQ_hBT7IA).

9. Załączniki:

1. Cele:

- Dzieci dowiadują się, że w Niemczech, tak jak w Polsce, dekoruje się choinkę.
- Dzieci słuchają kolędy „O Tannenbaum”.

2. Grupa docelowa: Dzieci w wieku 3 – 4 lat.

3. Czas trwania: Dzień projektowy.

4. Słownictwo

- Słowa na przywitanie i pożegnanie „Guten Tag”, „Auf Wiedersehen”.
- *Tannenbaum* (choinka).

5. Materiały dydaktyczne:

- Kolęda „O Tannenbaum”.
- Laptop, tablica interaktywna.
- Szablony choinek, ilustracje choinki bożonarodzeniowej.
- Materiały plastyczne: nożyczki, klej, kolorowe naklejki w kształcie gwiazdek, kolorowe wyciory, koraliki itp., dwa pudełka.
- Sylweta myszki.

6. Przebieg:

- Nauczyciel(ka) wita dzieci i mówi, że będziemy mieć dzisiaj gościa z kraju naszego zachodniego sąsiada, czyli z Niemiec. W tym momencie ktoś puka do drzwi. Nauczyciel(ka) podchodzi do drzwi, otwiera je i przynosi sylwetę myszki. Myszka wita się z dziećmi w języku niemieckim i mówi: „Guten Tag”.
- Nauczycielka wyjaśnia dzieciom, że myszka pochodzi z Niemiec, a w jej kraju mówi się po niemiecku. Prosi dzieci o przywitanie się w języku myszki: Myszka wita się: „Guten Tag”, a dzieci próbują powtórzyć to powitanie.
- Nauczycielka zaprasza myszkę do koła, ta siada i mówi, że chciałaby pobawić się razem z dziećmi. Myszka wyciąga pudełko i prosi, by któreś dziecko je otworzyło. Chętne dziecko podchodzi, otwiera pudełko i wyciąga z niego ilustrację choinki bożonarodzeniowej.
- Myszka pyta dzieci, co widzą na ilustracji oraz z czym im się kojarzy choinka. Następnie wyjaśnia, że w jej kraju w czasie świąt Bożego Narodzenia dzieci wraz z najbliższymi ubierają w domu choinkę. Towarzyszy temu często śpiewanie piosenek i kolęd. Myszka jest bardzo ciekawa, czy w Polsce także ubiera się choinkę i pyta o to dzieci.
- Myszka mówi, że przyniosła dziś ze sobą kolędę, którą śpiewa się w tym okresie w Niemczech i prosi, aby dzieci jej posłuchały. Myszka wyjaśnia najpierw dzieciom tytuł „O Tannenbaum”.
- Po wysłuchaniu kolędy myszka pyta, czy się dzieciom podobała. Myszka opowiada o tradycji ubierania choinki bożonarodzeniowej w Niemczech, nauczyciel(ka) i chętne dzieci wskazują na podobieństwa i różnice w obchodzeniu świąt w obu krajach.
- Myszka prosi chętne dziecko o otworenie drugiego pudełka. Znajduje się w nim gotowa choinka. Nauczycielka objaśnia i pokazuje dzieciom, jak można ozdobić choinkę używając do tego celu kleju oraz zgromadzonych ozdób.
- Praca plastyczna: Dzieci przystolikach ozdabiają choinki, słuchając przy tym kolędy „O Tannenbaum”.
- Oglądanie wystawy wykonanych przez dzieci prac. Myszka żegna się z dziećmi mówiąc: „Auf Wiedersehen”, dzieci powtarzają za nią.

7. Tekst kolędy zamieszczony jest w scenariuszu nr 27.

8. Podstawowe informacje realizacyjne:

Dla Niemców Boże Narodzenie jest najważniejszą uroczystością roku, w czasie którego cała rodzina spotyka się i wspólnie świętuje. Wigilia odgrywa w Niemczech główną rolę w obchodach świąt Bożego Narodzenia. Rano dekorowana jest choinka (jodła lub świerk), tradycyjnie wieszka się na niej szklane bombki w kolorze złotym, srebrnym i czerwonym, gwiazdy ze słomy, kokardy lub różnego rodzaju zawieszki na smakołyki, np. z czekolady . Wielu chrześcijan umieszcza pod choinką żłóbek.

9. Załączniki:

- Kolorowanka z choinką.

Źródło: <https://www.schule-und-familie.de/malvorlagen/weihnachten/weihnachtsbaum3.html>

„Kling, Glöckchen, klingelingeling“

29

Autorka: Violetta Sługocka

1. Cele:

- Dzieci słuchają niemieckiej kolędy „Kling, Glöckchen, klingelingeling”.
- Dzieci rozumieją niektóre słowa kolędy.

2. Grupa docelowa: Dzieci w wieku 5 lat.

3. Czas trwania: 30 – 60 minut.

4. Słownictwo:

- *Glöckchen* (dzwoneczek).
- *klingeling* (dzyń, dzyń).

5. Przebieg:

- Nauczyciel(ka) recytuje zagadkę:
Biją długo i radośnie, że aż serce w duszy rośnie:
bim, bam, bom, to jest przecież piękny ton.
U saneczek równiuteńko dzwonią, cicho, cichuteńko: dzyń, dzyń, dzyń.
To zagadka jest nie lada, a ty wiesz o czym autor opowiada?
(autorka zagadki: Violetta Sługocka).
Odpowiedź powinna brzmieć: dzwon, dzwonek.
- Nauczyciel(ka) zapowiada, że dzieci usłyszą niemiecką kolędę i obejrzą animację (https://www.youtube.com/watch?v=TYUjQg_sAKk). Po jej obejrzeniu dzieci wyrażają swoje przypuszczenia na temat treści kolędy. Nauczyciel(ka) odtwarza kolędę ponownie, zadaniem dzieci jest odgadnięcie, jak w języku niemieckim brzmi słowo „dzyń, dzyń”.
- Nauczyciel(ka) wyjaśnia dzieciom treść kolędy oraz zachęca je do powtarzania frazy „Kling, Glöckchen, klingelingeling”.
- Dzieci wykonują prace plastyczne. Z wydmuszek od jajek odcinają wypukłe elementy. W ten sposób otrzymują gotową formę dzwoneczka. Na szczycie formy robią dziurkę i przeciągają przez otwór sznurek, na którego końcu znajduje się mały koralik. W ten sposób uzyskują serce swojego dzwoneczka. Nad formą z wyciągniętego sznureczka robimy pętelkę na wielkość rączki lub paluszka tak, żeby dziecko mogło zawiesić swój dzwonek. Następnie ozdabiają swoje dzwoneczki w dowolny sposób, np.: oklejają papierem kolorowym, malują farbami, oklejają sypkim brokatem. W trakcie pracy dzieci słuchają kolędy.

6. Podstawowe informacje realizacyjne:

Kolęda „Kling, Glöckchen, klingelingeling” to jedna z najbardziej znanych kolęd niemieckich. Powstała w XIX wieku, jej autorem jest Karl Enslin. W kolędzie Dzieciątko Jezus prosi o wpuszczenie do domu – na zewnątrz jest bardzo zimno – oraz wpuszczenie do dziecięcych serc.

W niektórych regionach Niemiec dzieci wierzą, że prezenty przynosi Dzieciątko Jezus. Niecierpliwie czekają na dźwięk dzwoneczka rozlegający się w wieczór wigilijny – to znak, że Dzieciątko przybyło już z prezentami. Do dzisiaj kultywuje się w wielu domach tę tradycję. Dzwoneczkiem dzwonią potajemnie rodzice.

7. Tekst:

„Kling, Glöckchen, klingelingeling“

Kling, Glöckchen, klingelingeling,
kling, Glöckchen, kling!
Lasst mich ein, ihr Kinder,
ist so kalt der Winter,
öffnet mir die Türen,
lasst mich nicht erfrieren!

Kling, Glöckchen, klingelingeling,
kling, Glöckchen, kling!
Kling, Glöckchen, klingelingeling,
kling, Glöckchen, kling!

Mädchen, hört, und Bübchen,
macht mir auf das Stübchen,
bring euch viele Gaben,
sollt euch dran erlaben.

Hell erglüh`n die Kerzen,
öffnet mir die Herzen!
Will drin wohnen fröhlich,
frommes Kind, wie selig.

„Dzwoń, dzwoneczku, dzyń-dzyń-dzyń“

Dzwoń, dzwoneczku, dzyń-dzyń-dzyń,
dzwoń, dzwoneczku, dzwoń!
Wpuście mnie dzieci,
zima jest taka mroźna,
otwórzcie mi drzwi,
Nie dajcie mi zamarznąć!

Dzwoń, dzwoneczku, dzyń-dzyń-dzyń,
dzwoń, dzwoneczku, dzwoń!
Dzwoń, dzwoneczku, dzyń-dzyń-dzyń,
dzwoń, dzwoneczku, dzwoń!

Słuchajcie, dziewczynki i chłopcy,
otwórzcie mi izbę,
przyniosę wam wiele podarków,
będziecie się z nich cieszyć.

Jasno płoną świece,
otwórzcie dla mnie serca!
Będę tam z radością mieszkał,
pobożne dzieci, bądźcie błogosławione.

8. Załączniki:

- Kolorowanka z dzwonkiem.

Źródło: <https://www.schule-und-familie.de/malvorlagen/weihnachten/weihnachtsglocken2.html>

„Stille Nacht” – „Cicha noc”

30

Autor: Krzysztof Bugajny

1. Cele:

- Dzieci słuchają kolędy „Stille Nacht” i znają jej tytuł w języku polskim i niemieckim.
- Dzieci wiedzą, że kolęda „Stille Nacht” jest kolędą niemiecką.

2. Grupa docelowa: Dzieci w wieku 4 – 5 lat.

3. Czas trwania: 1 godzina.

4. Słownictwo:

- *Stille Nacht* (Cicha noc).

5. Materiały dydaktyczne:

- Nagranie kolędy „Stille Nacht” oraz „Cicha noc”.
- Odtwarzacz CD/mp3.
- Sylweta „Maus”.
- Materiały plastyczne: kartki A4, kółka orgiami, klej, cekiny, kolorowe pomponiki itp.

6. Przebieg:

- Nauczyciel(ka) mówi dzieciom, że „Maus”, która przybyła od naszych sąsiadów z Niemiec, przyniosła ze sobą na ten świąteczny czas niemiecką kolędę i chciałaby wziąć udział w zajęciach.
- Nauczyciel(ka) wprowadza dzieci w temat kolęd, pyta, kiedy je śpiewamy, jakie kolędy dzieci znają i czy śpiewają je w swoim rodzinnym domu.
- Nauczyciel(ka) odtwarza kolędę „Stille Nacht”. Po wysłuchaniu jej myszka pyta dzieci, czy już ją kiedyś słyszały. Dzieci słuchają następnie kolędy „Cicha noc”. Myszka mówi dzieciom, że to właśnie z jej kraju – z Niemiec – pochodzi ta znana na całym świecie kolęda i że jest jedną z najstarszych świątecznych pieśni śpiewanych podczas świąt Bożego Narodzenia. „Maus” podaje dzieciom niemiecką nazwę kolędy – „Stille Nacht”, dzieci powtarzają chórem.
- Na zakończenie myszka proponuje wykonanie pracy plastycznej – choinki. Dzieci wykonują choinkę z kółek orgiami według instrukcji nauczyciela/nauczycielki i ozdabiają ją wedle własnego uznania (cekinami, małymi pomponikami itp.) – podczas wykonywania pracy dzieci słuchają kolęd „Stille Nacht” oraz „Cicha noc”.
- Na zakończenie myszka pyta dzieci, czy pamiętają tytuł kolędy w języku niemieckim.

7. Tekst kolędy:

„Stille Nacht”

Stille Nacht, heilige Nacht!
Alles schläft, einsam wacht
Nur das traute, hochheilige Paar.
Holder Knabe im lockigen Haar,
Schlaf in himmlischer Ruh,
Schlaf in himmlischer Ruh.

Stille Nacht, heilige Nacht!
Gottes Sohn, o wie lacht
Lieb aus deinem göttlichen Mund,
Da uns schlägt die rettende Stund,
Christ, in deiner Geburt,
Christ, in deiner Geburt.

Kolęda dostępna online na: <https://www.youtube.com/watch?v=LDvIU3wKBo8>.

8. Podstawowe informacje realizacyjne:

Śpiewanie kolęd w Niemczech ma długą tradycję i jest ważnym elementem świąt Bożego Narodzenia. Kolędy niemieckie są bardzo popularne i znane w wielu krajach. Nie zawsze jesteśmy nawet tego świadomi, że pochodzą one właśnie z Niemiec.

Kolęda „*Stille Nacht, heilige Nacht*” jest niewątpliwie najbardziej znaną kolędą niemiecką, a prawdopodobnie najstynniejszą kolędą na świecie. Do tej pory przetłumaczono ją na ponad 300 języków i trudno znaleźć takie państwo, w którym nie byłaby ona znana. Pierwszy raz odtworzono ją w wieczór wigilijny 1818 roku w kościele Św. Mikołaja w Oberndorf, niedaleko Salzburga.

9. Kolorowanka.

Źródło: <https://www.schule-und-familie.de/malvorlagen/weihnachten/verschneites-dorf.html>.

“Ho, Ho, Ho, wer klopft an uns‘re Tür”

31

Autorka: Joanna Skoczek

1. Cele:

- Dzieci wiedzą, że dzieci w Niemczech także dostają prezenty na Boże Narodzenie.
- Dzieci słuchają piosenki “Ho, Ho, Ho, wer klopft an uns‘re Tür”.

2. Grupa docelowa: Dzieci w wieku 3 lat.

3. Czas trwania: 1 godzina.

4. Słownictwo:

- *Weihnachtsmann*.

5. Materiały dydaktyczne:

- Piosenka „Ho, Ho, Ho, wer klopft an uns‘re Tür”.
- Laptop lub tablet.
- Sylweta „Maus”.
- Obrazki przedstawiające różne zabawki (wycięte np. z gazetek reklamowych).
- Materiały plastyczne: pudełko po zapałkach, wstążki, kolorowe kartki, flamastry, kredki, klej, cekiny, kolorowe kóteczka, pomponiki itp.

6. Przebieg:

- Nauczyciel(ka) mówi dzieciom, że „Maus”, która przybyła od naszych sąsiadów z Niemiec, przyniosła dziś ze sobą pewien krótki filmik, który chciała pokazać dzieciom. Dzieci oglądają animację (<https://www.youtube.com/watch?v=xIP7AcZJ4BY>), a nauczyciel(ka) pyta, kto w nim występował. „Maus” opowiada dzieciom, że na Mikołaja, który przynosi prezenty w Wigilię, w Niemczech mówi się *Weihnachtsmann* (wspólne powtarzanie z dziećmi tego słowa – w miarę możliwości). „Maus” pyta, czy dzieci w Polsce tak samo jak w Niemczech dostają prezenty pod choinkę.
- Zabawa ruchowa: „Mikołaj i renifery”. Dzieci tworzą trzyosobowe grupki. Jedno dziecko jest Mikołajem, pozostała dwójka – reniferami. Renifery ustawiają się obok siebie i każde dziecko łapie jedną ręką Mikołaja. Na długi sygnał dzwonka dzieci krążą po sali (powtarzane kilka razy), natomiast na pojedynczy sygnał dzwonka następuje zamiana miejsc (ról w zabawie). Zabawę wykonuje się trzy razy, tak aby każde dziecko mogło zostać Mikołajem.
- „Maus” zachęca dzieci do wykonania ich własnych prezentów. Każde dziecko otrzymuje pudełko po zapałkach i zdobi je według własnego uznania, wykorzystując do tego różne materiały (flamastry, bibułę, kredki, kolorowe karteczki). Dzieci wybierają obrazek przedstawiający wymarzony prezent (wycięte np. z gazetek reklamowych), który chciałyby dostać pod choinkę i wkładają go do pudełka. Ostatnim zadaniem jest zawiązanie pudełka z prezentem za pomocą wstążeczki – indywidualna praca nauczyciela/nauczycielki z dzieckiem. Nauczyciel(ka) przygotowuje wstążkę i zawiązuje ją, a dziecko przytrzymując palec wskazujący pomaga zawiązać kokardkę (praca selektywna palca wskazującego). W trakcie pracy dzieci słuchają piosenki „Ho, Ho, Ho, wer klopft an uns‘re Tür”.

7. Tekst piosenki:

„Ho, Ho, Ho, wer klopft an uns're Tür“

Ich setz' mich auf den Schlitten drauf
und flieg' vom Nordpol los.
Alle Kinder warten schon,
die Freude, die ist groß.
Die Häuser sind mit Schnee bedeckt,
was für eine Pracht.
Sie alle zu besuchen,
das schaff' ich in einer Nacht.

Ho, ho, ho, ho, ho, ho.
Wer klopft an uns're Tür?
Ho, ho, ho, ho, ho, ho.
Der Weihnachtsmann ist hier!
Ho, ho, ho, ho, ho, ho.
Komm doch zu uns rein!
Ho, ho, ho, ho, ho, ho.
Wir woll'n auch artig sein!

Wie schön ist euer Weihnachtsbaum,
wie schön das Kerzenlicht.
Kennt denn eines von euch Kindern
irgendein Gedicht?
Mein Sack ist voller toller Sachen,
er ist ganz schön schwer.
Wart ihr alle lieb und brav?
Das hoffe ich doch sehr!
Ho, ho, ho, ho, ho, ho ...

„Ho, Ho, Ho, kto puka do naszych drzwi“

Siadam na sanie
i wyruszam z bieguna północnego.
Wszystkie dzieci już czekają,
radość jest wielka.
Domy są pokryte śniegiem,
to wygląda wspaniale.
Dam radę odwiedzić wszystkich
w jedną noc.

Ho, ho, ho, ho, ho, ho.
Kto puka do naszych drzwi?
Ho, ho, ho, ho, ho, ho.
Mikołaj tu jest!
Ho, ho, ho, ho, ho, ho.
Wejść do nas!
Ho, ho, ho, ho, ho, ho.
Też chcemy być grzeczni!

Jak piękna jest wasza choinka,
jak piękne światło świec.
Czy któreś z was, dzieci,
zna jakiś wiersz?
Mój worek jest pełen fantastycznych rzeczy,
jest dosyć ciężki.
Czy byliście wszyscy mili i grzeczni?
Mam nadzieję, że tak!
Ho, ho, ho, ho, ho, ho.

Piosenka dostępna online na: <https://www.youtube.com/watch?v=xIP7AcZJ4BY>.

8. Załączniki:

- Kolorowanka: Źródło: <https://www.schule-und-familie.de/ausmalbild-drucken/weihnachtsmann-mit-rentierschlitten.html>

Feste und Traditionen in Polen

Dzień Babci, Dzień Dziadka w Polsce – Oma- und Opa-Tag in Polen

32

Autorin: Josephine Schär

1. Ziele:

- Die Kinder wissen, wie der Oma- und Opa-Tag im Nachbarland gefeiert wird.
- Die Kinder kennen das Lied „Siała baba mak“ – „Säte Oma Mohn“.
- Die Kinder verstehen die Namen der Familienmitglieder auf Polnisch.

2. **Zielgruppe:** Kinder im Alter von 5 – 7 Jahren, maximal 10 Kinder.

3. **Zeitlicher Umfang:** ½ bis 1 Stunde.

4. Wortschatz:

- Namen der Familienmitglieder: *babcia* (Oma), *dziadek* (Opa), *mama* (Mutter), *tata* (Vater), *siostra* (Schwester), *brat* (Bruder), *rodzina* (Familie).

5. Pädagogisches Material:

- Bild einer Familie mit Oma und Opa; Ausmalbild Oma und Opa.
- Lied „Siała baba mak“.
- Bastelideen zum Vorzeigen.

6. Ablauf:

- Der/Die Erzieher(in) lädt die Kinder ein, sich in einem großen Kreis zu versammeln. Er/Sie bittet die Kinder, ihre mitgebrachten Bilder von ihren Großeltern in die Mitte des Kreises zu legen, und eröffnet den Kreis, indem jedes Kind kurz etwas zu seinen Großeltern berichtet. Der/Die Erzieher(in) zeigt den Kindern Bilder von den verschiedenen Familienmitgliedern und sagt: *To jest babcia*. (Das ist die Oma.); *To jest dziadek*. (Das ist der Opa.) usw. Anschließend wiederholen die Kinder die Sätze.
- Anschließend lernen die Kinder das Lied „Siała baba mak“. Zuerst werden die Kinder gebeten, sich das Lied und dessen andere Sprache anzuhören. Nachdem das Lied abgespielt wurde, erklärt der/die Erzieher(in) den Kindern kurz den Inhalt des Liedes. Anschließend lässt der/die Erzieher(in) die Kinder das Lied langsam nachsprechen, um sie an die polnische Sprache heranzuführen und das Lied zu wiederholen.
- Nachdem die Kinder gemeinsam mit dem/der Erzieher(in) das Lied gesungen haben, berichtet er/sie über den traditionellen Oma- und Opa-Tag in Polen. Anschließend bekommen die Kinder eine Malvorlage mit den Großeltern und malen sie (mit Grundfarben) aus.
- Der/Die Erzieher(in) zeigt den Kindern auch Ideen, was die Kinder als Geschenk für ihre Großeltern basteln können, wie zum Beispiel ein Herz aus Salzmasse. Um den Tag zum Thema gemeinsam abschließen zu können, gestalten die Kinder gemeinsam mit dem/der Erzieher(in) einen Nachmittag für die Großeltern wie in Polen, um auch den Großeltern einen Einblick zu geben. Den Großeltern wird kurz das Programm erläutert, es folgen gemeinsame Spiele mit den Großeltern, eine gemeinsame Mahlzeit und zum Abschluss überreichen die Kinder den Großeltern ihre vorbereiteten Geschenke. Abschließend zu diesem Tag singen die Kinder gemeinsam mit dem/der Erzieher(in) nochmal das Lied „Siała baba mak“.

7. Text:

„Siała baba mak“

Siała baba mak,
nie wiedziała jak.
Dziadek wiedział, nie powiedział,
A to było tak...

„Säte Oma Mohn“

Säte Oma Mohn,
wusste aber nicht, wie (sie es machen sollte).
Der Opa hat es gewusst, hat es aber nicht gesagt,
und es war so...

Quelle: <https://www.youtube.com/watch?v=iY0qLrO05I0>.

8. Hintergrundinformationen zur Landeskunde:

Oma-Tag – 21.01.

Opa-Tag – 22.01.

Oma- und Opa-Tag sind wichtige Tage in Polen. Das erste Land, das den Omatag eingeführt hat, war eben Polen, und zwar im Jahre 1965. Den Opatag feiert man seit den 80-er Jahren des 20. Jahrhunderts.

Die Enkelkinder besuchen ihre Großeltern, sagen Gedichte auf, geben Geschenke und selbst gebastelte Glückwunschkarten. Auch Erwachsene besuchen ihre Großeltern oder rufen sie mindestens an. Die beiden Feste feiert man im Kindergarten an einem Tag.

Im Kindergarten gibt es zu diesem Anlass eine große Feier, zu der die Großeltern eingeladen werden. Die Kinder singen Lieder, sagen Gedichte auf, machen eine Aufführung, bereiten Geschenke sowie etwas zum Essen vor. Die Großeltern singen und spielen gemeinsam mit ihren Enkeln. An diesem Tag kommen ganz viele Großeltern in die Kita.

Der/Die Erzieher(in) bereitet diesen Tag /dieses Thema didaktisch vor:

- Familiengalerie – Ausstellung von Familienfotos, die die Kinder mitgebracht haben – die Kinder erzählen von ihren Angehörigen.
- Stammbaum – Vorstellung der eigenen Stammbäume (Arbeitsblatt / Vorlagen).
- Lied / Gedicht über Oma und Opa lernen.
- Bilder malen – Porträts der Großeltern.
- Herzen aus Salzmasse machen.
- Hören von Erzählungen über Großeltern.
- Treffen mit Großeltern im Kindergarten – Übernahme der Rolle des Gastgebers, Vorstellung des vorbereiteten Programmes, gemeinsame Spiele, gemeinsame Mahlzeit sowie Übergabe von Geschenken.

9. Tipps aus eigenen Erfahrungen bei der Umsetzung (Darauf sollte man achten):

Kinder lernen schneller, wenn man gelernte Begriffe mit Bewegungen oder Bildern verbindet. So können die Kinder diese Begriffe in ihrem Kopf abrufen und so mit den jeweiligen Bildern verknüpfen. Deswegen würden wir empfehlen Stabfiguren oder Handpuppen zu verwenden, die man den Kindern vorzeigt. So können Begriffe, wie Oma oder Opa abgefragt und gefestigt werden.

Des Weiteren kann man eine Geschichte vorlesen, die sich mit der Familie und dem Thema befasst, um die polnischen Begriffe zu wiederholen und letztendlich auch zu festigen.

10. Anlagen:

- Ausmalbild „Großeltern“. Quelle: <http://www.ausmalenbilder.com/ausmalbilder-von-oma-und-opa-malvorlagen-gratis-zum-ausdrucken/ausmalbilder-oma-und-opa-ausdrucken-1/>.
- Ausmalbild „Enkelkinder besuchen ihre Großeltern“ (gezeichnet von Małgorzata Bartecka).

Tłusty Czwartek – „Fetter Donnerstag“

33

Autorin: Bonnie Hubatsch

1. Ziele:

- Die Kinder lernen den Brauch aus dem Nachbarland kennen.
- Die Kinder lernen das Lied „Pączki“ kennen und verstehen es.
- Die Kinder lernen das Gedicht „Pączek“ kennen und verstehen es.
- Die Kinder backen Krapfen nach polnischem Rezept und verkosten diese.

2. Zielgruppe: Kindergarten 3 – 6 Jahre.

3. Zeitlicher Umfang: Ein Vormittag, ca. 2 Stunden.

4. Wortschatz:

- Beschreibung vom Krapfen: *pączek* (Krapfen), *rączki* (Händchen), *misiączek* (hier: kleiner Mond), *dziurka* (kleines Loch), *na konfiturkę* (für Konfitüre).
- *Tłusty Czwartek* („Fetter Donnerstag“).

5. Pädagogisches Material:

- Lied vom Krapfen „Pączki“.
- Ausmalbild vom Krapfen, welches zum Basteln einer Stabfigur genutzt werden kann.
- Gedicht über den Krapfen „Pączek“.
- Rezept für Krapfen.
- Foto von echten Krapfen.

6. Ablauf:

- Der/Die Erzieher(in) sitzt zusammen mit den Kindern im Morgenkreis. Zum Einstieg liest er/sie das Gedicht „Pączek“ vor. Dabei zeigt er/sie ein Foto von einem echten Krapfen hoch und unterstützt die gesprochenen Wörter mit Mimik und Gestik.
- Nach dem Gedicht fragt der/die Erzieher(in), wer denn das Gedicht verstanden hat und erklärt den Inhalt. Dabei wiederholt er/sie die polnischen Worte und zeigt zusammen mit den Kindern, was gesprochen wird (z.B. Rund wie ein Kreis – einen Kreis in die Luft malen).
- Dann fragt der/die Erzieher(in), wer schon einmal etwas vom „Fetten Donnerstag“ gehört hat. Wenn alle ausgesprochen haben, berichtet er/sie von der Tradition, die in Polen an diesem Tag gepflegt wird.
- Der/Die Erzieher(in) teilt den Kindern mit, dass sie nun alle gemeinsam Krapfen backen werden. Er/Sie liest als erstes alle Zutaten vor und geht dann mit den Kindern in die Küche. Dort bestimmt sie abwechselnd, wer welche Zutat hineingeben darf.
- Während die Krapfen abkühlen, singt der/die Erzieher(in) den Kindern das Lied „Pączki“ vor. Auch hier unterstützt er/sie das Lied mit Mimik und Gestik, so dass die Kinder keine Übersetzung für das Lied mehr benötigen.
- Nach dem Lied teilt er/sie die Ausmalbilder aus. Die Kinder können nun frei entscheiden, wie sie diese ausmalen wollen. Danach wird ein Stöckchen angeklebt, so dass es eine Stabfigur wird. Nun kann der selbstgebastelte Krapfen das Lied unterstützen.

7. Texte:

- Lied vom Krapfen:

„Pączki“

Taki mały, taki duży może pączki jeść.
Taki chudy, taki gruby, może pączki jeść.
Taki ja i taki ty, może pączki jeść.
Taki ja i taki ty, może pączki jeść.
Taki mały, taki duży może pączki jeść.
Taki chudy, taki gruby, może pączki jeść.
Taki ja i taki ty, może pączki jeść.
Taki ja i taki ty, może pączki jeść.
Mniam, mniam!
Smacznego!

„Krapfen“

Klein wie Groß können Krapfen essen.
Dünn wie Dick können Krapfen Essen.
Ich wie du können Krapfen essen.
Ich wie du können Krapfen essen.
Klein wie Groß können Krapfen essen.
Dünn wie Dick können Krapfen Essen.
Ich wie du können Krapfen essen.
Ich wie du können Krapfen essen.
Yam-yam! (Lecker, lecker!)
Guten Appetit!

Quelle: <http://www.45minut.pl/publikacja/17359/>

Das Lied wird auf Melodie von „Święty uśmiechnięty“ (Arka Noego) gesungen.

- Gedicht:

„Pączek“

Był sobie pączek,
co nie miał rączek
i okrągłutki był jak miesięczek.
Miał lukrowaną,
złocistą skórkę,
a w środku dziurkę
na konfiturkę.

Wszyscy go lubią,
starsi i dzieci,
na jego widok aż ślinka leci.

Lecz co naprawdę pączki są warte,
to wie najlepiej KTO?
TŁUSTY CZWARTEK.

„Krapfen“

Es war einmal ein Krapfen,
er hatte keine Händchen
und war rund wie ein Mond*.
Er hatte eine mit Zuckerguss überzogene
goldene Kruste,
und in der Mitte ein Loch
für die Konfitüre.

Alle mögen ihn,
Ältere wie Kinder,
bei seinem Anblick läuft
das Wasser im Mund zusammen.
Wieviel die Krapfen aber wert sind,
weiß am besten WER?
DER FETTE DONNERSTAG.

Quelle: <https://blizejprzedszkola.pl/temat-42,744,tlusty-czwartek>

* „miesięc“ (hier Diminutivum „miesięczek“) bedeutet „Monat“, veraltet / poetisch aber auch „Mond“

8. Hintergrundinformationen zur Landeskunde:

Der letzte Donnerstag der Faschingszeit (*karnawał*) heißt in Polen *Tłusty Czwartek* – „Fetter Donnerstag“. Es ist der letzte Donnerstag vor der am Aschermittwoch beginnenden Fastenzeit. Traditionell wird dieser Tag seit dem 17. Jahrhundert mit dem Genuss fetter Speisen begangen, um vor der Fastenzeit noch einmal die Fettspeicher aufzufüllen. Während früher vor allem schwere herzhafte Kost zu sich genommen wurde, sind es heute vorrangig süße Leckereien. Eine ungeschriebene Regel besagt, dass man an diesem Tag mindestens einen Krapfen (*pączek*) essen soll. Populär sind auch andere Gebäckarten, wie z.B. *faworki* (Liebesschleifen) – hauchdünne geschlungene Mürbeteigstreifen mit Puderzucker, die ebenfalls frittiert werden. Die Konditoreien arbeiten auf Hochtouren und es wird geschätzt, dass an diesem Tag an die 100 Millionen Krapfen über die Bäckertheken gehen – rein

statistisch isst heute also jeder Pole genau 2,5 Krapfen. (Nach: <http://www.das-polen-magazin.de/tlusty-czwartek-der-fette-karnevalsdonnerstag-in-polen/>).

9. Anlagen:

- Rezept Krapfen

Zutaten:

500 g Mehl, 30 g Hefe, ¼ Liter Milch, 4 Eigelb, 60 g Zucker, 60 g Butter, 1 Prise Salz, Marmelade (Erdbeere), Puderzucker zum Bestreuen, Fett zum Frittieren

Zubereitung:

- Aus Mehl, Hefe, Milch, Eigelb, Zucker, Butter und Salz einen Hefeteig herstellen. Den Teig an einem warmen Ort ca. 30 Min. gehen lassen.
- Gleichgroße Stücke abstechen und diese mit bemehlten Händen zu Bällchen formen. Nochmals ca. 20 Min. gehen lassen.
- Frittierfett auf 170°C erhitzen. Die Bällchen von beiden Seiten goldgelb backen. Es ist darauf zu achten, dass die Krapfen auf der Oberseite nicht mit heißem Fett bespritzt werden, da sie sonst nicht so schön aufgehen.
- Die Krapfen mit Erdbeermarmelade füllen und mit Puderzucker bestäuben.

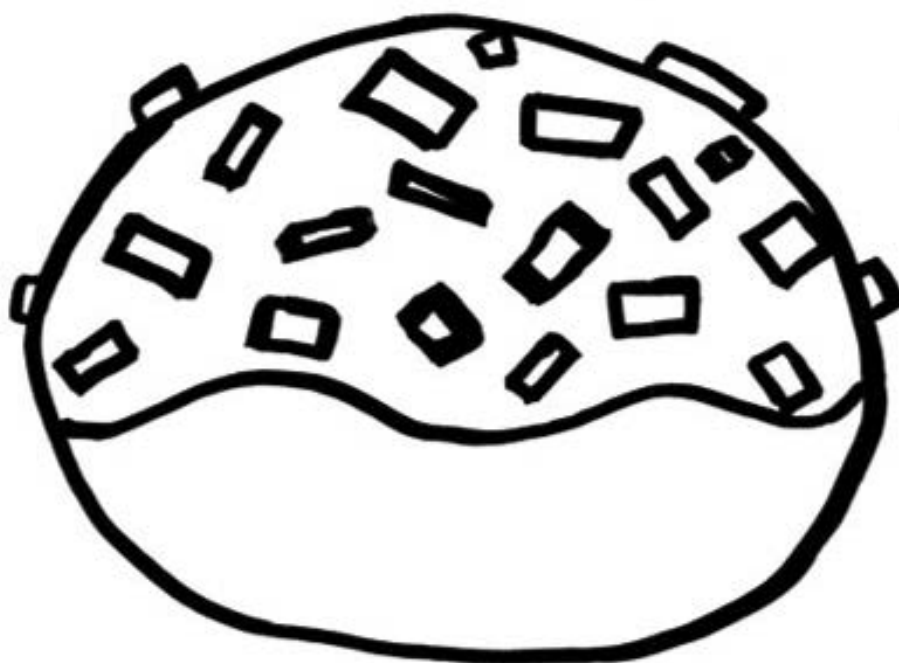
Arbeitszeit: ca. 35 Min.

Quelle: <https://www.chefkoch.de/rezepte/739601176553983/Krapfen.html>.

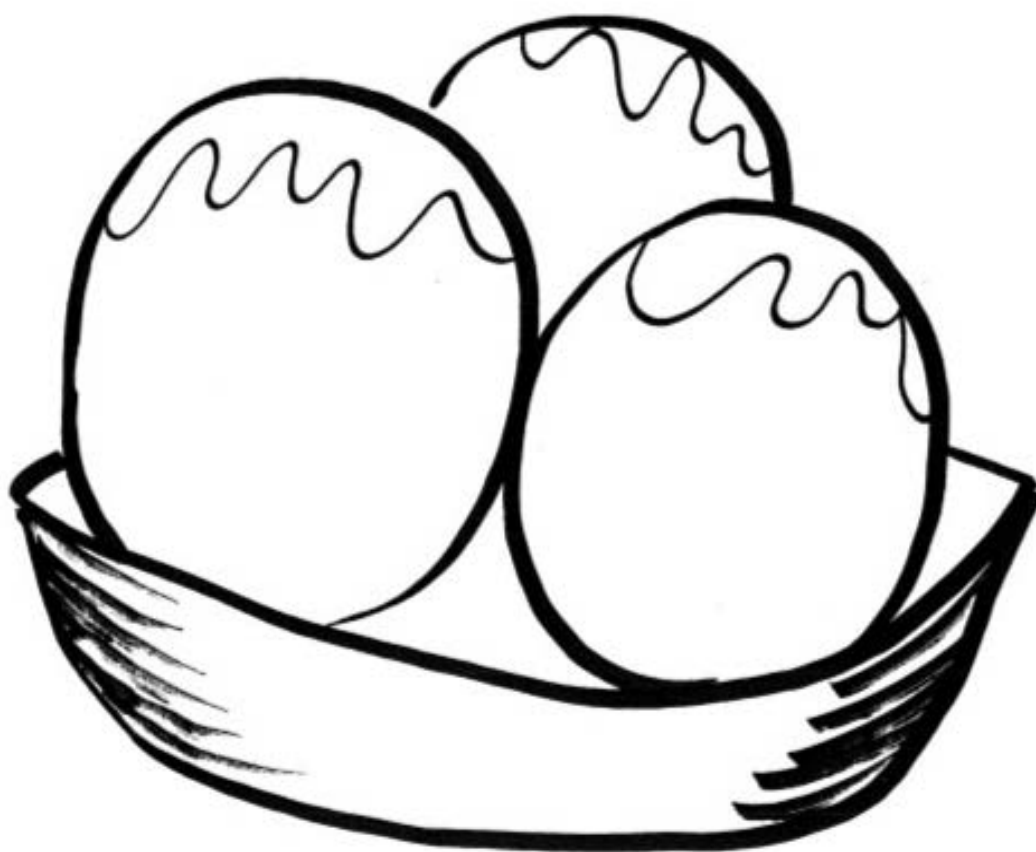
- Ausmalbilder: mit einem Krapfen (für Stabfigur geeignet), mit drei Krapfen, Krapfen und Liebesschleifen (gezeichnet von Małgorzata Bartecka).
- Ausmalbilder: „Ein Krapfen“ (für Stabfigur geeignet), „Drei Krapfen“, „Krapfen und Liebesschleifen“, „Liebesschleifen“ (gezeichnet von Małgorzata Bartecka).

1 PĄCZEK

3 PAŃCZKI

Marzanna – Frühlingsfest in Polen

34

Autorin: Una Pabst

1. Ziele:

- Die Kinder erfahren, wie das traditionelle Frühlingsfest in Polen gefeiert wird.
- Die Kinder lernen den Namen der Strohuppe kennen („Marzanna“), nach der das Fest benannt wird.
- Die Kinder erhalten anhand einer bildlichen Darstellung eine Vorstellung von diesem Brauch. Sie erkennen, dass die Kinder auf der Abbildung farbenfroh gekleidet sind. Dabei wird der polnische Wortschatz zu den Farben gefestigt.
- Die Kinder hören das Lied „*Marzanno, Marzanno, ty zimowa panno*“.
- Die Kinder basteln eine Strohuppe.

2. Zielgruppe: Kinder im Alter von ca. 3 – 5 Jahren (abhängig vom Entwicklungsstand).

3. Zeitlicher Umfang: Einführung 20-30 Minuten, Basteln einer kleinen Strohuppe ca. 45 Minuten, erweiterbar auf 1-2 Projektstage, auch eine Projektwoche mit Abschluss-Frühlingsfest möglich.

4. Wortschatz:

- Jahreszeiten: *wiosna* (der Frühling), *zima* (der Winter).
- Teile der Marzanna: *głowa* (der Kopf), *oczy* (die Augen), *usta* (der Mund), *brzuch* (der Bauch), *ręce* (die Arme), *wianek* (der Blumenkranz), *fartuch* (die Schürze), *słoma* (das Stroh), *kij* (der Stock).
- Farbadjektive: *czerwony* (rot), *zielony* (grün), *niebieski* (blau), *żółty* (gelb), *biały* (weiß), *pomarańczowy* (orange).

5. Pädagogisches Material:

- Eine kleine Strohuppe (selbst gebastelt, Stabuppe oder Handuppe oder Abbildung).
- Lied „*Marzanno, Marzanno, ty zimowa panno*“.
- Farbige Tücher.
- Bastelzubehör (Stroh, Schere, Wolle, Krepppapier, Kleber, Stoffreste, Stöcke, Stifte).
- Malvorlagen.

6. Ablauf:

Nach einer kurzen Einstimmung der Kinder (je nach Einordnung des Projektes in den aktuellen Kita-Plan z.B. zu den Jahreszeiten, zum Frühlingsbeginn, zum Nachbarland Polen) wird das Lied „*Marzanno, Marzanno, ty zimowa panno*“ abgespielt bzw. vorgesungen oder der Film auf <https://www.youtube.com/watch?v=YRkVrnLD5IE> dafür genutzt.

Den Kindern wird eine Strohuppe gezeigt und der Name „Marzanna“ eingeführt. Dann wird der Frühlingsbrauch in Polen besprochen (Wissen der Kinder erfragen und Erzählungen der Kinder nutzen oder selber vom Frühlings-Brauch in Polen erzählen).

Den Kindern werden unterschiedliche Bilder mit der Strohuppe gezeigt (in die Suchmaschine den Begriff „Marzanna“ eingeben). Dabei kann z.B. auf die Kleidung oder die Farben verwiesen werden oder auch Verbindung zum Frühling hergestellt werden.

Danach wird das Lied erneut abgespielt und die Kinder können sich dazu gemeinsam mit der Strohuppe bewegen und tanzen.

Jetzt wird die Strohuppe genauer betrachtet. Dabei werden neue polnische Vokabeln eingeführt (Kopf/Bauch...) und gemeinsam wiederholt.

Gemeinsam basteln die Kinder dann eine Strohuppe oder malen eine Malvorlage aus. Dabei können die neu erlernten polnischen Begriffe (Körperteile, Farben) wiederholt werden.

Erweiterungsmöglichkeiten für Projektstage:

- Wiederholung des Liedes, gemeinsam singen, musizieren, tanzen.
- Wiederholung der Bildbetrachtung, Namen der Farben wiederholen, zur Vertiefung farbige Tücher nutzen (Bewegungsspiel ähnlich „Feuer, Wasser, Sand“, Kinder laufen beim Rufen des Farbnamens in vorgegebene Ecke), gemeinsame Vorbereitung eines Umzuges/Festes zum Frühlingsanfang.

7. Liedtext:

„Marzanno, Marzanno, ty zimowa panno”
(Autor unbekannt)

Wiosna już nadchodzi,
zima odejść nie chce.
Nocą jeszcze mrozi,
śniegiem prószy jeszcze.

Refren:
Marzanno, Marzanno,
ty zimowa panno.
Dziś cię utopimy,
bo nie chcemy zimy.

Odpłyń wraz z lodami,
daleko do morza.
Niechaj wreszcie przyjdzie
do nas wiosna hoża.

„Marzanna, Marzanna, du Winterfräulein”

Der Frühling kommt,
der Winter will nicht gehen.
Nachts friert es immer noch,
es schneit noch.

Refrain:
Marzanna, Marzanna,
du Winterfräulein.
Heute werden wir dich ertränken,
weil wir keinen Winter wollen.

Schwimme mit Eis weg,
weit zum Meer.
Lass den munteren Frühling
endlich zu uns kommen.

<https://www.youtube.com/watch?v=YRkVrnLD5IE>

8. Hintergrundinformationen zur Landeskunde:

Das traditionelle Frühlingsfest in Polen heißt „Topienie Marzanny” – „Ertränken von Marzanna“. Marzanna ist der Name einer Strohpuppe. Ihr Name kommt von einer Meeres- und Todesgöttin. Der slawische Brauch ist bereits sehr alt und sollte die Menschen vom Winter befreien und im kommenden Jahr die Ernte sichern. Früher zogen die Menschen mit der Marzanna in den Dörfern von Haus zu Haus und verbrannten am Ende die Marzanna oder versenkten sie im Fluss oder See: Wer den Umzug sah, wusste, dass der Winter geht und endlich der Frühling kommt. Heute praktizieren viele Kindergärten und Grundschulen (1.–3. Klasse) noch diesen Brauch und feiern das Marzanna-Fest als Frühlingsfest: Alle Kinder gehen mit der vorbereiteten Strohpuppe durch die Stadt bis zu einem Fluss oder See. Die Kinder kleiden sich grün und tragen eine echte oder gebastelte Blume in der Hand und winken damit. Die Mädchen schmücken ihre Köpfe mit Blumenkränzen, die Jungen tragen ihre Schlaginstrumente und musizieren. Gemeinsam singen die Kinder Lieder über die „Marzanna“ und den Frühling. In der heutigen Zeit wird die „Marzanna“ nicht mehr überall verbrannt, sondern in einen Karton verpackt und symbolisch weggeschickt.

9. Anlagen:

- Ausmalbilder mit Marzanna (Bild 1 gezeichnet von Beata Sobiesiak, Bild 2 gezeichnet von Małgorzata Bartecka).

Pisanki – Ostereier

Autorin: Heike Brix

1. Ziele:

- Die Kinder lernen das Lied „Pisanki“ kennen.
- Die Kinder erfahren Gemeinsamkeiten und Unterschiede der Osterbräuche in Deutschland und Polen.
- Die Kinder lernen einige, mit Ostern verbundene polnische Vokabeln.
- Die Kinder wiederholen die Zahlen bis 5.
- Die Kinder lernen natürliche Färbetechniken kennen.

2. Zielgruppe: Kinder von 4 – 7 Jahren.

3. Zeitlicher Umfang: 2 Tage mit jeweils ca. 45 – 60 min.

4. Wortschatz:

- Wiederholung der Zahlen bis 5.
- Vokabeln des Osterlieds: *pisanki* (Ostereier), *stońce* (Sonne), *laleczki* (Püppchen), *kwiatuszki* (Blümchen), *gwiazdki* (Sternchen).
- Gegebenenfalls Wiederholung der Farben.

5. Pädagogisches Material:

- Lied „Pisanki“.
- Bildkarten für Ostereier, Sonne, Puppe, Blume, Stern.
- Jeweils mehrere Ostereier, Sonnen, Puppen, Blumen, Sterne.
- Gekochte Eier.
- Färbesud aus Zwiebeln, Roter Beete, Blaubeeren etc.
- Aufkleber mit den Motiven Osterei, Sonne, Blume, Stern, ggf. Puppe.

6. Ablauf:

Tag 1:

- Zu Beginn spricht der/die Erzieher(in) mit den Kindern über das Osterfest und die verschiedenen Bräuche in Deutschland und Polen. Dabei wird bemerkt, dass es in beiden Ländern bunte Ostereier gibt. Die Vokabel „*pisanki*“ (Ostereier) wird eingeführt.
- Der/Die Erzieher(in) spielt den Kindern zweimal das polnische Lied „Pisanki, pisanki“ vor. Dabei zeigt er/sie bei den Vokabeln „*pisanki*“ (Ostereier), „*stońce*“ (Sonne), „*laleczki*“ (Puppen), „*kwiatuszki*“ (Blümchen) und „*gwiazdki*“ (Sterne) entsprechende Bilder hoch. Danach werden die fünf Vokabeln mit den Kindern besprochen. Auch die Zahlen bis fünf werden wiederholt.
- Im Gruppenraum werden im Vorfeld Ostereier, Sonnen, Puppen, Blumen und Sterne versteckt. Es werden immer drei Kinder aufgerufen, welche nun eine bestimmte Anzahl von den genannten Dingen finden müssen, z.B. „*trzy gwiazdki*“ („drei Sterne“). Sind alle Dinge gefunden, hören sie noch zweimal das Lied und versuchen, zumindest die Vokabeln und Zahlen mitzusingen. Dabei bekommt jedes Kind einen Gegenstand und hält ihn hoch, sobald der entsprechende Begriff im Lied genannt wird.

Tag 2:

- Die Kinder wiederholen das Lied „Pisanki, pisanki“ und singen die erlernten Begriffe mit.
- Der/Die Erzieher(in) hat Eier vorbereitet und setzt sich mit den Kindern (oder einer Kleingruppe) an einen Tisch. Dort befinden sich bereits von dem/der Erzieher(in) hergestellte Färbesude. Den Kindern wird erklärt, dass in Polen die Eier sehr oft mit natürlichen Zutaten gefärbt werden. Es gibt z.B. Rote-Bete-Saft für rot-violette Eier, Zwiebelschalen für gelb-braune Eier und Rotkohl oder Heidelbeersaft für blaue Eier.

- Die Kinder finden auf dem Tisch kleine Aufkleber, die Ostereier, Sonnen, Sterne, Blumen und, falls vorhanden, auch Puppen, darstellen. Diese Begriffe werden nochmals wiederholt, das Osterlied im Hintergrund abgespielt und die Eier werden mit den Aufklebern verziert, anschließend in die Naturfarben gegeben und von dem/der Erzieher(in) für 10 Min. gekocht. Nachdem die Eier gefärbt und getrocknet sind, können die Aufkleber wieder entfernt werden, so dass der Abdruck des Motivs zu sehen ist.
- Zum Abschluss wird noch einmal das Lied „Pisanki, pisanki“ gesungen.

7. Liedtext:

„Pisanki“

Text: Krystyna Parnowska-Różecka

Pisanki, pisanki,
jajka malowane.
Nie ma Wielkanocy
bez barwnych pisanek.

Pisanki, pisanki,
jajka kolorowe,
na nich malowane
bajki pisanekowe.

Na jednej kogucik,
a na drugiej słońce,
śmieją się na trzeciej
laleczki tańczące.

Na czwartej kwiatuszki,
a na piątej gwiazdki.
Na każdej pisanke
piękne powiastki.

„Ostereier“

Ostereier, Ostereier,
bemalte Eier.
Es gibt kein Osterfest
ohne bunte Ostereier.

Ostereier, Ostereier,
bunte Eier,
darauf gemalte
Ostereier-Märchen.

Auf dem einen (Osterei) ein kleiner Hahn,
auf dem zweiten eine Sonne,
auf dem dritten lachen
tanzende Püppchen.

Auf dem vierten Blümchen,
auf dem fünften Sterne.
Auf jedem Osterei
Schöne Geschichten.

Melodie des Liedes „Pisanki“: <https://www.youtube.com/watch?v=OTPObfVuHCY> oder <https://www.youtube.com/watch?v=HhkpcqoWoA8>.

8. Hintergrundinformationen zur Landeskunde:

Pisanki – die Ostereier

Wie in weiten Teilen der Welt gibt es auch in Polen Ostereier, welche hier „pisanki“ genannt werden. Die Polen nutzen zur Färbung der Eier gern natürliche Farbstoffe. Zwiebschalen ergeben eine rotbraune Farbe, die Rinde von Erle, Eiche sowie Schalen der Walnuss ergeben schwarz, rot-gelb verfärben sich Eier von der Rinde eines jungen Apfelbaumes oder den Blüten der Ringelblume. Mit Blütenblättern von dunklen Stockrosen erhält man violette, mit Rübensaft rosafarbene Eier und mit den Sprösslingen des jungen Roggens oder Blättern des Immergrüns färben sie sich grün. In manchen Gegenden werden die Eier mit Wachs- oder Kratztechniken kunstvoll verziert.

Am Ostersonntag wird dann ein geweihtes Osterei in Stücke geschnitten und an alle Familienmitglieder verteilt (nach: <http://www.urlaubsland-polen.pl/informationen-ueber-polen/ostern/>).

9. Anlagen:

- Rezepte für Färbesud:

Zwiebelsud: Zwiebschalen von 15 – 20 roten oder braunen Zwiebeln in ca. 2 Litern Wasser 15 Min. köcheln und dann über Nacht ziehen lassen.

Rote Bete: Geben Sie 250 g Rote Bete in einen Topf mit einem halben Liter Wasser und lassen Sie das Ganze mit geschlossenem Deckel etwa 30-45 Minuten lang kochen. Dann auch über Nacht ziehen lassen.

Heidelbeere: Hier können Tiefkühl-Heidelbeeren oder eingeweckte Heidelbeeren genutzt werden. Diese werden mit den Eiern aufgekocht.

Koszyczek wielkanocny – Osterkörbchen

36

Autorin: Barbara Meier

1. Ziele:

- Die Kinder lernen verschiedene Osterbräuche in Polen kennen.
- Die Kinder merken sich, was in ein Osterkörbchen gehört.
- Die Kinder wissen, wie man das Osterkörbchen schmückt.
- Die Kinder erweitern ihren Wortschatz in der polnischen Sprache.
- Die Kinder lernen eine Gestaltungstechnik für Ostereier in Polen kennen.

2. Zielgruppe: Kinder im Alter von 5-6 Jahren, max. 12 Teilnehmer, deutsch-polnisch gemischte Gruppe.

3. Zeitlicher Umfang: Zwei Tage je eine Stunde.

4. Wortschatz:

- Farbadjektive: *czzerwony* (rot), *niebieski* (blau), *zielony* (grün), *żółty* (gelb).
- Namen der Speisen, die zu Ostern geweiht werden: *pisanki* (Ostereier), *baranek wielkanocny* (Osterlamm), *chleb* (Brot), *kiełbasa* (Wurst), *sól* (Salz), *chrzan* (Meerrettich).
- *Wielkanoc* (Ostern), *koszyczek wielkanocny* (Osterkörbchen, Sing.), *koszyczki wielkanocne* (Osterkörbchen, Plural), *kraszanki* (bemalte Eier), *święcenie potraw* (Speisenweihe), *żurek* (Mehlsuppe), *mazurek* (Osterkuchen).

5. Pädagogisches Material:

- Lied: „Ich will euch begrüßen“ von Volker Rosin.
- Bildkarten mit: Osterkörbchen, Ostereiern, Osterlamm aus Teig, Brot, Wurst, Salz, Meerrettich – zum Downloaden unter <http://przedszkolankowo.pl/wp-content/uploads/2017/03/WIELKANOC-PLANSZE.pdf>.
- Körbchen mit weißem Tuch und Buchsbaum.
- Ausgeblasene Eier (für jedes Kind eins).
- Malfarbe, Pinsel, Maldecke, Wasserbecher, Prickelnadel.

6. Ablauf:

- Alle Kinder treffen sich im Kreis (evtl. Stuhlkreis oder auf dem Boden). In der Mitte steht ein leeres Osterkörbchen, daneben liegen ein weißes Tuch und etwas Buchsbaum. Zur Begrüßung wird das Lied „Ich will euch begrüßen“ gesungen. Hier kann das Lied mehrmals gesungen werden und jedes Mal können die Kinder sich neue Bewegungen ausdenken.
- Der/die Erzieher(in) erzählt den Kindern über den polnischen Osterbrauch und über das Osterkörbchen. Danach schmücken die Kinder gemeinsam mit dem/der Erzieher(in) den Korb mit dem weißen Tuch und dem Buchsbaum. Nun erzählt der/die Erzieher(in) den Kindern, was alles in das Körbchen hineingehört und warum. Die Kinder wiederholen die Wörter. Dies kann der/die Erzieher(in) mit den Bildkarten im Anhang machen oder echte Lebensmittel nutzen. Den Namen des Lebensmittels sagt er/sie auf Deutsch und Polnisch. Im Anschluss kann der Wortschatz spielerisch geübt werden. Zum Beispiel hält der/die Erzieher(in) eine Karte hoch und die Kinder müssen so schnell wie möglich das polnische Wort dazu sagen. Auch kann der/die Erzieher(in) das Wort auf Polnisch sagen und die Kinder zeigen auf die passende Bildkarte.
- Danach kann der/die Erzieher(in) den Kindern von dem Brauch Eier anzumalen berichten. Nun können sich die Kinder selbst im Eier gestalten ausprobieren. Zuerst setzen sich alle Kinder an den Tisch. Der/die Erzieher(in) stellt die verschiedenen Farben auf den Tisch und sagt die Farben auf Polnisch. Jedes Kind malt ein Ei in der Farbe an, wie es möchte. Hier kann der Wortschatz mit den Farben eingeführt oder aufgefrischt und wiederholt werden, falls einige Kinder die Farben schon auf Polnisch kennen. Das Ei sollte dann einen Tag lang trocknen.

- Am nächsten Tag treffen sich alle wieder im Kreis. Die bunt angemalten Eier liegen in der Mitte, gemeinsam mit dem Osterkorbchen. Zur Begrüßung wird wieder das Lied „Ich will euch begrüßen“ gesungen. Gemeinsam überlegen die Kinder mit der Erzieherin, ob ihnen noch einfällt, was alles in das Osterkorbchen hineingehört, und sie wiederholen die Wörter auf Deutsch und Polnisch. Danach darf jedes Kind sein angemaltes Ei vorzeigen und sagen, welche Farbe es zum Anmalen benutzt hat. Die Farbe kann es evtl. auch wieder auf Deutsch und Polnisch sagen.
- Danach setzen sich alle Kinder mit ihrem Ei an den Tisch und bekommen eine Prickelnadel. Mit dieser Nadel versuchen die Kinder ganz vorsichtig ein Muster in das Ei zu ritzen. Die fertigen Eier können an einen Strauch gehangen und noch einmal gemeinsam betrachtet werden. Dabei kann auch noch einmal der Wortschatz für die Farben wiederholt werden.

7. Text:

Liednoten: „Ich will euch begrüßen“.

Quelle: http://www.zuhoeren.de/fileadmin/content/toene-im-ohr/Ich_will_euch_begruessen_X-3.pdf

G Hmoll C G
 Ich will euch be - grü - ßen, ich ma - che das so: Hal -
 D G
 lo klatsch klatsch Hal - lo klatsch klatsch Schön,
 G Hmoll C G
 daß ihr heut' hier seid und nicht an - ders - wo. Hal -
 D G
 lo klatsch klatsch Hal - lo klatsch klatsch Hal -
 C D G
 lo, Hal - lo, Hal - lo, Hal -
 C D G
 lo, Hal - lo, Hal - lo.

Dabei kann eine Strophe auf Polnisch gesungen werden, und zwar:

„Ja chcę was pozdrowić i robię to tak: Cześć, cześć“.

8. Hintergrundinformationen zur Landeskunde:

Wie feiert man Ostern in Polen?

In Polen wie auch in Deutschland ist Ostern ein Fest mit christlichem Hintergrund. An Ostern wird die Auferstehung Jesu gefeiert und gleichzeitig ist es das Ende der sechswöchigen Fastenzeit. Am Palmsonntag, dem Sonntag vor Ostern, wird der Einzug Jesu in die Stadt Jerusalem gefeiert. Ebenso beginnt mit Palmsonntag die Karwoche (eine Woche vor Ostern). Osterpalmen werden in Polen für den Palmsonntag vorbereitet, schmücken aber die ganze Osterzeit das Haus. Meist werden die Zweige bei einem Bild eines Heiligen aufgehängt, in die Vase gestellt oder an die Wand gehängt. Die Zweige sollen Gesundheit, Glück, Reichtum und Wohlergehen für die ganze Familie bringen. Die Osterpalmen bestehen aus getrocknetem Getreide, Gras oder Krepppapier- bzw. echten Blumen. Diese Zweige werden am Palmsonntag in der Messe gesegnet.

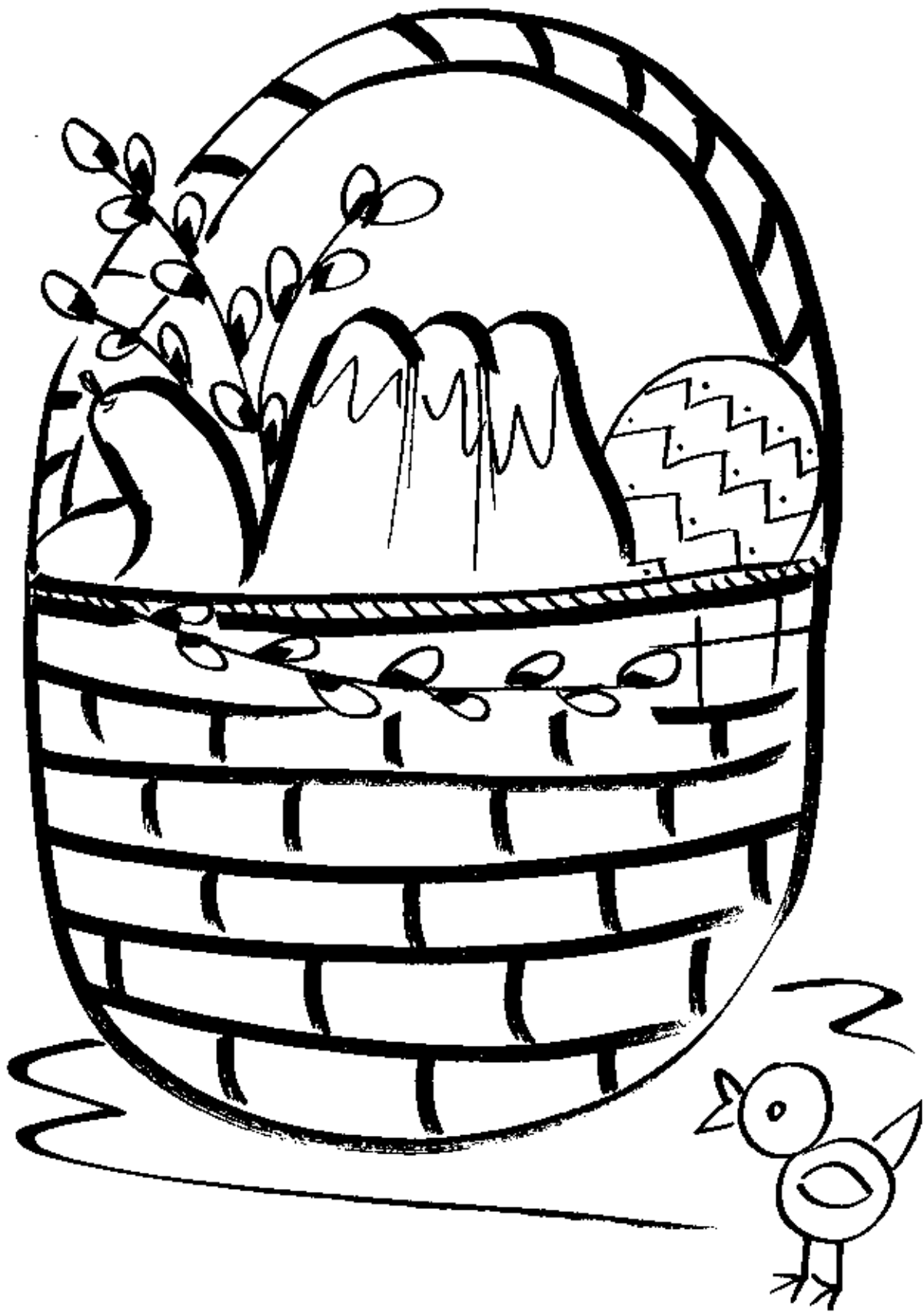
Auch Ostereier werden in Polen bemalt. So werden ausgeblasene oder gekochte Eier bemalt, dazu gibt es verschiedene Techniken. Die Eier können erst gefärbt werden, zum Beispiel in Rotkraut- oder Zwiebelschalen (vgl. 35). Danach werden mit einem Messer verschiedene Muster hineingeritzt. Eine andere Technik besteht darin, das flüssige Wachs auf die Eierschale mit einer Nadel aufzutragen. Danach wird das Ei in Farbe eingetaucht – da, wo Wachs ist, nimmt das Ei die Farbe nicht an. Auch das Anmalen mit bunter Farbe und einem dünnen Pinsel ist weit verbreitet. Aber es gibt auch noch andere Techniken, wie Eier bestricken oder traditionelle Volksbilder auf die Eier malen. In Polen gab es aber keinen Brauch die Eier an Zweige zu hängen. Sie werden eher in Körbchen oder auf einen Teller gelegt. Seit ein paar Jahren werden zu Ostern Osterkränze aufgehängt oder auch Osterhasen als Tischschmuck verwendet. Diese Neuerungen kamen aus dem Westen. Auch der Brauch ein Osternest zu suchen, kommt allmählich nach Polen, gehört aber nicht zu den traditionellen polnischen Osterbräuchen.

Am Karsamstag werden die Osterkörbchen vorbereitet und in der Kirche gesegnet (die geweihten Speisen nennt man „święconka“). Unbedingt müssen sich in dem Körbchen befinden: ein Lämmchen aus Kuchenteig oder Schokolade als Symbol für die Auferstehung Jesu, Eier als Zeichen für erneuerndes Leben, Brot für den Jesusleib, verschiedene Wurstwaren für Wohlergehen, Fruchtbarkeit und Gesundheit. Salz als Symbol für die Selbstsäuberung und Meerrettich für die Stärke und Kraft. Das Körbchen wird mit einem weißen Tuch ausgelegt und mit frischen grünen Pflanzen geschmückt. Die gesegneten Speisen kommen dann am Ostersonntag auf den Tisch zum Frühstück. Das Frühstück beginnt mit diesen geweihten Speisen. Jeder sollte ein Stück von jeder Speise essen. Erst danach werden andere Speisen gegessen.

Vor Jahren gab es auch einen Brauch wie bei uns, das „Betteln“ an Gründonnerstag. Es hieß „chodzenie z kogutkiem“ – „mit dem Hahn spazieren gehen“. Die Kinder liefen von Haus zu Haus mit einem Hähnchen aus Holz und sammelten Eier oder Geld für Ostern. Heute ist der Brauch fast nicht mehr bekannt. Nur in wenigen kleinen Orten besuchen die Kinder singend mit einem gebastelten bunten Hahn die Häuser und sammeln dabei Eier und Süßigkeiten. Der Hahn steht hier als Fruchtbarkeitssymbol. Die polnische Küche zu Ostern spielt natürlich auch eine große Rolle. Das Essen besteht aus traditionellen Osterspeisen und Gebäck. In Polen wird am Karfreitag und Samstag kein Fleisch gegessen, da noch Fastenzeit ist und die Feiertage erst am Sonntag beginnen. Der Ostersonntag beginnt überall mit einem festlichen Frühstück. Sogar eine besondere Suppe (żurek) kommt auf den Tisch. Diese Suppe wird mit gekochten Eiern, weißer Wurst und Brot gegessen. Außerdem kommen noch Eier mit Meerrettich, Rote Bete mit Meerrettich, Salate, Wurstwaren, Braten und Gebäck auf den Tisch. Ein typisch polnisches Ostergebäck ist mazurek (knuspriger Kuchen) (vgl. 37). Dieser wird mit einer Creme bestrichen und von oben österlich dekoriert. Ein weiterer Brauch ist der „gespritzte Montag“ – Śmigus Dyngus oder Lany Poniedziałek (vgl. 38). Am Ostermontag bespritzen sich die Menschen mit Wasser. Es soll ihnen Glück bringen und jungen Frauen und Männern auch die Liebe. Meist wird mit kleinen gefüllten Plastikeiern gespritzt, die Kinder benutzen aber auch Wasserpistolen oder Eimer.

9. Anlagen:

- Ausmalbild „Osterkörbchen“ (gezeichnet von Małgorzata Bartecka).

Mazurek – Ein polnischer Osterkuchen

37

Autorin: Steffi Zura

1. Ziele:

- Die Kinder kennen das polnische Wort für Ostern und wissen, wie man sich in Polen „Frohe Ostern“ wünscht.
- Die Kinder kennen den polnischen Osterkuchen *mazurek*.

2. Zielgruppe: Kinder im Alter von 5 bis 6 Jahren.

3. Zeitlicher Umfang: Ein Projekttag.

4. Wortschatz:

- *Mazurek*.
- Redewendungen: *Wesołych Świąt Wielkanocnych!* (Frohe Ostern!), *Smacznego!* (Guten Appetit!).
- Namen der Osterfeiertage: *Wielkanoc* (Ostern), *Wielki Tydzień* (Karwoche), *Wielki Piątek* (Karfreitag), *Niedziela Wielkanocna* (Ostersonntag), *Poniedziałek Wielkanocny* (Ostermontag).

5. Pädagogisches Material:

- Bilder der polnischen Osterkuchen – *mazurek*.
- Lernposter mit dem Jahreskreis (Maus, *Żába*, Biedronka).

6. Ablauf:

Einleitung

Wir begrüßen uns auf deutsch-polnisch mit „Dzień dobry – Guten Tag“ und singen gemeinsam das entsprechende Lied in beiden Sprachen.

Das Lernposter mit dem Jahreskreis liegt in der Mitte des Sitzkreises – wir drehen den Zeiger weiter zum Oster-Monat und besprechen das Bild des Monats (Was sehen wir? Welches Fest wird bald gefeiert? Auch in Polen?). Die Kinder erfahren, dass Ostern auf Polnisch *Wielkanoc* heißt.

Hauptteil

Wir besprechen an Hand von Bildern oder Fotos die Ostertage, die in Deutschland gefeiert werden, und ordnen sie gemeinsam nach zeitlichem Ablauf (Gründonnerstag, Karfreitag usw.). Der/Die Erzieher(in) erklärt den Kindern, welche Tage auch in Polen gefeiert werden und führt optional die polnischen Namen ein.

Zu Feiertagen wird besonderes Gebäck zubereitet. Die Kinder können berichten, was bei ihnen zu Hause zu Ostern gebacken wird. Dann lernen sie den typischen polnischen Kuchen zu Ostern kennen – *mazurek*. Dazu werden die Bilder gezeigt und der Name benannt, den die Kinder dann nachsprechen sollen.

Gemeinsam wird der Osterkuchen *mazurek* zubereitet und dann verkostet; dabei wünschen wir uns auf Polnisch „Guten Appetit“ (*Smacznego*).

Zum Schluss lernen die Kinder, wie man sich auf Polnisch „Frohe Ostern“ (*Wesołych Świąt Wielkanocnych!*) wünscht.

7. Liedtext:

Dzień dobry, dzień dobry
mówią wszystkie dzieci. (2x)
Duże dzieci, małe dzieci,
grube dzieci, chude dzieci.
Dzień dobry, dzień dobry
mówią wszystkie dzieci.

Guten Tag, guten Tag
sagen alle Kinder. (2x)
Große Kinder, kleine Kinder,
dicke Kinder, dünne Kinder.
Guten Tag, guten Tag
sagen alle Kinder.

8. Hintergrundinformationen zur Landeskunde:

Mazurek ist ein typisch polnisches Ostergebäck, das schon seit Jahrhunderten zu Ostern gebacken wird. Der Kuchen ist sehr flach, meistens rechteckig. Am häufigsten wird *mazurek* aus zweierlei Teig gebacken, wobei der Boden meistens aus Mürbeteig ist. Bedeckt wird der Boden mit Marmelade, unterschiedlichen Kuvertüren und Nüssen, die Dekoration sind meistens unterschiedliche Ostermotive.

9. Anlagen:

- Rezept: *Czarny mazurek* (Mazurek schokoladig-süß)

Zutaten:

Für den Teig:

250 g Mehl, 250 ml Milch, 1 EL Backpulver, 50 g Butter, 2 Eier, 100 g Zucker, 3 EL Kakaopulver, 1 Päckchen Vanillezucker, 1 Päckchen Mandelsplitter

Für den Guss:

1 Glas Puderzucker, Saft aus einer Zitrone

Zubereitung:

Zubereitungszeit: 30 min

Die Butter zusammen mit den Eigelben, dem Zucker, Backpulver, Vanillezucker, Kakao und der Milch gut verrühren.

Die Eiweiße schaumig schlagen und zusammen mit dem Mehl zu der Masse hinzufügen und verrühren.

Den Teig in eine flache, breite und gefettete Backform füllen. Bei 160 Grad 25-30 min im Ofen backen.

Den Puderzucker mit dem Zitronensaft und einem EL Wasser zu einer Glasur verrühren (sie darf keine Klümpchen bilden).

Die fertige Glasur auf dem abgekühlten Kuchen verteilen und nach Belieben mit den Mandelsplittern dekorieren.

Quelle: <https://www.polish-online.com/polen/osterrezepte/mazurek-schokoladig.php>.

10. Hinweis:

- Fotos von mehreren, unterschiedlich verzierten Osterkuchen *mazurek* gibt es auf: http://potrawyregionalne.pl/244,8483,DAWNE_MAZURKI_WIELKANOCNE_.htm.

„Śmigus Dyngus“ – Tag des Wassergießens

38

Autorin: Cindy Franzke

1. Ziele:

- Die Kinder lernen den Brauch „Gespritzter Montag“ in Polen kennen.
- Die Kinder lernen ausgewählte typische Osterbegriffe auf Polnisch kennen und wiederholen diese, nachdem der/die Erzieher(in) diese vorgesprochen hat.
- Die Kinder malen selbstständig das Ausmalbild vom „Gespritzten Montag“ nach ihren eigenen Vorstellungen aus.
- Die Kinder wiederholen die bereits bekannten Farbadjektive.

2. Zielgruppe: Kinder im Alter von 5 – 6 Jahren.

3. Zeitlicher Umfang: 1 Stunde.

4. Wortschatz:

- Osterbegriffe: *pisanki* (Ostereier), *zajaczek* (Osterhase), *Wielkanoc* (Ostern), *koszyk wielkanocny* (Osterkorb).
- Farbadjektive (Grundfarben): *niebieski* (blau), *żółty* (gelb), *czzerwony* (rot), *zielony* (grün).

5. Pädagogisches Material:

- Bilder: Fotos vom „Śmigus Dyngus“ in Polen, Bilder von den Osterbegriffen: Ostereier, Osterkorb, Osterhase.
- Ausmalbild vom „Śmigus Dyngus“.

6. Ablauf:

- Der/die Erzieher(in) ruft alle Kinder und findet sich mit ihnen im Sitzkreis zusammen.
- Die Kinder werden gefragt, was ihnen zum Thema „Ostern“ einfällt. Die Kinder nennen Begriffe, wie zum Beispiel Ostereier, Osterhase, Osterkorb.
- Der/Die Erzieher(in) legt in die Mitte des Sitzkreises Bilder von den Osterbegriffen und nennt den Kindern den jeweiligen polnischen Begriff. Die Kinder wiederholen die polnischen Wörter. Anschließend nimmt der/die Erzieher(in) die Bilder in die Hand und zeigt den Kindern nacheinander ein Bild. Die Kinder sollen nun erkennen, was auf dem Bild abgebildet ist, und den deutschen und polnischen Begriff laut nennen.
- Der/Die Erzieher(in) erklärt dann den Kindern den polnischen Brauch „Śmigus Dyngus – Tag des Wassergießens“.
- Anschließend erhalten die Kinder ein Ausmalbild zum Thema „Śmigus Dyngus“. Bevor sie mit dem Ausmalen beginnen, wiederholen sie gemeinsam mit Hilfe des/der Erziehers/in die Grundfarben auf Polnisch.
- Danach beginnen die Kinder mit dem Ausmalen des Bildes. Wenn die Kinder ihre Arbeit beendet haben, werden die Bilder im Kinderhaus ausgehängt.

7. Hintergrundinformationen zu Landeskunde:

„Śmigus Dyngus“ (auch „Lany Poniedziałek“ genannt) ist ein polnischer Osterbrauch. Er findet alljährlich am Ostermontag statt. Im ganzen Land besprengen sich alte und junge Menschen am „Lany Poniedziałek“ mit Wasser. Oftmals kommt es auch vor, dass Jugendliche anstatt einiger Wasserspritzer ganze Eimer voll Wasser auf andere Personen, vorzugsweise Mädchen und Frauen, schütten. Es ist der Tag mit dem höchsten Wasserverbrauch im ganzen Jahr.

Nach katholischer Überlieferung geht der Brauch auf das Jahr 966 zurück, als sich der polnische Herrscher Mieszko I. taufen und damit stellvertretend Polen zum katholischen Christentum bekehren ließ. Andere Quellen bezeichnen den Brauch als Reinigungsritual heidnischer Herkunft.

8. Anlagen:

- Ausmalbild: „Śmigus Dyngus – Tag des Wassergießens“ (gezeichnet von Małgorzata Bartecka).

„Kindertag in Polen“ – Dzień Dziecka w Polsce

39

Autorin: Antje Müller

1. Ziele:

- Die Kinder wissen, dass der Internationale Kindertag in beiden Nachbarländern am 1. Juni gefeiert wird.
- Die Kinder kennen den Begriff „Kindertag“ auf Polnisch.
- Die Kinder verstehen einige mit dem Thema verbundene Vokabeln auf Polnisch.
- Die Kinder kennen das Lied „Guten Tag, guten Tag ...“ in deutscher und polnischer Sprache.

2. Zielgruppe: Kinder im Alter von 5 – 7 Jahren.

3. Zeitlicher Umfang: ½ bis 1 Stunde.

4. Wortschatz:

- *Dzień Dziecka* (Kindertag), *dziecko* (das Kind), *dzieci* (Kinder).
- *Duże dzieci* (große Kinder), *małe dzieci* (kleine Kinder), *grube dzieci* (dicke Kinder), *chude dzieci* (dünne Kinder).
- *Dzień dobry* (Guten Tag).
- Optional Farben: *biały* (weiß), *czerwony* (rot), *żółty* (gelb), *czarny* (schwarz).

5. Pädagogisches Material:

- Ausmalbild.
- Lied „Dzień dobry“.
- Evtl. Weltkarte.

6. Ablauf:

- Der/Die Erzieher(in) spricht gemeinsam mit den Kindern über den Kindertag. Er/Sie erklärt, dass ein solcher Tag fast überall auf der Welt, egal welche Hautfarbe, Größe, etc. die Kinder haben, gefeiert wird (Weltkarte hinzuziehen). In Kitas in Polen und in der sächsischen Nachbarregion wird der Internationale Kindertag am 1. Juni gefeiert. Außerdem gibt es vielfach weitere Aktionen am 20. September, dem Weltkindertag. Seit 2013 wird in Polen am 20. September der Tag der Kindergartenkinder gefeiert.
- Der/Die Erzieher(in) erklärt den Kindern, dass der Internationale Kindertag am 1. Juni in Polen genauso wie in Sachsen gefeiert wird, mit kleinen Geschenken und Überraschungen für die Kinder und mit fröhlichen Kinderfesten. In einigen Einrichtungen wird auch an dem Tag ein Kinderfest gemeinsam mit Mama und Papa gefeiert.
- Der/Die Erzieher(in) erklärt/übersetzt das Lied „Dzień dobry“ – „Guten Tag“.
- Der/Die Erzieher(in) bespricht gemeinsam mit den Kindern die Vokabeln: *dzieci*; *małe*, *duże*, *grube*, *chude*. Die Begriffe „*Duże dzieci*, *małe dzieci* ...“ werden durch entsprechende Gesten / Bewegungen mit den Armen begleitet.
- Gemeinsam singt der/die Erzieher(in) mit den Kindern das Lied.
- Im Anschluss können die Kinder noch Ausmalbilder zum Thema gestalten. Dabei können optional die Landesflaggen von Deutschland und Polen und deren Farben besprochen werden.
- Am Kindertag kann dann das Lied allen Kindern und Eltern in der Kita zur Begrüßung vorgesungen werden.

7. Text des Liedes:

„Guten Tag“

Guten Tag, guten Tag
sagen alle Kinder.
Guten Tag, guten Tag
sagen alle Kinder.
Große Kinder, kleine Kinder,
Dicke Kinder, dünne Kinder.
Guten Tag, guten Tag
sagen alle Kinder.

„Dzień dobry“

Dzień dobry, dzień dobry
mówią wszystkie dzieci.
Dzień dobry, dzień dobry
mówią wszystkie dzieci.
Duże dzieci, małe dzieci,
grube dzieci, chude dzieci.
Guten Tag, guten Tag
mówią wszystkie dzieci.

8. Hintergrundinformationen zur Landeskunde:

Der Kindertag wird auf der ganzen Welt gefeiert: Es gibt ihn in über 145 Ländern. Je nach Tradition aber immer an einem anderen Datum.

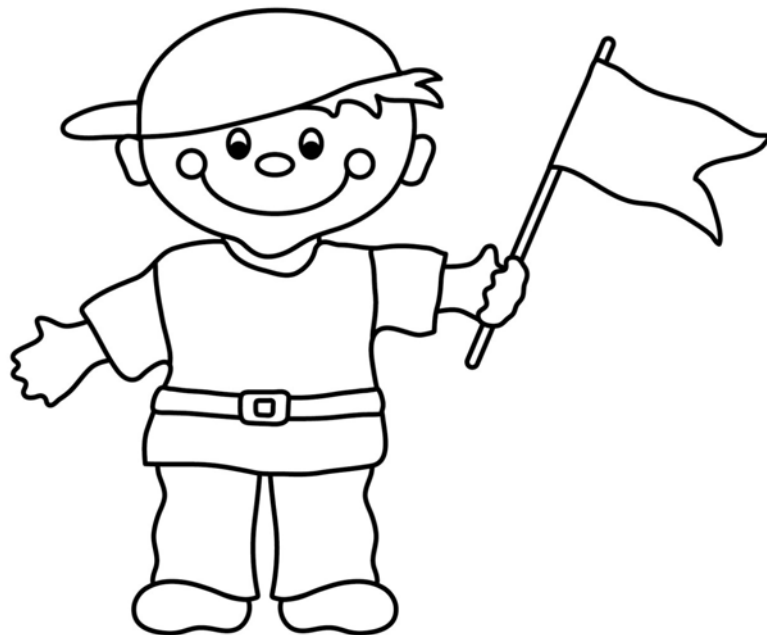
Die Idee eines weltweiten Kindertages gibt es schon sehr lange. Auf der 9. Vollversammlung der Vereinten Nationen am 21. September 1954 wurde UNICEF von den Vereinten Nationen beauftragt, einen weltweiten Kindertag einzurichten, um damit auf die Rechte von Kindern hinzuweisen. Jeder Staat sollte einen eigenen Weltkindertag feiern. UNICEF empfahl den 20. September als „Weltkindertag“, was von der ehemaligen BRD so übernommen wurde.

In der ehemaligen DDR und anderen sozialistischen Ländern wie Polen wurde der 1. Juni als Internationaler Kindertag eingeführt. Dieser wird seit 1950 gefeiert. Der Tag war in der DDR immer ein großes Ereignis für alle Kinder: Es gab Veranstaltungen mit Gratulationen und Geschenken von den Eltern. In vielen Schulen und Kitas wurden Programme und Feste veranstaltet. Seit der deutschen Wiedervereinigung im Jahr 1990 gibt es nun 2 Kindertagsfeste. Insbesondere in den ostdeutschen Bundesländern wird der 1. Juni weiterhin gefeiert und häufig zusätzlich auch der Weltkindertag am 20. September.

Im Jahre 2013 wurde der 20. September durch einen Beschluss des polnischen Parlaments zum Tag der Kindergartenkinder.

9. Anlagen:

- Ausmalbild. Quelle: https://www.malvorlagenkostenlos.com/images/joomgallery/originals/kinder_malvorlagen_19/kind_bild_zum_ausmalen_20140315_1502234933.jpg

1. Ziele:

- Die Kinder lernen den polnischen Mikołaj (Nikolaus) kennen.
- Die Kinder wissen, wie die polnische Flagge aussieht.
- Die Kinder wissen, welche Sprache die Kinder in Polen sprechen.
- Die Kinder lernen das Lied „Sanna“ von Barbara Kossuth kennen.
- Die Kinder spielen das Spiel „Mikołaj patrzy“ (Nikolaus schaut).

2. **Zielgruppe:** Kinder im Alter von 5-6 Jahren, max. 12 Teilnehmer.

3. **Zeitlicher Umfang:** 3 Tage.

4. Wortschatz:

- *Mikołaj* (Nikolaus); *zima* (Winter), *dzyń dzyń* (klingeling).

5. Pädagogisches Material:

- Brief vom polnischen Nikolaus.
- Weißes Papier im Format DIN-A4, Schere, Papierkleber, farbiges Papier, Wasserfarbe, Pinsel.

6. Ablauf:

1. Tag:

- Der/Die Erzieher(in) liest einen Brief vom Nikolaus vor (Anlage).
- Nachdem der Brief vorgelesen ist, kann man folgende Fragen stellen:
 - Wie heißt der Nikolaus auf Polnisch?
 - Wohin legt er die Geschenke für die polnischen Kinder?
 - Welche Farben hat die polnische Flagge?
 - Welche Sprache sprechen die Kinder in Polen?

2. Tag

- Das Spiel „Mikołaj patrzy“:
Der/Die Erzieher(in) spielt das Lied „Sanna“ von Barbara Kossuth vor. Die Kinder tanzen ausgelassen zur Musik. Wenn der/die Erzieher(in) die Musik stoppt und „Mikołaj“ sagt, müssen alle Kinder sofort stehen bleiben und in ihrer Bewegung „einfrieren“. Wer zu spät reagiert oder sich noch einmal bewegt, der scheidet aus. Gewonnen hat, wer am Ende als Letzter noch auf der Tanzfläche steht.
- Der/Die Erzieher(in) zeigt den Kindern den Film zum Lied „Sanna“ (<https://www.youtube.com/watch?v=V9gdbAgR810>).
Die Kinder versuchen zu erraten, wovon das Lied handelt. Anschließend übersetzt der/die Erzieher(in) das Lied. Er/Sie macht die Kinder darauf aufmerksam, dass für das deutsche Schallwort „klingeling“ die polnischen Worte „dzyń dzyń“ stehen. Das Lied wird noch einmal vorgespielt. Der/Die Erzieher(in) ermuntert die Kinder, „dzyń dzyń“ mitzusingen.

3. Tag

- Bastelarbeit:
Die Kinder malen den Nikolaus mit Wasserfarbe auf ein Blatt Papier.
Nachdem die Farbe getrocknet ist, schneiden die Kinder ihren Nikolaus aus und kleben ihn auf ein farbiges Blatt Papier auf. Anschließend werden dünne Papierstreifen aus weißem Papier gerissen und als Bart angeklebt. Wahlweise können die Kinder Schneeflocken, Sterne, einen Sack usw. aufkleben. Die Bilder werden dem Nikolaus geschenkt, wenn er kommt. Während die Kinder arbeiten, hören sie das Lied „Sanna“.

7. Liedtext:

„Sanna“

Text: Barbara Kossuth, Musik: Adam Markiewicz

Zima, zima, zima,
pada, pada śnieg.
Jadę, jadę w świat sankami,
sanki dzwonią dzwoneczkami.
Dzyń, dzyń, dzyń. (x3)

Jaka pyszna sanna,
parska rażno koń.
Śnieg rozbija kopytami,
sanki dzwonią dzwoneczkami.
Dzyń, dzyń, dzyń. (x3)

Zasypane pola,
w śniegu cały świat.
Biała droga hen przed nami,
sanki dzwonią dzwoneczkami.
Dzyń, dzyń, dzyń. (x3)

„Schlittenfahrt“

Winter, Winter, Winter,
es schneit, es schneit.
Ich fahre Schlitten in die Welt,
sie Glocken am Schlitten klingeln.
Klingeling, klingeling, klingeling.

Wie schön die Schlittenfahrt ist,
das Pferd schnaubt fröhlich.
Es zerstampft den Schnee mit den Hufen,
die Glocken am Schlitten klingeln.
Klingeling, klingeling, klingeling.

Die Felder sind eingeschneit,
die ganze Welt liegt im Schnee.
Der weiße Weg liegt vor uns,
die Glocken am Schlitten klingeln.
Klingeling, klingeling, klingeling.

8. Hintergrundinformationen zur Landeskunde:

Der Nikolaustag in Polen ist ein großes Familienfest, das am 6. Dezember gefeiert wird. In der Nacht zum Nikolaustag bekommen die Kinder vom Mikołaj (Nikolaus) Geschenke unter das Kopfkissen gelegt.

Mikołaj ist ein alter Mann, der einen roten Mantel, eine rote Hose und hohe Stiefel trägt. Er hat einen grauen, langen Bart und ist sehr nett.

Die Kinder in Polen schreiben zuerst Briefe an den Nikolaus und legen sie auf ihr Fensterbrett. Wichtig ist zu beobachten, ob der Brief endlich abgeholt wurde. Wenn ja, so bedeutet das, dass der Mikołaj beim Kind vorbeischaute, ob es lieb ist. Brave Kinder bekommen schöne Geschenke, wie Spielzeug, Anziehsachen oder Süßigkeiten, die anderen bekommen nur eine Rute.

Mikołaj kommt in der Nacht durch den Schornstein. Das ist gar nicht so leicht! Er muss erst einmal sehr leise prüfen, ob die Kinder fest schlafen, und sehr schnell die Geschenke unter das Kopfkissen legen.

9. Anlagen:

- Brief von Mikołaj.
- Ausmalbild „Nikolaus legt ein Geschenk unter das Kissen“ (gezeichnet von Beata Sobiesiak).

Liebe Kinder,

ich bin schon zu euch unterwegs und möchte morgen bei euch sein. Leider muss ich oft eine Pause machen, weil mein Sack mit Geschenken sehr schwer ist.

Heute bin ich in Polen. Wisst Ihr, wo das Land Polen liegt? Am Rande eurer Stadt Rothenburg fließt der Fluss mit dem Namen Neiße. Auf der anderen Seite des Flusses liegt das Land Polen. Dort sprechen die Menschen Polnisch. Die polnische Flagge hat die Farben weiß und rot, oben weiß und unten rot.

In Polen nennen mich die Kinder „Mikołaj“. Heute Abend habe ich eine große Aufgabe zu erledigen: Ich muss bei den polnischen Kindern unter ihren Kopfkissen Geschenke verstecken. Das ist gar nicht so leicht. Ich muss erst einmal sehr leise prüfen, ob die Kinder fest schlafen, dann muss ich sehr schnell das Geschenk unter das Kopfkissen legen.

Danach reise ich dann weiter zu Euch Kindern in Deutschland.

Euer Nikolaus

Szopka bożonarodzeniowa – Weihnachtskrippe

41

Autorin: Melina Topa

1. Ziele:

- Die Kinder lernen Bräuche der Adventszeit in Polen kennen.
- Die Kinder basteln eine Miniaturkrippe.
- Die Kinder erweitern ihren polnischen Wortschatz.
- Die Kinder vergleichen die polnischen Adventsbräuche mit den deutschen und akzeptieren beide Kulturen und deren Bräuche.

2. Zielgruppe: Kinder im Alter von 5 – 6 Jahren.

3. Zeitlicher Umfang: 45 Minuten.

4. Wortschatz:

- *Szopka* (Weihnachtskrippe), *żłobek* (Futterkrippe), *kościół* (Kirche).
- Figuren in Weihnachtskrippen: *Dzieciątka Jezus* (Jesuskind), *Maryja / Maria* (ausgesprochen: [marja]), *Józef* (Josef), *wół* (Ochse), *osioł* (Esel), *pastuszkowie* (Hirten), *anioł* (Engel), *Trzej Królowie* (Drei Könige).

5. Pädagogisches Material:

- Tonpapier, weißes Papier, Bastelkleber, Klebstifte, Strohhalme, Kinderschere, Buntstifte, Bastelunterlagen.

6. Ablauf:

- Der/Die Erzieher(in) versammelt sich mit den Kindern in einem Sitzkreis. In der Mitte des Kreises steht eine gebastelte Weihnachtskrippe. Der/Die Erzieher(in) fragt die Kinder, was sie in der Mitte des Kreises sehen. Er/Sie berichtet über die polnischen Bräuche des Anfertigen und Aufstellens von Krippen im Advent.
- Gemeinsam werden die Krippenfiguren besprochen und die polnischen Begriffe eingeführt.
- Die Kinder malen die vorgegebenen Figuren aus, die später ausgeschnitten werden. Dabei werden die polnischen Vokabeln wiederholt.
Die Figuren werden dann auf ein schwarzes Tonpapier geklebt; aus Strohhalmen wird dann das Strohdach geklebt. Die fertigen Krippen werden im Kinderhaus ausgehangen.

7. Hintergrundinformationen zur Landeskunde:

Im Advent werden in Polen Krippen gefertigt, die hinterher das Innere der Kirchen schmücken oder auf Wettbewerben der Öffentlichkeit vorgestellt werden.

Die Tradition, zum Weihnachtsfest eine Krippe aufzustellen, ist sehr lang. Die ersten Krippen wurden in Polen bereits im 13. Jahrhundert aufgebaut. Heute steht zu Weihnachten in jeder Kirche eine Krippe; manchmal werden vor den Kirchen große Krippen mit lebenden Tieren aufgestellt. Die bekanntesten Weihnachtskrippen in Polen kann man jeden Dezember in Kraków (Krakau) bewundern. In ganz Polen werden Wettbewerbe für die schönste Krippe ausgeschrieben. Der bekannteste Wettbewerb findet seit den 40-er Jahren des 20. Jahrhunderts in Kraków (Krakau) statt.

In manchen Familien werden auch Miniaturkrippen gebastelt, womit man bereits im Advent anfängt. Auch in Schulen gibt es Wettbewerbe für die schönste Krippe. Außerdem stellen oft die Schulkinder ein Krippenspiel vor. Zu der Aufführung werden alle Schüler(innen), Lehrer(innen) und auch Eltern eingeladen.

Auch die Kinder in vielen Kindergärten basteln mit ihren Erzieherinnen und Erziehern eine Krippe.

8. Anlagen:

Krippenfiguren zum Ausmalen und Ausschneiden. Quelle: <http://www.wunderbare-enkel.de/weihnachten-basteln/1388/krippe-auf-tonpapier>.

Krippenfiguren zum Ausmalen und Ausschneiden

www.wunderhave-enkel.de

Boże Narodzenie w Polsce – Die Weihnachtszeit in Polen

42

Autorin: Dana Beilschmidt

1. Ziele:

- Die Kinder hören polnische traditionelle Weihnachtslieder.
- Die Kinder erlernen den Refrain des Liedes „Strojnisia choinka“.
- Die Kinder eignen sich polnische Wörter zu Weihnachten an.
- Die Kinder lernen das kurze Gedicht „Choinka“ auf Polnisch.
- Die Kinder erfahren polnische Traditionen zur Weihnachtszeit.

2. Zielgruppe: Kinder von 3 – 6 Jahren, max. 10 – 12 Kinder.

3. Zeitlicher Umfang:

- Projektwoche (je ein Thema an einem Tag).
- Pro Tag ca. 15 – 20 Minuten.
- Im Tagesablauf – Wiederholen der Wörter.

4. Wortschatz:

- Wörter aus den Liedern und dem Gedicht: *choinka* (Tannenbaum), *gwiazda* (Stern), *bombka* (Kugel), *kolęda* (Weihnachtslied).
- *Wesołych Świąt!* (Frohe Weihnachten).

5. Pädagogisches Material:

- Bilder vom Weihnachtsschmuck, welcher auf den Baum gehangen wird.
- Bildkarten mit Weihnachtsmotiven, welche die Kinder auf Polnisch sagen können (z.B. Engel – *anioł*, Geschenke – *prezenty*, Tannenbaum – *choinka*, Weihnachtskugeln – *bombki*, Glocke – *dzwonek*, Stern – *gwiazda*, Kerze – *świeczka*, Weihnachtslied – *kolęda*, Schneemann – *bałwanek*).
- Kleiner Tannenbaum (mit bunten Kugeln, Engeln oder Strohsternen).
- Eine große Landkarte von Deutschland und Polen.
- Oblaten, etwas Heu, weiße Tischdecke → Festtagstafel (siehe Hintergrundinfo).
- Fotos von Weihnachtssessen und Kirche.

6. Ablauf:

1. Tag:

- In einem Sitzkreis stimmen wir uns auf unsere polnische Weihnachtswoche ein. Welche Bräuche gibt es in Deutschland? Was wissen die Kinder über unsere Weihnachtsbräuche? Dabei wird erklärt, was wir mit den Kindern in dieser Woche lernen möchten.
- Eventuell kann den Kindern eine Landkarte von Polen gezeigt werden, je nach zeitlichem Umfang. Die Kinder können gefragt werden, was sie von dem Land Polen schon alles wissen (je nach Zeit und Alter).

2. Tag:

- Gemeinsam schmücken wir mit den Kindern einen kleinen Weihnachtsbaum.
- Dabei hören wir das polnische Kinderlied zu Weihnachten „Strojnisia choinka“.
- Die Kinder hören und lernen einzelne polnische Wörter zu Weihnachten kennen. Dabei kann mit Bildkarten gearbeitet werden und/oder der/die Erzieher(in) zeigt die Gegenstände und benennt diese mit dem polnischen Begriff, die Kinder berühren den Gegenstand und sprechen die polnischen Wörter nach.
- Spielvarianten mit den Bildkarten: die Karten liegen verdeckt auf dem Tisch und ein Kind zieht ein Kärtchen und zeigt es allen anderen Kindern, die mitspielen, und benennt gegebenenfalls dieses Bild mit polnischem Namen; Memory.

3. Tag:

- Die Kinder hören das kleine Gedicht „Choinka“ vom Weihnachtsbaum in polnischer Sprache und versuchen einige Wörter mitzusprechen.
- Wir malen einen Weihnachtsbaum mit Farbe auf ein Blatt und wiederholen dabei die polnischen Wörter, welche wir gelernt haben (eventuell Ausmalbild vorbereiten).
- Die Kinder malen einen Stern und Weihnachtskugeln auf ihren Weihnachtsbaum und benennen diese mit dem polnischen Begriff. Hier kann ebenso mit den Bildkarten gearbeitet werden.

4. Tag:

- Wir hören das Lied „Strojnisia choinka“.
- Der Refrain wird mehrmals vorgesprochen. Mit den Kindern werden die Sätze wiederholt und nachgesprochen.
- Mit dem vorgestellten Lied kann der Refrain mitgesungen werden.
- Der/Die Erzieher(in) übersetzt den Text für die Kinder. Eventuell kann das Video gezeigt werden (<https://www.youtube.com/watch?v=eEHKdl-YhiM> oder <https://www.youtube.com/watch?v=R-sVULaOYf5M>).

5. Tag:

- Gemeinsam mit den Kindern wird der Tisch weihnachtlich gedeckt (siehe Hintergrundinfo, 1 Gedeck mehr auf den Tisch stellen, Heu unter die Tischdecke...).
- Alle Kinder sitzen an der Festtafel und der/die Erzieher(in) erzählt von den bekannten Traditionen, wie in Polen Weihnachten gefeiert wird. Die Fotos werden den Kindern gezeigt und erklärt. Der Weihnachtswunsch „Wesołych Świąt“ (Frohe Weihnachten) wird eingeführt.
- Danach gehen die Kinder herum, teilen eine Oblate und sprechen Weihnachtswünsche oder Glück für das neue Jahr in Polnisch bzw. Deutsch aus.
- Vielleicht kann eine Speise verkostet oder gegessen werden (siehe Hintergrundinfo, z.B. Lebkuchen).
- Zum Abschluss unserer Weihnachtswoche singen wir gemeinsam unser Lied und wiederholen das Gedicht.

7. Texte:

- Lied „Strojnisia choinka“ (Text: Jadwiga Mackiewicz, Musik: Krystyna Kwiatkowska).

„Strojnisia choinka“

Zielone gałązki, a na każdej świeczka.
W stroiku z bibułki stoi choineczka.

Refren:

Gdy zaświeci gwiazdka między gałązkami.
Wesołą kolędę dla niej zaśpiewamy,
hej kolęda, kolęda.

Kolory tęczowe w bombkach – latarenkach.
Choinka w koralach, strojna jak panienka.

Refren

Gra wietrzyk zimowy w sadzie za oknami.
Strojnisia choinka słucha razem z nami.

„Modepüppchen Tannenbaum“

Grüne Zweige, auf jedem eine Kerze.
Der Tannenbaum (das Tannenbäumchen)
steht bekleidet in buntem Papier.

Refrain:

Wenn ein Sternchen zwischen
den Zweigen erstrahlt,
singen wir ein fröhliches Weihnachtslied
für ihn (dem Baum).
Weihnachtslied, Weihnachtslied.

Regenbogenfarben in Kugeln – Laternen.
Der Tannenbaum in Korallenkette,
wie eine junge Frau wunderschön bekleidet.

Refrain

Der Winterwind singt im Obstgarten
vor den Fenstern.
„Modepüppchen“ Tannenbaum
hört (den singenden Wind) mit uns.

Noten: <https://blizejprzedszkola.pl/upload/nuty/choinka-strojnisia-146-nuty-2cc1.pdf>

- Gedicht „Choinka“.

„Choinka“

Stoi u nas choinka
jak zielona dziewczynka.
Cała w bombki przystrojona,
świąteczkami mruga do nas.

„Weihnachtsbaum“

Bei uns steht ein Weihnachtsbaum
wie ein grünes Mädchen.
Ganz mit Kugeln geschmückt,
blinzelt uns mit Lämpchen zu.

8. Hintergrundinformationen zu Landeskunde:

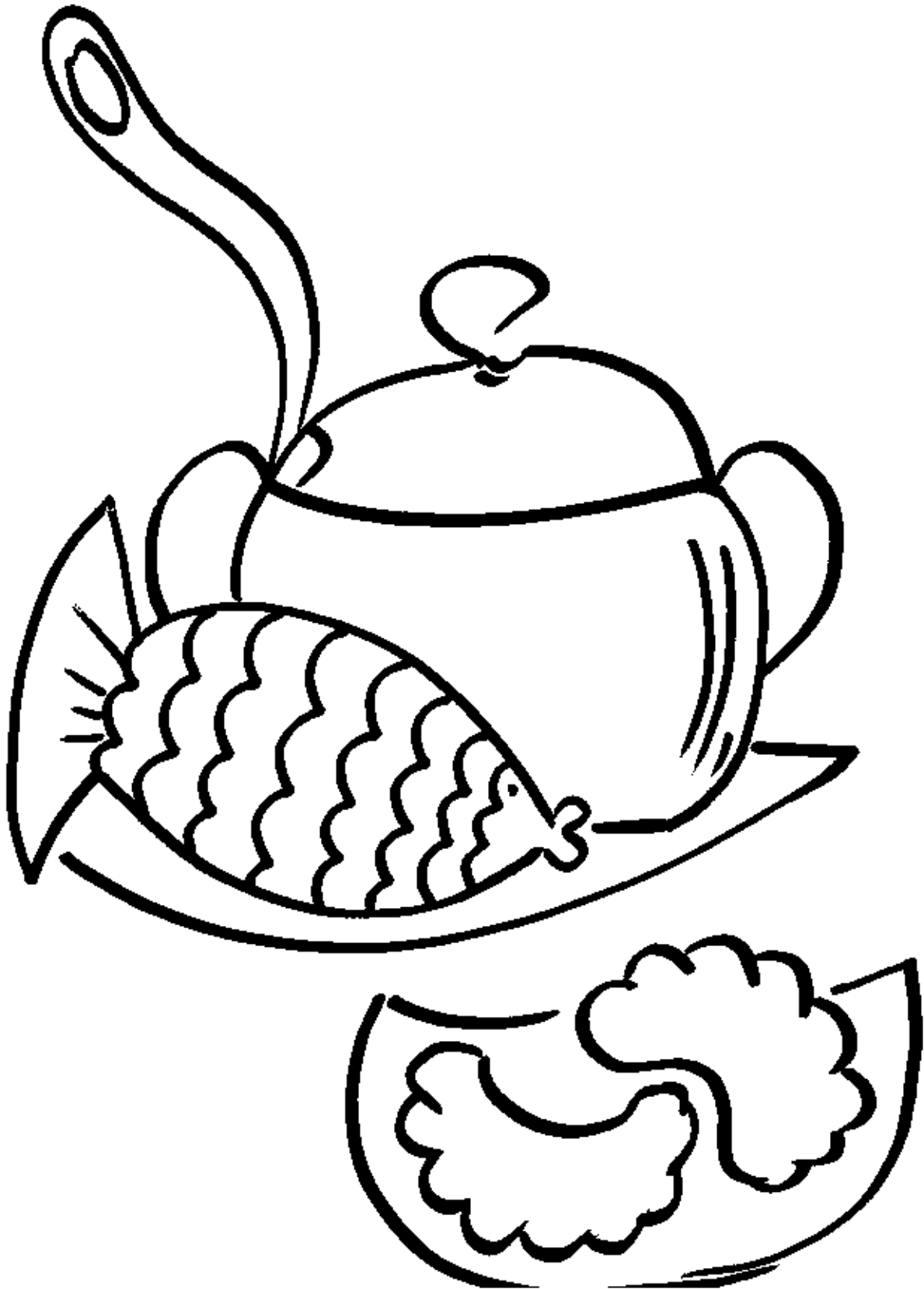
In Polen wird Weihnachten mit der ganzen Großfamilie gefeiert. Das Weihnachtsessen wird erst begonnen, wenn es dunkel wird und die ersten Sterne am Himmel zu sehen sind. Auf der Festtafel wird immer für eine Person mehr eingedeckt, es ist ein Zeichen der Gastfreundschaft und ist für unerwarteten Besuch gedacht. Der Tisch wird mit einer weißen Tischdecke gedeckt, darunter wird etwas Heu gelegt, das an den Stall erinnern soll, in dem Jesus geboren wurde. Außerdem gehört eine Oblate mit einem Heiligenbild zu jedem Gedeck. Bevor das Essen anfängt, geht jeder mit seiner Oblate reihum, gibt dem anderen Familienmitglied ein Stück und bricht sich ein Stück von dessen Oblate ab. Man wünscht sich dabei gegenseitig viel Glück für das nächste Jahr.

In Erinnerung an die zwölf Apostel besteht das Weihnachtsessen aus zwölf Gerichten. Es wird kein Fleisch, sondern nur Fisch (meist Karpfen und Heringe) sowie Vegetarisches serviert. Zu den vegetarischen Speisen gehören Rote-Bete-Suppe oder Pilzsuppe, Maultaschen, Leb-, Mohn- oder Käsekuchen. Nach dem Essen werden die Geschenke ausgepackt und anschließend besuchen viele Familien die Mitternachtsmesse.

9. Anlagen:

- Ausmalbild „Kinder am Christbaum“.
Quelle: <https://www.schule-und-familie.de/ausmalbild-drucken/kinder-am-christbaum.html>
- Ausmalbild „Weihnachtspeisen“ (gezeichnet von Małgorzata Bartecka).

Pierogi: tradycyjna potrawa wigilijna – Maultaschen: Ein traditionelles Weihnachtsgericht

43

Autorin: Verena Bradacz

1. Ziele:

- Die Kinder erfahren etwas über die polnischen Traditionen zu Weihnachten.
- Die Kinder lernen ein polnisches Weihnachtslied.
- Die Kinder kochen ein typisches polnisches Weihnachtsgericht (pierogi / Maultaschen mit Sauerkraut und Pilzen).
- Die Kinder erkennen, dass nicht überall Weihnachten gleich gefeiert wird.

2. Zielgruppe: Kinder im Alter von 6 Jahren, max. 10 – 12 Kinder.

3. Zeitlicher Umfang: 1 Projekttag.

4. Wortschatz:

- *Pierogi* (Maultaschen).
- Typische Redewendung: *Wesołych Świąt Bożego Narodzenia* (Fröhliche Weihnachten / Frohes Weihnachtsfest).

5. Pädagogisches Material:

- Oblaten, etwas Heu, weiße Tischdecke → Festtagstafel.
- Kleiner Tannenbaum (mit bunten Kugeln, Engeln oder Strohsternen).
- Polnische Weihnachtslieder auf CD.

6. Ablauf:

- Im Morgenkreis hören alle das polnische Lied zu Weihnachten „Stoi tu choinka“. Der/Die Erzieher(in) fragt die Kinder, welche Wörter, die mit Weihnachten verbunden sind, sie bereits auf Polnisch kennen. Danach schmücken alle zusammen den Weihnachtsbaum. Die Wörter wie z.B. choinka (Tannenbaum), bombki (Weihnachtskugeln), gwiazda (Stern), anioł (Engel) werden dabei wiederholt.
- Das Lied „Stoi tu choinka“ wird erneut mit CD vorgespielt und danach spricht es der/die Erzieher(in) langsam und deutlich den Kindern vor und alle singen es anschließend gemeinsam. Danach malen die Kinder einen Weihnachtsbaum. Sie hören dabei das Lied.
- Im Laufe des Tagesgeschehen erzählt eine Erzieherin den Kindern etwas über das typische Weihnachtsessen sowie die Festtagstafel in Polen. Danach werden die Kinder in 2 Gruppen eingeteilt. Die eine Gruppe kocht mit einem/einer Erzieher(in) die pierogi (Maultaschen) und die andere Gruppe deckt mit einem/einer Erzieher(in) den Tisch traditionsgemäß wie in Polen ein. Die Maultaschen verspeisen dann alle gemeinsam am gedeckten Tisch und wünschen sich dabei *Wesołych Świąt Bożego Narodzenia* (Fröhliche Weihnachten / Frohes Weihnachtsfest).

7. Hintergrundinformationen zur Landeskunde:

Vgl. Baustein „Boże Narodzenie w Polsce – Die Weihnachtszeit in Polen“ von Dana Beilschmidt.

Pierogi (Maultaschen) ist ein typisches polnisches Gericht, das in vielen Familien auch zu den 12 Gerichten des traditionellen Weihnachtsessens gehört.

8. Liedtext:

„Stoi tu choinka“

Stoi, stoi tu choinka.
Świczki palą się,
świczki palą się.
A w serduszku taka radość,
aż się śpiewać chce.
A w serduszku taka radość,
aż się śpiewać chce.

Miłe drzewko, oj miłe,
niech się świeci tu,
niech się świeci tu.
Piękna, piękna choineczka,
taka jak ze snu.
Piękna, piękna choineczka,
taka jak ze snu.

„Ein Weihnachtsbaum steht hier“

Hier steht, hier steht ein Weihnachtsbaum.
Die Kerzen brennen,
die Kerzen brennen.
Und im Herzen ist so große Freude,
dass man singen möchte.
Und im Herzen ist so große Freude,
dass man singen möchte.

Liebes Bäumlein, ach liebes,
mögest hier leuchten,
mögest hier leuchten.
Schönes, schönes Weihnachtsbäumchen,
wie aus dem Traum.
Schönes, schönes Weihnachtsbäumchen,
wie aus dem Traum.

Online: <https://www.youtube.com/watch?v=iMBi2wx9Qak>.

9. Anlagen:

- Rezept pierogi (Maultaschen)

Zutaten:

Füllung: 500 g Weißkohl, 500 g Sauerkraut, 200 g getrocknete Pilze, 50 g fein gewürfelte Zwiebel, Salz, Pfeffer

Teig: 350 g Mehl, 1 Ei, ¼ Liter Wasser

Den Weißkohl auf einer Reibe in Streifen reiben. Mit dem Sauerkraut und den Pilzen vermischen und in wenig Wasser gar kochen. Die Zwiebel in ein wenig Öl glasig braten und hinzufügen. Abkühlen lassen.

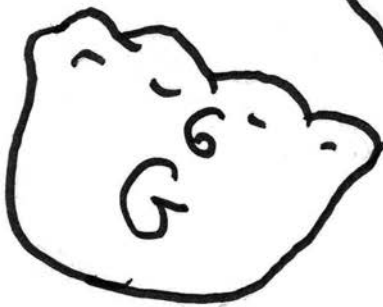
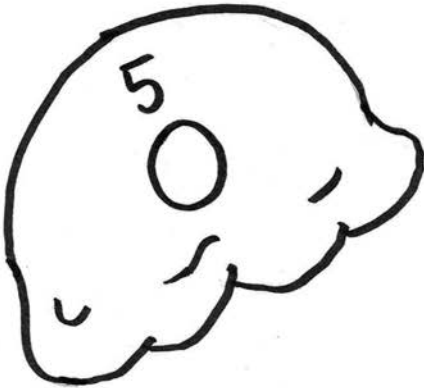
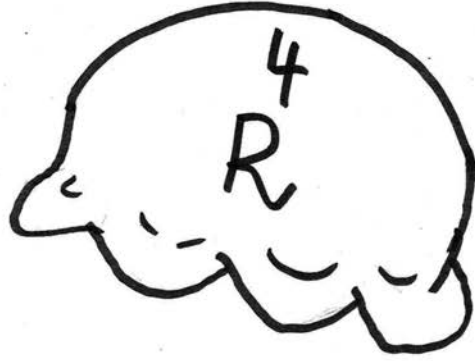
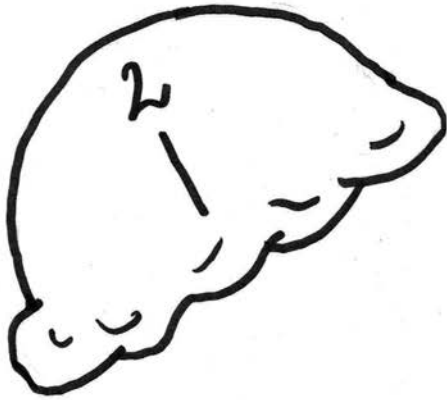
Füllung mit Hilfe eines Baumwolltuchs auspressen und von der Flüssigkeit befreien.

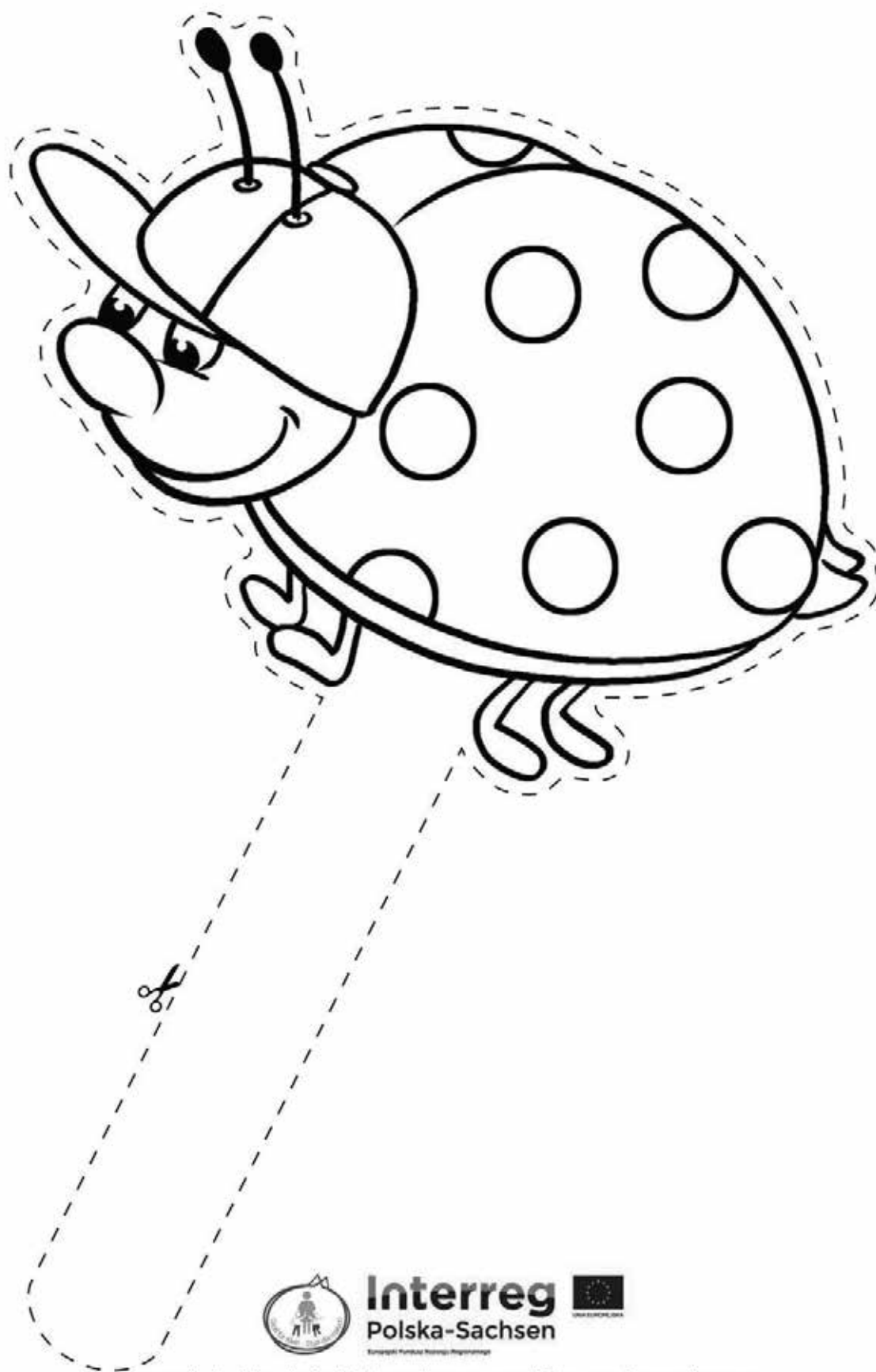
Den Teig für die Piroggen zubereiten: Mehl auf eine Arbeitsplatte geben und in der Mitte eine Kuhle formen. Das Ei hineinschlagen und das Wasser darüber gießen. Salz und Pfeffer untergeben und den Teig langsam, aber gründlich durchkneten. Ist am Anfang sehr klebrig, aber je länger man es knetet, desto besser löst es sich.

Den Teig etwas ruhen lassen (ca. 15 Min.), danach dünn ausrollen und mit einem Glas oder Ausstecher runde Kreise mit einem Durchmesser ca. 5 cm ausstechen.

In die Mitte ca. 1 TL von der Füllung geben und zusammenfalten. Die Ränder gut festdrücken - aber aufpassen, dass nichts von der Füllung dazwischen kommt, sonst fallen die Maultaschen auseinander. In kochendes, gesalzenes Wasser geben. Wenn sie nach oben schwimmen, noch ca. 2 Minuten weiterkochen, dann aus dem Wasser holen und entweder sofort servieren oder abkühlen lassen.

- Ausmalbild „Pierogi“ (gezeichnet von Hanna Prokop).

 Interreg
Polska-Sachsen
Krajowy Fundusz Rozwoju Regionalnego

www.dodn.dolnyslask.pl/interreg/ • www.nachbarsprachen-sachsen.eu

Interreg
Polska-Sachsen
Krajowy Fundusz Rozwoju Regionalnego

www.dodn.dolnyslask.pl/interreg/ • www.nachbarsprachen-sachsen.eu

Interreg
Polen-Sachsen

Europäischer Fonds für regionale Entwicklung

DOLNY
ŚLĄSK

**Nachbarsprache
von Anfang an!**
Sächsische Landesstelle für
frühe nachbarsprachige Bildung

MEIN ZUHAUSE
LANDKREIS
GÖRLITZ
WOKRZES ZHORJELC

Projekt współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska-Saksonia 2014-2020 Oś priorytetowa III – Edukacja transgraniczna.

Das Projekt wird finanziert aus Mitteln des Europäischen Fonds für Regionale Entwicklung im Rahmen des Kooperationsprogramms INTERREG Polen-Sachsen 2014-2020 sowie aus Mitteln des DODN und des Landkreises Görlitz.

www.dodn.dolnyslask.pl/interreg/ • www.nachbarsprachen-sachsen.eu